

ÖKHS' I TSĪN IK SĪN
NI ST. MATTHEW OT
SĪN AI PI.

The Gospel According to St. Matthew in the Blackfoot
language of Canada

ÖKHS' I TSĪN IK SĪN NI ST. MATTHEW OT SĪN AI PI.
The Gospel According to St. Matthew in the Blackfoot language of Canada

Public Domain

Language: Siksiká (Blackfoot)

Translation by: Rev. John William Tims

This C. M. S. publication by the British and Foreign Bible Society in 1890 is in the PUBLIC DOMAIN (not copyrighted). Conversion to USFM was courtesy of the Digital Bible Society.

2017-10-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 13 Dec 2023
0a409c18-61ef-5282-961d-ef2aa587bd17

Contents

ST. MATTHEW 1

ÖKHS' I TSĪN IK SĪN NI ST. MATTHEW OT SĪN AI PI.

¹ SIN AK'SIN Jesus Christ David okkuai' Abraham okkuai' un'ix o sĭnaks' oaiëxësts. ² Abraham ikuyiu' Isaac; ki Isaac ikuyiu' Jacob; ki Jacob ikuyiau' Judas ki omu' pappiipix; ³ Ki Judas ikuyiu' Phares ki Zara, Thamar ipau'kaiïmmiuax; ki Phares ikuyiu' Esrom; ki Esrom ikuyiu' Aram; ⁴ Ki Aram ikuyiu' Aminadab; ki Aminadab ikuyiu' Naasson; ki Naasson ikuyiu' Salmon; ⁵ Ki Salmon ikuyiu' Booz, Rachab ipau'kaiïmmiuaië; ki Booz ikuyiu' Obed, Ruth ipau'kaiïmmiuaië; ki Obed ikuyiu' Jesse; ⁶ Ki Jesse ikuyiu' David omüx'nin'a; ki David omüx'ina ikuyiu' Solomon, annök' ake'uök itom'itomiuök Urias man'itotsipokaiïmmiuaië; ⁷ Ki Solomon ikuyiu'. Roboam; ki Roboam ikuyiu' Abia; ki Abia ikuyiu' Asa; ⁸ Ki Asa ikuyiu' Josaphat; ki Josaphat ikuyiu' Joram; ki Joram ikuyiu' Ozias; ⁹ Ki Ozias ikuyiu' Joatham; ki Joatham ikuyiu' Achaz; ki Achaz ikuyiu' Ezekias; ¹⁰ Ki Ezekias ikuyiu' Manasses; ki Manasses ikuyiu' Amon; ki Amon ikuyiu' Josias; ¹¹ Ki Josias ikuyiu' Jechonias ki o mu' pap piipix, annik' ito'toöpikau Babylon; ¹² Ki ot'sitotos au Babylon, Jechonias ikuyiu' Salathiel; ki Salathiel ikuyiu' Zorobabel; ¹³ Ki Zorobabel ikuyiu' Abiud; ki Abiud ikuyiu' Eliakim; ki Eliakim ikuyiu' Azor; ¹⁴ Ki Azor ikuyiu' Sadoc; ki Sadoc ikuyiu' Achim; ki Achim ikuyiu' Eliud; ¹⁵ Ki Eliud ikuyi u' Eleazar; ki Eleazar ikuyiu' Matthan; ki Matthan ikuyiu' Jacob; ¹⁶ Ki Jacob ikuyiu' Joseph, Mary om'i, annok ipau'kaiïmmiuök Jesus, anĭstau Christ. ¹⁷ David otsĭs'tsits'unoauai Abraham itsipuk' süpokosĭnimotseiiu ke'pitappiiu nĭssekoputtsi; ki ot'sitotosau Babylon omats'ĭstsits'unoauai David mats'itsipuksüpokosĭmmotseiiu, matsĭsse'koputtsi; Christ omats'ĭstsits'unoauai ot'sitotosau Babylon mats'itsipuksüpkosĭmmotseiiu matsĭsse'koputtsi. ¹⁸ Jesus Christ, otsipokai'isĭnni ün'niniitsiu: Annik' Mary, Jesus oksĭs'tsi, Joseph otak'okemattösaie itop itappi'inai, otse'kosatsok Atsĭm'istaaw. ¹⁹ Joseph om'i moköm'motsitappiu, ki matsitsitau'ats mök'aiitsĭnniköttösaie; osĭme'tsitau möksĭsĭm'ianĭstüpskoösaie. ²⁰ Ki otai'ksĭmstataosaie, Satsit, Ap'ĭstotokiuäoto'tokatatsĭs otsipopök'toakaie ki otan'ikaie, Joseph, David okku'i, pinstünnos Mary kök'okemattosi, otse'kosatsok Atsĭm'istaaw. ²¹ Ki ai'aksipokaiïmmiuaië okku'yi, ki kitak'anĭstsĭnniköttau Jesus: tükkä, otsitappim'ix otsauum'itsitappi'isuaueŭsts aiakitaikömotse'piuax. ²² Itün'nitsiuaië mök'itsenüpanĭstösi Ap'ĭstotokiuä otse'poawsĭsts, otsipropheti itotse'poawsĭnësts, ki an'ĭmai, ²³ Satsik, mökök'iake ai'akopitappiiu, ki ai'aksipokaiïmmiuaië okku'yi, ki ak'anĭstsĭnniköttösaiaie Emmanuel, ito'kĭsasattop Ap'ĭstotokiuä ipokai'tappiïmmu. ²⁴ Joseph otsipuawk'si otso'kani, ün'niitsitappiiu Ap'ĭstotokiuä oto'tokatatsĭs otan'ĭpiaie, ki ito'tuyiuaië otokem'an: ²⁵ Ki ototom'okkuyi otsauomai'pokaiïsaie matpoksokamiu'atsaie: kinitsĭn'niköttösaiaie JESUS.

2

¹ JESUS otai'pokaiisi Bethlehem, auösĭn'ĭm Judæa, annists'ĭsk ksĭstsĭku'ĭstsk, Herod otsĭsĭnaiipi, Satsik, mökök'ietappix umut'autstĭsĭpi apinök'kuyi itsipuk'sipuiu Jerusalem, ² An'iau, ün'an'ök manipok'auök Jews otsĭn'aimoaiuaie? Tükkä, annim' apinök'kuyi stai'tappiosi nitsĭno'ünan okökatosim, ki nimut'otopinän nök'itauatsĭmmimmösĭnan. ³ Herod omüx'ina otokh'tsĭsaie, otap'itsi-tanaie, ki Jerusalem ĭstokönai'tappix iköno-nokap'aitsitamiuax. ⁴ Ikönaumoi'piüsax omük'atoiapiekuax ki ai'sĭnakix, süppoöttesattsĭuax Christ mök'itsipokaiïpiaie.

⁵ Ki an'istsiauaie, Bethlehem, Judæa istauös'n'im, ün'nimaie; ün'anistappi prophet os'n'aks'n; ⁶ Ki ksësto'a Bethlehem, Judæa istauös'n'im, kimats'inükstsipuaia, Judah ist'sin'ax; Nin'auök, ksesto'a ak'itsistauasiu ki osto'i ai'akauökitsimau nitsitappim'ix Israel. ⁷ Herod, simi'nikötüssax mokök'ietappix, sokap'süppoötsesattsuax otsokap'inökuyisaie kökatosi. ⁸ Ki itüpüt'oköttsuax Bethlehem; kian'iu, kükko' sokap'apsümmok pokau'ök; ki ikonoainoeniki, itüm'ütskitsinikokik nökö'itsitotosi nökö'it a tsim mim mosi. ⁹ Otokh'tsisaia omüxina otan'iipiaie, itsis'tapuiua; ki satisk, anni'isk kök'atosiisk otsitsinoauaiisk umut'autstsiipi apinök'uyi otsitom'akoaiuaie, ki otai'totosi inük'sipokai ot'sitauipiaie itots'iketsipuyiuaie. ¹⁰ Otsinno'össauaie kök'atosi, eks'kamük otse'tametüksuui. ¹¹ Ki otaitsipis'sau nap'ioyis, Mary oksis'tsi ipinnu'yiauaie pokai'isk, ki innissi'iau, ki itatsim'mimmiau: ki otaipasuk'inissauësts otakomütskotuksuauësts, issak'okotsiauaie gold ki frankincense ki myrrh. ¹² Ap'istotokiuä papauökianistcsax mökstaiskito'tosau, noke'tsi moksokui itüp'akaiia. ¹³ Ki otai'mattosau, satsik, Ap'istotokiuä sto'tokatatscs papauta'atsuaie Joseph, an'isitouaie, Nipuat', ki mattos'au pokau' ki oksis'tsi ki iküm'itappoat Egypt, ki stau'pit ki kitak'otümanisto; tük'kä, Herod ai'akapsümmiuaie inük'sipokau möks'enitösaie. ¹⁴ Otai'puawksi, sepiai'akotuyiua inük'sipokau ki oksis'tsi ki Egypt itüp'itappoia: ¹⁵ Ki itau'puaie otai'insaie Herod, möksenüp'anistosi Ap'istotokiuä otse'poaws'n, otsiprophet i totsi'uaie, Egypt, ün'nimaie nitsit'ütümäu noko'a. ¹⁶ Herod, otai'noösx mokök'ietappix otap'apistotoyisax, eks'kaiistsetükkiu, ki itüp'otoköttsuax (otsen'nakemix) Bethlehem ki sa'akapotsim, ai'stokistuyimix sök'umappix ikön'ainittsiaua; küttaistoki'stuyimix sök'umappix mat'okönainittsiaua, umut'otksinippi otsokap'süppoötsesattüsax mokök'ietappix. ¹⁷ Itüm'enüpanistomaie Jeremy prophet otse'poaws'n otan'ipi, ¹⁸ Epo'awsinni itsik'kitokhtsip Rama, asain'sinni ki aiim'motseisinni ki omükoyesinni, Rachel o'kosix itau'asünü ki matokuikiawpiketükkiu'ats, tük'kä, itsen'iau. ¹⁹ Herod otse'insi, sat'sik, Ap'istotokiuä oto'tokatatsis Joseph otsipapau'takaie, Egypt otsitai'tappiisaie. ²⁰ An'istsiauaie, Nipuat'ki mattos'au inük'sipokau ki oksis'tsi, ki itüp'itappoat Israel istau'ös'nim; tük'kä ini'au anniks'isk ap'üssummiiskaie otsipai'tappiisinni. ²¹ Ki itsipuaia ki aiako'tuyiua inük'sipokau ki o ks's'tsi, ki Israel istau'ös'n'im ito'to. ²² Ki otokh'tsissi Archelaus otai'atsuaiitsitapai'naiisi un'ni otsin'naiisinni, isstün'imaie mökö'ittapposaie; ki Ap'istotokiuä otsipapauanistosaie, Galilee itanis'tüpitappo: ²³ Ki akapioyis, Nazareth anistau, ito'to kiitoko'yiu; mökenüpanistosaie prophetix otan'iipiax, akanistai'niköttau Nazaren'aikuun.

3

¹ ANNISTS'ISK ksistsiku'istsk John Baptist ito'to Judæa istoksis'tapiksökkui, itüs'ksinimatstokiu, ² Ki an'iu sauai'tsitak, spots'im ist'sin'naiisinni aststsiu'. ³ Am'auk annök' matap'puiök Isaiah prophet an'iu Nitsitappiua ksistapitauosinim sokse'puyiu, Süppoatsistotokh'sattoat Nin'a oksokui, oksoku'ists moköm'otstsisests. ⁴ Ki John, Camel oku'yists, itsis'totosiu, ki itsiköp'okui itsep'siu; ki otso'össinests tsikatsix ki namap'iniu. ⁵ Jerusalem istokönai'tappix otokönitota'akax, ki Judæa istokönai'tappix, ki Jordan istau'öss'n'im istokönai'tappix mat'okönitautaaakax. ⁶ Ki nie'tüktai Jordan (an'istop), otsit'üstapinopiax, ki otsauum'itsitappiisuësts aiinüp'anistomiauests. ⁷ Ki otsinno'össax otas'taaissax akai'tappiiax Pharisees ki Saducees, otsittüp'auauökössax otsitüsta'pünükipi, an'istsiuax, Pitseksinau'kosix, tükka' kitan'ikoau kökanistüpistüpiksatossuai annik' istse'tüksinik astai'tsiik? ⁸ Ai'süksattok matsiin'ists mökö'itanistosi kitsauai'tsitani: ⁹ Pini'tsitsiikasik kitsitsi' tanauësts kok'kitünissuai Kün'un Abrahami; kitan'istopuaia Ap'istotokiuä, am'oxim okotokix ikotsistauatomoaiua Abraham pokax. ¹⁰ Kiannok' köts'eksists

kaxa'kin itsipo'toau: kõnai'istsis saïnasissi ak'aikakiaiau ki ak'aututsaiu.
 11 Okke' kimut'situstapïnopuau kõkkïtsisauai'tsitasuai: apatots'ik annök'
 ai'aksakootoök aiis'skunitapsiu, nimatsikökokotopa'tomoauats matsikïsts': Ostoi'
 kimutak'ïstapïnokoau Atsim'istaaw ki is'tsi: 12 Ose'kotükkiatsis ai'inïmaie,
 kiaupüx'ixtoxixi otsit'aisuisuitsipik'iakipi aiaksokapse'maie, osos'tsipïkiapioyis
 aiakitsïptsipotomests otapaiën'ïnsimmanïsts; ki istotox'ksiïsts istsi'i matakatsiu'ats
 ai'aketsïnsimests. 13 Jesus Galilee itüm'aumatto, Jordani nie'tüktai ito'to, John
 mökïtsïstapïniïsaie. 14 Ki John paiu'tsimïuaie, ki otan'ikaie, ksësto'a is ta' pïn
 o kit, kitaketak'sipuksipat to kökokotsis'tapïnnöksi, ki kumauksipuksipaakïks?
 15 Jesus an'ïstsiuaie pokitse'tsit annok': nöks'ïstutsisïnan moköm'motsitappiisïnni.
 Itümipai'o'kits etomoyuaie. 16 Ki Jesus aiis'tapïnnössi, itopïtsïsoa'tomaie
 okke': ki, sat'sïk, spots'im kau'opiu, ki nan'nuyiuaie Ap'ïstotokiau otatsim'istaaw
 itutui'süpïnïmaie sistsi'i itsïnauüni'inai, ki itokhitopi'inai: 17 Ki, satsik, epo'awsïnni
 spots'im itunni'u amok'auk nitük'omïmokoa, nitsekökh'sïmau.

4

1 ATSIM'ISTAAW ksïs'tapïksökkui itümitüppïp'ïuaie Jesus, sauum'itsitappiua
 mök saksksïnnoösaie. 2 Ki nisïp'puyi koku'ïsts, ki nisïp'puyi ksïtsikuïsts
 otsit'saioyipists, itsakoo'notsiu. 3 Ki Issaks'ksïnimaitappii itoto'yïnaie an'iïnai,
 Iküm'ümeniki Ap'ïstotokiau okku'i, am'oxim ok'otokixim sïtsïp'satsisau
 mökitapaiënasau. 4 Ki itünis'tsiuaie, Sïnaip Matap'pi matokot'otsipaitappi'iuats
 napaiën, Ap'ïstotokiau maoui umutokönai'poawsïsts aiakotsepaitappiïu.
 5 Sauum'itsitappiüä otsïtsitapïppiok Atsim'akapioyis, ki itokhit'sipotoyeik
 Nato'iapioyis, 6 Ki an'ïstsiuaie, Iküm'ümeniki Ap'ïstotokiau okku'i, inis'suiäuünit:
 sïn'aip, akanïstsiuax oto'tokatatsix ksësto'a: ki otsu'auësts kitakitotsiketsi'enokiau,
 kököt'sïsts kökstai'tükökh'sau ok'otoki. 7 Jesus itünis'tsiuaie, mat'sïnaip,
 kimataksaksïnoau'ats Nin'a, kitap'ïstotokä. 8 Sauum'itsitappiüä spaiïstükki
 otsittümmi'piokaie itaiïstummüt'tsiikaie kõnauau'ösinïsts ki itsap'inatsiikiests;
 9 Ki an'ïstsiuaie, am'ostsim kõnauau'ösinïsts kitak'okoto, apïs'tuksïsanopïeniki,
 atsim'mïmmokeniki. 10 Jesus itüman'ïstsiuaie, Mïs'taput, Satan: sïn'aip, Nina
 Ap'ïstotokiau kitak'atsïmmïmmau, ki kitak'aitanïstaitoau. 11 Ki Sauum'itsitappiüä
 otai'skikaie ki, sat'sïk, oto'tokatatsix ito'toyikïax ki otpum 'okax. 12 Jesus
 otokh'tsïmsi John ëen'ösaie itsitap'po Galilee: 13 Ki otünistüpa'atosaie Nazareth,
 Capernaum ito'to ki itoko'yiu, issoots'i omük'sikïmi ai'aketsksökkui Zebulon
 ki Nephtalim: 14 Isaiah otse'poawsin möksenüpanïstosi otanipi, 15 Zebulon
 istau'össïnni ki Nephtalim istau'össïnni o mük'sikïmi ista'potsim, Jordan
 ap'ümmotsim, Galilee istok'auaax; 16 Anniks'ïsk matap'pixk, ski'natsi itau'pixk
 omük'anatsi nan'ïmmïau: ki anniks'ïsk matap'pixk auössïn'ni eïnsïn'ni ittsi'ïpi ki
 eïniu'tüxïssïnni ittsi'ïpi, itau'pixk, ksïtsikui'natsiu otsüs'köpsiu. 17 Annik' Jesus
 aumütüpsokse'puyiu, ki an'iu, Sauai'tsitak; Spots' imistokök'itsimani ästtsiu'.
 18 Ki Jesus, auau'ökassi, Galilee istomük'sikïmi, itsïnnu'yiuax aiis'künnïmotseiïx,
 Simon, an'ïstau Peter; ki oskün' an'ïstau Andrew, isksïmmatük'kiomikatsis
 omük'sikïmi itai'suiapixïmiauaie, tük'ka itomik'aitappiisau. 19 Ki itünis'tsiuax,
 noksuppa'akik, ki kitakitaumik'ottaiau matap'pix. 20 Ki atomik'atsuai itskim'miau
 ki itopokiuo'iauaie. 21 O müt'tükkioti matsïtsïnnuyeiuaax mat'toskünïmmotseiïx,
 James, Zebedee o ku'yi, ki John oskün', ipit'süpïnnuyiuax ak'iosatsis, Zebedee,
 iin'oaiaie, aip'sïmiax otomik'atsuauax: ki itsïn'niköttsiuax. 22 Ki ipit'skïttsiiauaie
 un'oaiaie ki ak'iosatsis, ki itopokiuo'iauaie. 23 Ki Jesus Galilee istokönau'össïnni
 itap'auauökau, otatoiapioko'auësts itai'pïstksïnimatstokiu ki aisokse'puyiu spots'
 im istsetam'itsïniksïnni; ki matap'pix opüs'tsïmmesuai ki otok'tokossïnuauësts

ikõn an'küttutuyiuax. ²⁴ Ki otap'istutüksinni ikõnauanetünistopaie Syria istau'õssinni; ki ikõnai'oktokosix, ki amianistsipüs'tsimisix, ki anniks'isk matap' pixk sauumitsitappiua itsips'tokoyiau, ki mat'tsapsix, ki an'auxenix, ikõnitaustippotoaiax; ki ikõnau'kuttutuyiuax ²⁵ Ki Galilee istokõnai'tappix ikõnawk'pokiuaiaie, ki Decapolis, ki Jeusalem, ki Judæa, ki Jordan ap'ümmotsim istõkonai'tappix matsekõnawkpokiuaiaie.

5

¹ Kõ otsinno'ossax akai'tappix ni tum'mo ita'misso: ki otau'pissi otsitappim'ix ototaakax: ² Ki itsipa'kuiakiu ki itüksinim'atsiuax, ki itünü, ³ Anniks'isk matap'pixk oskëttsipõppuauëxk ikikin'etükkiisk, etam'etükkiau: spots'im istin'naiisinni osto'auai otsinan'oaiau. ⁴ Au'yesix etam'etükkiau: aiaksikiawpiksistotoaiau. ⁵ Ikkinap'itappiix etam'etükkiau: ksök'kum otaksinan'oaiau. ⁶ Ino'tättomix mokõm'motsipaitappiisinni ki inäk'attomix mokõm'motsipaitappiisinni etam'etükkiau: ai'akokuyian. ⁷ Kõmap'itappix etam'etükkiau: otak'sikimokiau ⁸ Ksik'us'skëttsipõppix etam'etükkiau: ai'aksinnuyiauaie Ap'istotokuia. ⁹ Inüs'tsetappix etam'etükkiau: akanistainikõttaiau Ap'istotokuia o'kosix. ¹⁰ Anniks'isk matap'pixk itsikim'atsistotoaiau otõkommo'tsitappiuõsoauësts etam'etükkiau; otsinan'oaiau spots' im istin'naiisinni. ¹¹ Oksis'totokoeniki ki maka'pi sitsip'sükoeniki, ki aisimmim'motsenikiau, tükka kitük'omimmokoa kitse'tametüksuai. ¹² So poke'tametükkik, spopai'piik; kitakitakai'sakinnosüko spots'im: apatots'ik neto'yik ünninetoksistotoyiuax Ap'istotokuia otsiprophetix. ¹³ Kõsto'akauk ksök'kum istisistsixipoku: atstosaie umut'aiawxipi itsix'ipokuyi, tsanistapiu ksök'kum umutaiaksistsixipokuistutsip? Matütokoapi'uats, ki aksis'tapixip, ki akitsitautütsamiai'osi. ¹⁴ Kõsto'akauk ksök'kum istün'natsii. Akap'ioyis aitokittokhi netum'moyi matokotsiksistatop'ats. ¹⁵ Matap'pix matotsts'im'axauaie anak'imatsis mökitsitaistakhtotosauaie assuyin'i, itai'süppatomiau itai'süpanakimatsopi, ki matap'pix itsips'taupix napioyis itokõnnauan'akimaiau. ¹⁶ Neto'yik kitan'akimatsis istot'ünnasayit matap'pix mök'itsinniisau kitawx'istutsipists mök'itstsaküttsosauaie kin'a spots'im. ¹⁷ Pinstak nimut'otopi nõkitünnistupipotsisau okök'itsimani, ki prophet ix otün' issuai: nimatütoto'pa nõkitünnistupipotsisau, nimut'oto mökitsüpanis'tsistutsisau. ¹⁸ Kitau'münistopuau spots'im ki ksök'kum otsauomai'tsinikasi, ki okök'itsimani otsitsauomsüpanistsiopi tüks'kai sikük'sinaksin okök'itsimani ittsi'ipi mat'akitsinikauatsaie. ¹⁹ Annök tukskai am'ostsim inüxe'poawsists kütta'aksistutsimõkaie, ki ai'aksksinimatsokax matap'pix mök'staiistutsisaxaie, ak'anistainikõttau inüks'tsim spots' im; annök' ai'aksistutsimests ki ai'aksksinimatsokax matap'pix möks'istutsimësts, ak'anistainikõttau omük'sim spots'im. ²⁰ Kit an'istopuau kitokõmotsipaitappiisinni saais'tüpükuiõkhsissi Scribes ki Pharisees ot'okõmotsipaitappiisuësts kimatakitsipipuuuats spots'im istin'naiisinni. ²¹ Kikai'okhtsipuau ükkaiiap'ix otan'ikoaiau, Pinuye'nikik: ki annök'ai'akoyenikiuök ai'akesetsimaie okök'itsimani: ²² Ki kitan'istopuau annök' ksistapistsim'iuök ox'okoä ai'akesetsimaie okök'itsimani; ki annök' ak'anistsiuök ox'okoa Raca, aiakesetsimaie okok'itsimani: ki annök' ak'anistsiuök, kitüt'tsapsi, ai'akesetsimaie Gihenni ots'tsiimiaie. ²³ Püksipip'potomniki kitak'iksistomütskotüksinni nato'i'apioyis, ki isksinim'iniki kixokoa kitsis'tsimmok, ²⁴ Ün'nim altar istsskit' kitakiksistomütskotüksinni, ki matskot'; matom'ots matsin'nüstseik ksësto'a ki kixokoa, ki tüm'ütsipuksiput ki sakumüts'kotoat kitsiksist'omütskotüksinni. ²⁵ Kipinnüs'tseimis kikakhtum'o, kitsakiokhpokau'pimõssi: kõkstaiistapipiok au'kõkitsimiai, ki au'kõkitsimiai ok'staukotsei eënake'nai, ki kitakitsips'tapixik itai'inükiopi, ²⁶ Kitau' münisto

kitsauomai'ponitatossi kitak'sakookotossi, kimataksuxpa. ²⁷ Kikai'okhtsipuau otanipuauēsts ũkkaiiap'ix, Kimatakauōkotapuaua: ²⁸ Ki nestoa kitan'istopuau, annōk' ũs'sūmmiuōk ake'uōk mōk'sta tossaie, ũkaukhtauauōkautättseuaie u'skēttsipōppi. ²⁹ Kinet'oopspi itsuyisseeniki, sauau'tos ki mīs'tūpapiksīstsīs: ōkh'siu tūks'kūma mōk'saiīnakuaiīssi koōpspi, ōkstaiīs'tūpapiksīs kostūm Gehenna. ³⁰ Kinet'otsīs itsuyisse'eniki kawksīnnīt', ki mīs'tūpapixit: ōkh'siu tuks'kaii kotsīs'i mōk'saiīnakuaiīssi, ōkstaiīs'tūpapiksīs kostūm Gehenna. ³¹ Ũk'auanīstop annōk' aiaksiksiuatsiuōk otokem'ani ũnnianīst'okotsīs iksiuo'isīnaksīn: ³² Ki kitan'istopuau annōk' aiaksiksiuatsiuōk otokem'ani, otsauomauauōkotasi, nokets'īnai otauōkotāts'okaie; ki annōk' aiakokkem'iuōk otai'ksiuatai'isk itauōkatau. ³³ Stsīk'i, kikai'okhtsipuau otan'ipuauēsts ũk'kaiiap'ix, kimataksīstapatauūni'pa, ki, kitakitauanīstau Ap'īstotokiua kitatauūn'īssīnni: ³⁴ Ki kitan'istopuau, Pinūt'auūnik; spots'im pinitūpūtauūnik; tūk'ka Ap'īstotokiua otpiso'pōtsīsaie: ³⁵ Ksōk'kum pini'tūpūtauūnik; itsīssuikau'piu: Jerusalem pini'tūpūtauūnik; tūkka Omūx'ina ot'akapioyimaie. ³⁶ Kimat'akitūpūtauunipa kotokōn', kimatkotsīksixīstutsipats nitu'kuyekai ki kimatokotsixīstutsipats. ³⁷ Ki anik' A, A; Sa, Sa; mato'ketauanieniki, mat'ōkhsiu. ³⁸ Kikai'okhtsipuau, ũk'auanīstop sauau'toainiki moōps'pi, kitak'okōtanīstotoko: ki sauau'tsīmīniki mokhpe'kīnni, kitak'okōtanīstotoko. ³⁹ Ki kitan'istopuau pinstsīmīm'motsemis sauum'itsitappiūā: ki annōk' kitakauaiak'ioōk kītsets'stoksīs matoko'tsīs ki mat'stoksīs'. ⁴⁰ Ki matap'pi makitotsīssīp'puyīssaie au'kōkītsīmai, ki stakhts'isokōsīm mōk'otsīsaie, mat ũn'nīstotsīs kisau'tūtsīsokōsīm. ⁴¹ Ki annōk' kītsitappa'atsokōk tuks'ka ũskskak'sīnni, pokom'īs na'toki iskskaksīnni. ⁴² Annōk' kitau'kōmōnikōk, ko'tsīs, ki annōk' kitai'akūkkumatūkōk, pino'tūkaatsīs. ⁴³ Kikai'okhtsipuau ũk'auanīstop kitak'ūkomīmīmau kitopokau 'pimokā ki kitak'aukīmaukikakhtum'o. ⁴⁴ Ki kitan'istopuau ũkomīm'mīsau kikakhtum'ix, Atsīm'mīmīsau annīks'īsk matap'pixk kitai'pakosīnikokoauaxk ōkhs'īstutosau annīks'īsk matap'pixk kitau'kīmokoauaxk, ki auatsīmōiikatomosau annīks'īsk matap'pixk kitse'ksīstotokoauaxk, ki kitai'kīmatīsīstotokoauaxk; ⁴⁵ Kokaukosīmī'īssuai Kīn'ouau spots'im: tūk'ka ikkūnats'iuāie natos'i sauum'itsitappix ki ōkh'sitappix, ki soio'tūmstuyiuax mokōm'otsitappix ki sau'okōmotsitappix. ⁴⁶ Ukomīm'mainoainikiau annīks'īsk matap'pixk kitūk'omīmīmokoauixk, tsaak'anīstappiūats kisa'kinosuai? Kūttomūnīstauūkomīmīmotsein'axau publicanix? ⁴⁷ Ki namīkse matsīm'ainoainikiau kīxokoax, tsanīstapiu'ats kumutaumotsapiu stsīk'ix? Kūttomūnīstaiksematsīmīmotseiu'axau publicanix? ⁴⁸ Ki sūp-puiap'sīk manīst'sūppuiapspi kīn'ouau spots'im.

6

¹ ISKSKATS'ĪK kōkstau'kōmmotsitappiūsai matap'pix kōkainu'yīssi; ikūmits'tsiki kīn'ouau spots'im kimataksakinosūkoauats. ² Mak'aumūtskotūkkieniki pinik'it manīstsik'ipi aīksīstapokōmotsitappikasix itai'puyīssax natoī'apioyists ki moksoku'īsts, matappix mōksīnnu'yīssax. Kitau'mūnīstopuau sakino'sattaiau. ³ Ki aumūts'kotūkkieniki pinsksīnīs' i'aksīssautsīs kinet'otsīsī otai'īstutsipi; ⁴ Mōksīsīmīs'si kitaumūts'kotūksīnni; ki Kīn'a, aīsīmīūs'sūppiuōk, kitaksīnnoam'sakinosūk. ⁵ Ki atsīmōi'ikainoeniki pinet'omanīstsīk aīksīstap'okōmotsitappikasix: otūk'ometsīmānoaiu mōkauatsīmōiikasau otsitai'puyisau natoī'apioyists ki moksoku'īsts itsi'kokeīsts, matap'pix mōksīnnu'yīssau. Kitau'mūnīstopuau, sakino'sattaiau. ⁶ Ki Ksēsto'a, a'tsīmōiikainiki, īstsipi koko'ai, okīm'īniki, a'tsīmōiikamīs kīn'a aī'sīmīapsiūā; ki kīn'a, aīsīmīūs'sūppiuōk, kitaksīnnoam'sakinosūk. ⁷ Ki atsīmōi'ikainoeniki pinīksīstape'puawtsīs, manīstaīksīstapepoattopīauāie saie'tūkkix: tūk'ka

ũs'taiiau ak'aiokhtokiau otakai'puyißsau. ⁸ Pinet'omanistsik, tũkka Kin'oau
 įksnįm'ests kitsipu'įnakitsipists kitsauomauan'įstopi. ⁹ Ūn'anįstũtsįmoiikak:
 Nįn'an spots' im kitsitau'pipi, ũnanįstatsįm'metsįs kitsįn'įkįsim: ¹⁰ Ūnanįsto'tos
 Kitotũmap'sįnni: spots'įm Kitsitsi'tan kanįs'tutsipi, annom' ksũk'kum
 nokũt'anįstutsit: ¹¹ Annok' ksįstsiku'įk nokkok'įnan aau'įssįn: ¹² Ki
 ũnnįksksįnįt'au nįtsauum'įtsitappiįsįnanęsts, manįstũs'ksįnoawpi annįks'įsk
 matap'pixk nįtsauum'įtsįstotokįnanįk: ¹³ Ki pinįstskįm'ũkįnan, ki nok-
 įsikįmotse'piįkįnan Sauum'įtsitappiũ; kitũsk'sainaniau nįn'naiįsįnni, ki
 otũnmap'sįnni, ki įtsapįna'sįnni. Amen. ¹⁴ Ūnnįksksįnno'ainoeniki matap'pix
 otsauum'įtsitappiįsuauęsts, Kin'oau spots' im kitak'okskįnokoau. ¹⁵ Ki sauok-
 skįno'ainoemki matap'pix otsauum'įtsitappiįsuauęsts, Kįn'oau Spots'įm kimatakok-
 skįnokoau'ats. ¹⁶ Kũttaioyienoeniki pinomũs'sũppik manįst'omũssũppįpiiau
 ksįstapokįmotsitappikasįx: tũkka įksįstuts'įmiau ostokso'auęsts, matap'pix
 mįks'ksįnoįsax kũttaau'yiau. Kitau'mũnįstopuauũk'otsįmiau saiakinosattopįau.
¹⁷ Ki ksęsto'a, kũttaiau'yeniki pu'įkįnįit, ki įssįs'kįosit; ¹⁸ Matap'pix
 kįkstai'įksįnokįau kikũtauyi, kįksksįnnu'yįssi Kįn'a aiįmmiũssũppįũ: ki Kįn'a
 aiįmmiũs'sũppįũ kitaksįnnoam'sakįnosũk. ¹⁹ Pinauįmį'potosik akau'tsapsįnni
 annom' ksįk kum, apũn'įx ki apįssu'yei otsįts'oyipi, ki kįm os'įepįtsįx otsįpįs'sax
 ki otsįkįmos'sax: ²⁰ Ki aumį'potosik akau'tsapsįnni spots'įm, apũn'įx ki
 apįssu'yei otsįtsau'oyįpiiau, ki kįmosįepįtsįx otsįtsauaiįsįsũppokatũn'akiįpiiau ki
 otsįtsauai'kįmospiiau: ²¹ Ittsį'piiau kitsįnan'įsts, ũn'nįmauk ku'skęttsįpįppi.
²² Mostũm'i įsta'natsįi moįps'piįna; nįtuks'kũssi koopsįi, kostũm' ak'otuįtsįu
 anat'sįi: ²³ Ki koįps'pi minįx'įssi, kostũm'i ak'otuįtsįu ski'natsįi. Anat'sįi annįk'
 i tsįspsts'tsįik kostũm'i ski'natsįssi maum'aumũko ski'natsįnni! ²⁴ Tukskũm
 matap'pi matokotsapotomoyiuatsax na'tokũmix nįn'ax: aksįkũmokkįmiu tukskum
 ki aksįkũmũkomįmmiu stsįk'i; akįkũme'enių tuks'kũm ki aksįkũm'įtsįmmįmmiu
 stsįk'i. Kimatokotapotomouaxau Ap'įstotokįũ ki sauum'įtsitappiũ. ²⁵ Ūnnįkaie
 kitan'įstopuau pinap'įtsitotoat kitsįpai'tappiįsįnni kitaks'oattoppi ki kitak'sįmattoppi:
 ki pinap'įtsitotoat kostũm'i kįtai'aksũpskawsattoppi. Tse'ka įsskįts'tau
 opai'tappiįsįnni ki aau'įssįn, mostũm'i ki įstotos'įsts? ²⁶ Sũm'mokau pau'tax:
 mat'omaiįnsįmmauaxau ki matomaipokiakįuaxau, ki matomaumoipotũkkįiį'axau
 įnsįm'apioyįsts; ki Kįn'oau spots'įm ai'įssoyiuax. Tũkka' įsskįts'tau, ksęsto'a
 ki osto'auai? ²⁷ Ūs'tainoeniki kįk'spitappiįsuai, tsįksįm a' ak'aatspitappiįu?
²⁸ Kumauk'apaįtsitatoppuaiįksįstsaiį įstotos'įsts? Sat'sįkau anat'suiopokįsts
 įtai'sũskįiįu; matapotũkķiu'atsau, matapįs tutũkķiu 'įsts'au įstotos'įsts.
²⁹ Ki kitan'įstopuau Solomon ottsap'įstotossi mat skįt stom'atsęsts annįsts'įsk
 suio'pokįstsk. ³⁰ Įstotosatstopięsts saiũs'kįįsts manįstįs'totosatstoppięsts
 annįsts'įsk annok' ksįstsikuik na'paitappiįsk ki apįnįk'wįs apittũp'apįxiįpiiau
 įtsį'i: kikũttomaiįkstaįįsttũpįstotosatskokoauats, kitsenũk'aumaitũkķipau.
³¹ Ūn'nįkaie pinapai'tsitotoak kįk'anįssuau Tse'a nįks'auattopįnan? Ki, Tse'a
 nįk'sįmattopįnan; ki; Tse'a nįks'įstotosattopįnan? ³² (Tũk'ka annįsts'įsk, Gentiles
 ap'ũssatsįmęsts:) Kįn'oau spots'įm įksnįm'aie kitsįm'mũkįtatosęsts. ³³ Ki
 Matom'apsatsįk Ap'įstotokįũ otsįn'naiįsįnni ki otokįmotsitappiįsįnni ki annįsts'įsk
 kitak'ũtokįnokokęsts. ³⁴ Ūn'nįkaie pin ap'įtsitatok apįnok'wįs; api'nok'wįs
 ak'apįtsitasių. Tuks'kai ksįstsikui, maka'pi sup'anįstsių.

7

¹ PINOKĖK'ITSIMAK ki kimatakokįkitsįmũk o'a ² Kanįstau'kįkįtsįmapuau
 kitakanįstaukįkitsįmũkosuai; ki kanįstau'kotawpi kitakanįstau'kuyįssi.

3 Ki kumauk'satsiks kėškün' osüppa'kömosinni, ki kimatstatopats kitomüksüppa'kömosinni? 4 Ki kiküttaukot'anistau kėškün' nõk'sauautsissi kitsüppa'kömosinni; ki sat'sit, omük'o kitauütsüppa'kömosinni? 5 Kitsiksistapo'komotsitappiansi, Matom'-sauautsit kitomük'süppakömosinni, ki kitakotümsokapsatsip köksauautsissi kėškün' o süppa'kömosinni. 6 Annists'isk natoap'istsk piniko'tokau imitax, ki pearls pinitüp'istüpapixikau ak'sinix, öksikkümitauau'ökaiiau ki akotümotükau'auyiau ki kitak'otümsixipok. 7 Anik: ki kitak'okoko; apsatsik, ki kitak'okonip; istok'iakik, ki kitaksikauai'pixik. 8 Anniks'isk matap'pixk au'kömönixk au'kuyiiau; ki annök' ap'satsimök, au'konimaie: annök istok'iakiuök, otak'sikauaipixikaie. 9 Tükka' nın'naua, auköm'önistüssi okku'i napaiën, aiakokotsiuaie okotoki? 10 Ki auköm'önistüssi mammi', aiakikotsiuaie pıtse'ksına? 11 Ksėsto'au, kitsaum'itsitappiipuu, isksinim'enoainiki kők'okotosuai ko'kosoauax ökh'sists, Kın'oau spots'im küttoiakokotsiu'atsax ökh'sists anniks'isk matap'pixk otau'kömönixk? 12 Kanist'sitsitatopnai matap'pix kökünistsitsitaiissuau, kitak'ünistsitsitattaiau: ünnianistap'piu okök'itsimani ki prophetix otse'puawsuai. 13 Apüt'okitsimi pi'ik; sokokıt'simi apük'oksokui itüp'itsiiau akotap'sinni, ki akai'tappii itsipim'ix: 14 Annik' kitsim'ik, ki annik' moksoku'ik itüp'itsiikiau opai'tappiisinni, aput'siiau; ki unna'tsitappii ikon'imix. 15 Stim'nokau ksis'tapatoiapiekuax kit'sitotaakixk emük'ikınaistotosixk, ki o'pıstokıni itapis'onotsiau. 16 Kit-aks'ksınoaiiau otsın'asoauęsts. Matap'pix küttoiakokotsiu'atsauax ksis'si'ix mın'ists, ki ksis'tapsüskiists küttoiakokotsiu'atsau figs? 17 Neto'i kónai'ökhsistsix ai'ökhsınasiau: ki makap'istsix makap'inasiau. 18 Ökhsistsis matokotokapinasiau'ats, ki makap'istsis matokot'ökhsınasiau'ats. 19 Kónai'istsix küttoiakokotsiix kakiok'au, ki is'tsi itsis'tüpapiksistaiau. 20 Ün'nikaie kitaks'ksınoaiiau otsın'asoauęsts. 21 Kónai'tappixk nitan'ikixk, Nin'a, Nin'a, matakokönitaipim'axau spots'im ist'sın'naiisinni: annök' ap'istutsimök Nin'a spots'im otsitsi'taniaie, ai'akitsipim. 22 Annik' ksistsiku'ik akai'tappii nitak'anikiau, Nin'a, Nin'a, niküttoiakokotsiipsinanats kitsın'ikösım? Ki niküttoiakokotsiipsinanats kitsın'ikösım? Niküttoiakokotsiipsinanats kitsın'ikösım? 23 Ki nitakotümanistaiau, kimats'ksınopu aua; Mıstüpa'akik, ksėsto'au kitsaum'itsistutsipuaii. 24 Annök' aiokh'tsimiuök annists'isk nitse'poawsistsk aks'istutsiu mokökiiın'ai annök itokhıt'okoıskauük ok'otoki: 25 Ki ai'sotau, ki ai'sauksikımskau, ki ai'sopu, ki annik' napıoyıs itot'süppu; ki matsistokhopıu'ats; tük'ka, itokhıt'okoıskau ok'otoki. 26 Ki annök' aiokh'tsimiuök annists'isk nitse'poawsistsk, ki matsistutsim'atsęsts aks'istutsiu mattsapsın'ai, annök' itokhıt'okoıskauük spöts' ikui: 27 Ki ai'sotau, ki ai'sauksikımskau, ki ai'sopu, ki annik' napıoyıs itot'süppu; ki istokhopı'u; ki omük'o otsıs'tokhopiisinni. 28 Ki ün'nitsiu, Jesus otaıksıste'poattosęsts annists'isk epo'awsistsk, matap'pix skaie'tükkiau otksınımats'tüksinni; 29 Ototümap'sinni itüs'ksınımatsıuax, ki sınak'ix manıstüs'ksınımatsawpıax, matüksınımatsıu'atsax.

8

1 OTSİN'NİSAATOSSI nitum'mo akai'tappiii itopokıuo'ıauaie 2 Ki, satsık, nınuau leper otsittotaakaie ki otsıt'atsımmımmokaie, Id otsıt'anikaie, Nin'a, atsi'tatomıniki kitokotsiksıxistotok. 3 Ki Jesus itsau'ksıkınstıakıu, ki itsıxen'ıuaie, ki an'ıu, nitak'anıstutsip; ksıksıt'. Ki soksıksık'sıuaie. 4 Ki Jesus anıstııuaie, Sat'sıt, pinaiıtsınıkos matap'pi; mıs'taput, annıs'tsınnosattsıs natoı'apiekuın, ki anııık' otan'ıpık Moses ıssa'kumıtskotoat möks'ksınıısau. 5 Ki Jesus otsıto'taipııssi Capernaum, eën'aken'ai otsıtto'taakaie, ki otau'kömönikaie, 6 Ki otan'ıkaie Nin'a, anrök' nitapotomokök noko'ai itsıs'tokhıtsıu, ai'papıyıu, eks'kaapıınüm. 7 Ki

Jesus an'istsiauaie, nitak'ittappo nitak'okuttutoau. ⁸ Eēnaken'ai an'istsiauaie, Nin'a, nimat'sipumapspa kōkītsipissi noko'ai: kakse'puyit, ki annōk' nitapotomokōk ak'okuttutoau. ⁹ Nēsto'a nitap'otomoki, ki eēn'akex nitap'otomokiau; ki nitan'istau am'ok mīs'taput, ki ai'istapu; ki nitan'istau stsik'i, puk'siput ki ai'paksipu; ki annōk' nitap'otomokōk nitan'istau, am'oi ūnnianīs'tutsit, ki au'anīstutsimaie. ¹⁰ Jesus otokh'tsīmsaie, skai'etūkkiu, ki an'istsiuax anniks'isk matap'pixk ipokiuo'ixk, Kitau'mūnistopuau manīst'omūkopi otaumai'tūksīnni nimatūnistokonip'ats Israel istauōsīn'im. ¹¹ Ki kitan'istopuau akai'tappii umutautstsiipi apinōk'kuyi ki otsit'tistūkkōpipi ak'ūtotoiau, ki akopokau'pimiuax Abraham ki Isaac ki Jacob spots'im īstsīn'naiisīnni. ¹² Ki nīn'naiisīnni īstokos'ix ak'satūpiksīstsiuax ski'natsii; annim asain'sīnni ki satse'kīnan ak'itstsiian. ¹³ Jesus an'istsiauaie eēnaken'ai mīs'taput, kanīst'aumaitūkkipi kitakūnisttutoko ki annōk' otap'otomokōk itsok'okuttutoau. ¹⁴ Ki Jesus otsīstipīssaie Peter oko'iaie, nannuyiuaie otokem'ani o'ksīstsiāie itsīs'tokhaitsīnaie, ai'okhtokīm pūs'tsīmesīnni. ¹⁵ Ki kaien'īmaie otsīssi, ki pūs'tsīmesīnni itskīmaie: ki itsīpuau', ki ito'yīuax, ¹⁶ Autūkkus'si ito'tsīpotuyiuaie akai'tappiiu sauum'itsistaawx pakh'tokīnattsīikīuax: ki otse'poawsīnni itsa'tūpiksīstsiuax staawx, ki ikut'tutuyiuaax ikōnai'okhtokosix: ¹⁷ Mōks'enūpanīstosi otan'īpiaie Esias prophet, ki an'iu, Osto'i mat'sīmēsts kītsauūt' tsikotsapsīnunīsts, ki ipa'tomēsts kitokh'tokosīnunīsts. ¹⁸ Jesus otsīnno'ōssax akai'tappiīx oto'tūksīpuyimokax, ikōk'itsīmau mōk'opūmmosau. ¹⁹ Ki tukskūmīni aisīnaki'īna itoto'yīnaie ki an'istsiauaie, Nin'a kitak'ittappopi nitak'opokiuo. ²⁰ Jesus an'istsiauaie, ota'tuyix au'ōttsīmanīau, ki paiu'tax au'yīīau; ki Nīn'nau okku'yi matsīstokhotom'atsaie otokōn'. ²¹ Ki stsīk'i otūksīnīmats'aie an'istsiauaie Nin'a, nōk'otomitappo nōk'akītsōsi nīn'a. ²² Ki Jesus an'istsiauaie, sūppa'kit; ki enix ūnanīstak'itsōsauax enix. ²³ Ki otsūppopīs'si akh'iosatsīs, otūs'ksīnīmatsax ipokītsūppo'piīax. ²⁴ Ki satsit iek'opaikīmskau, ki ai'sīkopaikīmskau akh'iosatsīs; ki ai'okau. ²⁵ Ki otūs'ksīnīmatsax otsit'totaakīkax ki otsīksēkenokīkax, ki an'īstsiīkīuaie, Nin'a kōmotse'piokīnan: nitaks'īnetspīnan. ²⁶ Ki an'istsiuax kumauk'sīkopupuauaisks kītsenūkumaitūkkīpuan? Itūmit'sīpuau, ki ai'sītsīpsattomēsts sopu'īsts ki pai'kīmskaiīsts; ki ikōnau' maītsiēsts. ²⁷ Ki nīn'ax skai'etūkkīau, ki an'īau, Tsōkhtanīstap'īnanōkhtauts, sopu'īsts ki omūk' sīkīmi manīstse'tokēsts? ²⁸ Ki otopūmmo'si Gergesenes istauōsīn'im ito'tatsemīuaie natsitappii sauumitsistaawx pakh'tokīnattsīikīax, aken'īmanīsts itsūx'īax, eks'kainīxiīkīax, matap'pi matokottotsītsko'pats. ²⁹ Ki satsit, aisokse'puyīau, ki an'īau, Tsaakanīstappikītsīmattopīnan, ksēsto'ā ki nēstūnan, Jesus, Ap'īstotokīuā okku'yi? Kīkūt'tautotopa kōkkītsīkīmatsīstotoksīnan otsauomo'tosi itaīksīstsiikumīopi kōk'kītsīkīmatsīstotoksīnan? ³⁰ Ki Pīstsi'ksī'pio akaiēm ak'sīnīx itau'yīau. ³¹ Ki sauum'itsistaawx au'kōmōnīstsiāuaie ki an'istsiāuaie, saiai'pīxīkīnanīki, nōk'itsīpīsīnanīau ak'sīnīx. ³² Ki an'istsiuax kūkku'. Ki otsūksax, ak'sīnīx itsīpīm'īax: ki, satsit, kōnak'sīnīx itsīn'aukskāsīau inno'tsīstūppakui, ki omūk'sīkīmi suioks'kasattomīau, ki inets'īau. ³³ Ki anniks'isk matap'pixk ūsks'kūmīīskax itsīs'tūpaukskāsīau, ki akap'īoyīs itsīpīm'īau ki ai'itsīnikōttsīuax, ki anniks'isk matap'pixk pakhtokkīnattsīx sauum'itsistaawx mats'itsīnnīkōttsīuax. ³⁴ Ki, sat'sīt, Kōnai'tappīx ikōnai'sūxkītsīmīau akap'īoyīs mōkīttotatsemōsau Jesus: ki otsīnno'ōssauaie, au'kōmōnīstsiāuaie mōks'īstapusaie otau'ōssuai.

9

¹ KI itsūppo'piu akh'iosatsīs, ki ito'pūmmo ki otauūtakap'īoyīm ito'to. ² Ki, sat'sīt, itotsīp'īuaie nīn'nau, ai'pakh'puyīu, īstokhai'tsiu ūksīn': Ki Jesus otsīnīs'saie otaumai'tūksuāīax anīstsiāuaie ai'pakh'puyīuā, Noko'a, ōkh'sitūkkīt;

kitsauum'itsitappiisists isksinip'iau. ³ Ki, sat'sit, stsik'ix ai'sinakix istai'au am'o (nin'nau) makapie'puyiu. ⁴ Ki Jesus isksinim'ests otus'tapuauests ki an'iu, kumauk'itsitatopuauaisks maka'pi ku'skettsipoppuauests? ⁵ Tsim'a ksistspa'pi, kok'ansi, kit sauum' itsitappiisistsisksinip'iau; ki kok'anisi, Nipuat' ki auokat'? ⁶ Ki koks'ksiniisuai Nin'a okku'yi ikots'ksinimests sauum'itsitappiisists annom' ksokkum (itum'anistsiuaiie aipakhpuyii) Nipuat', matsit' kituk'sin, koko'ai is'taput. ⁷ Ki itsipuu' ki oko'ai itsitap'po. ⁸ Ki akai'tappiii otsinis'sax, skai'etukkiau, ki a'tsimmimmiauaie Ap'istotokiua annok' ikotsiu'ok matap'pix otumap'sinni. ⁹ Ki Jesus otaumatto'si, nannuyiuaiie nin'nau, an'istau Matthew, itaupii'inau itai'ponitopiaie, ki an'istsiuaiie Sappa'kit. Ki itsipuu' ki pokio'attsuuaie. ¹⁰ Ki un'niitsiu Jesus otsitsips'taupissi nap'ioyis, otu'yissi, sat'sit akai'tappiiu publicanix ki sauum'itsitappix, itsito'taipimiau ki ipokau'pimiauax (Jesus) ki otus'ksinimatsax. ¹¹ Ki Pharisees otsinno'ossax, itunis'tsiauax otusksinimats'axaie. Kitsin'aimoau maukopoks'oyimiaux publicanix ki sauum'itsitappix? ¹² Jesus otokh'tsisaie, an'istsiuax, anniks'isk matap'pixk ikut'totoaxk matsimmuki tappi'uaxau assokinakki, anniks'isk matap'pixk ai'okhtokosixk kimuk'ittappiiu. ¹³ Is'tapuk, us'ksinik manistap'ipi, nitokh'sitsip kim'apiisinni, ki nimatokhsitsipats ikit'stuksinni: tuk'ka nimat'utotopa nok'ainikottosau mokom'otsitappix moks'isauaitsitasau, sauum'itsitappix nimut'oto. ¹⁴ John otus'ksinimatsax otsitum'ittotaakax, ki an'iau, Tsanistapiu'ats nimutsauau'yipinan nestun'an ki Pharisees, ki kitusksinimatsax kuttasauauyiu'axau? ¹⁵ Ki Jesus anistsiuax kuttakotau'yesiuaxau man'okkemiuok oko'ai istokos'ix, itsa'kiitawpissi man'okkemiuok? Ki annists'isk ksistsiku'ists ak'otoiau man'okkemiuok otai'akitotoawpistskaie, ki akotumsauau'yiau. ¹⁶ Kimatanipsospuau makap'isokosists; annik' psak'sinik aksoksipinikau ki saku'apinikan aksistupaipinikau. ¹⁷ Matap'pix matomaisuppasuyinimests mani'ists min'iokkeists ukautokeissuyinists, oks'kakumipinikau uk'autokeissuyinists, ki min'iokke ak'saikimsskau, ki aks'iksistsuyinasiau: Manin'iokkeists itsuppa'suyinimiau man'otokeissuyinists ki ai'aketokhsiau. ¹⁸ Otsakiaisitsip'sattosax annists'isk epo'awsists, tukskum'ini eenakin'ai itoto'iinai ki a'tsimmimmiauaie, ki an'iu, Nitun'na uk'ainiu; puk'siput ki kotsis'i tsixen'is, ki aks'ipui tappiiu. ¹⁹ Ki Jesus itsipuu', ki itopokom'iuaiie, ki otusksinimatsax mat'opokomiauaie. ²⁰ Ki sat'sit ake'ua, au'atunikau usksaumawksaikimsskau otok'tokossinni na'tsikoputtuyi stuyi'ists, itsup'paatsiuaiie, ki itsix'enimaie opekakun'imanaie: ²¹ Tuk'ka, is'tau, ksen'imiliki opekakun'iman, nitak'okuttotoko. ²² Ki Jesus ito'tukkau; ki otsinno'ossaie, ituni'u, Nitun'na, okh'situkkit, kitaumai'tuksinni kumut'okuttotoko. Ki ake'ua annik' itokut'totou. ²³ Ki Jesus otsitto'tapiisi eenakin'ai oko'ai, ki otsinno'ossax au'yex ki matap'pix eis'tsekinau, ²⁴ An'istsiuax, anis'tapauk, ake'kuun matseniu'ats, ai'okau. Ki itai'imiauaie. ²⁵ Ki otsis'tupskoosax matap'pix, itsipim, ki ito'tsimaie, otsis'aie, ki ake'kuun itsipuu. ²⁶ Ki otap'istutsipi, annik' auosin'ik, motus'ksinipaie. ²⁷ Ki Jesus otsistupaumatta'atossi, na'tokumi naps' tsix nin'ax ipokiuo'iax, ki aisokse'puyiax ki an'iau, David okkui', Kim'okinan. ²⁸ Ki otsitsipis'si nap'ioyis, naps'tsix itoto'yiauaie: ki Jesus an'istsiuax kikutau'maitsipuan nok'okotunistutsis? An'istsiuaie A, Nin'a. ²⁹ Itum'itsixeniuax oops'puuax, ki ituni'u, kanisto'maitsipuai, unnianistsis'. ³⁰ Ki itsikau'opiii oops'puuax: ki Jesus saiemiuax mokstanis'tosax matap'pix. ³¹ Ki osto'auai, otsis'tapusau ikonai'tsinnikoyiauaax matap'pix annik'auosin'ik. ³² Ki otsuksax, sat'sit ito'tsipaiaie kuttai'puyiu sauum'itsistaaw pakto'kinattsuuaie. ³³ Ki sannm'itsistaaw otsai'piksistossaie, kuttai'puyina itse'puyiu: ki konaitappix skai'etukkiau, ki an'iau, matsikainip'ats Israel istauosin'im. ³⁴ Ki Pharisees an'iau sauum'itsistaawx otsin'aimoauai itai'saipiksistsiuax sauum'itsistaawx. ³⁵ Ki Jesus

itap'auauõkau kõnau'akapioyists, ki inük'akapioyists, ki itüs'ksinimatstoki
 ota'toiapioyimoauests, ki ai'semokiu nin'naiisinni istõkhs'itsiniksinni, ki
 õk'kuttutsimests matap'pix otokõnai'oktokosuauests ki otokõnau'atunikauests.
³⁶ Ki otsinno'õssaie otappiisina, kaiim'iuaiie, tükka üs'tsimsiu, aneto'
 manistau'anetopix emük'ikinax saiits'tsissi üsks'kümküüä. ³⁷ Itüman'istsiuax
 otüsksinimatsax, akauo'yi insin'manists, ki ap'otükkix unna'tosimiau;
³⁸ Atsim'oiküttok insin'manists itsin'nau mök'itüpskoõsax otinsimmanists
 apotükkix.

10

¹ OTSIPUK'SÜPINNIKÖTÜSAX na'tsikoputtsiau otüsksinimatsax, ikotsiu'ax
 otüma'sinni mök'saipiksistosauax sauum'itsistaax, ki mok'õkuttutsisax
 amian'istokhtokosists ki amian'istatunikests. ² Na'tsikoputtsixk itokõt'tsiuax
 otsin'ikõsoauests am'ostsiaukiests; Matom'itappiu, Simon, mat'anistau Peter,
 ki Andrew oskün: James, Zebedee okku'i ki John oskün'; ³ Philip, ki
 Bartholemew; Thomas, ki Matthew, annök' publicanök; James, Alphæus okku'i.
 Ki Lebbæus, mat'anistau Thaddæus; ⁴ Simon, Canaanite; Ki Judas Iscariot
 annök' aien'üpanistsiuõkaie. ⁵ Anniks'isk natsikoputtsixk Jesus itokõt'tsiuax
 ki saiem'iuax ki an'istsiuax, Gentiles oksoku'auests pinitap'pok, ki Samaritans
 otakap'ioyimoauests pinüt'sitsipik: ⁶ Ki Israel oko'au otomük'ikinax mix ats'ax
 is'tapuk. ⁷ Ki auau'õkainoniki sem'okik, ki anik', spots'im itsin'naiisinni
 aststsiu'. ⁸ Ai'oktokosix kut'tutokau, leperix issin'nomokau, enix' nipua'atsokau,
 sauum'itsistaawx sai'aipiksistokau; Kitsiksist'okoko, ksistoko'tükkik. ⁹ Gold ki
 silver ki brass pinitsüp'pitükkik kitsitai'süpopumatsopuauests, ¹⁰ Assuia'tsiman
 pinots'ik aumatto'ainoiniki, pinots'ikau na'tokaists spiks'isokõsists, ki a'tsikists,
 ki otoats'ists; ap'otükküä ak'otsimaie otso'õsin. ¹¹ Annik' akap'ioyisk
 kitai'akitsipipika süppo'õttsesatsik annok' oks'apsiuok; ki annim' stau'pik
 kitsauomai'sükskitsissuai. ¹² Ki pim'innoainiki nap'ioyis, ksematsim'attok.
¹³ Ki õkhs'issi nap'ioyis ünnianistsito'tos kitsin'nüstseisuauests; ki sauõkhs'issi
 ünnianistsska'atok kitsin'nüstseisuauests. ¹⁴ Ki annök' kiküt'tautokõk, ki
 küt'tauotsimikõk kitse'poawsists, sükskitsim'innoainiki annik' akap'ioyisk
 sostsik'asattok. ¹⁵ Kitau'münistopuau akõk'itsimaiksistsikuik Sodom
 ki Gomorra ak'skitstom annik' akap'ioyisk. ¹⁶ Sat'sik emük'ikinax
 mis'tüpskoawkiapis'ix neto'yik kanistsis'tüpskopuau: mokõk'ik manistsokõkipi
 pitse'ksinax, ki ikkinaps'ik manistik'kinapspi kükku'ix, ¹⁷ Ki üsks'kümkau
 matap'pix; kitakaumüts'kaukoau akõk'itsimani, ki otatoi'apioyimoauests
 kitakitaipstüstsipis'okoau; ¹⁸ Kinin'ax ki omüx'inax kitakittüp'p'iokoai,
 nesto'a kumut'aiakaitüpipiokoai, kökkite'nüpanistosau ki Gentiles. ¹⁹ Ki
 aumüts'kaukuinnoainiki pinstak kökünistse'puyisuai; annik' kitak'okokoau
 kitai'akanipuai. ²⁰ Kimats'epuyipuu, Kün'oua osta'aw ksësto'au itsipstai'puyiu. ²¹ Ki
 umu'pappiipi akumüts'kaiuaie umu'pappiipi möks'einsi, ki nin' a akumüts'kaiuaie
 okku'i; ki pokax aksenüpanistaiu un'ouuax ki oksis'toauax möks'enitõsauax.
²² Ki kõnai' tappix kumut'akaukimokoaiu nesto'i; ki annök' eikak'imauõk
 umuts'ipaitappiiaspi akitsikõmotse'piauiaie. ²³ Kim'atsistototsenoainiki tuks'kai
 akap'ioyis, mis'tüpokskasik stsik'i: kitau'münistopuau kimatakõnitotopuau
 Israel istokõnau'akapioyists otsauomai'akotosi Nin'au okku'i. ²⁴ Üsksinimats'au
 matskitsimiu'ats otüsksinimats'tokiüä, ki apotük'kiüä matskitsimiu'ats otsin'aim.
²⁵ Õkh'siu üsksinimats'au möketüm'anistsau otüsksinimats'tokiüä, ki apotük'kiüä
 möketüm'anistsau otsin'aim. Anistsin'nikõttüsauaie nap'ioyis otsin'aim Beelzebub,
 ak'staianistsinnikõttaiau itsipstapix oko'ai? ²⁶ Pin stün'nokau; matsekipats

akstaisaiipasokinnis; matsitsiksispats ak'staisaiisksinis. ²⁷ Kitse'itsinikopuai ski'natsii matai'itsinikok ksistsiku'inatsii: ki kitai'okhtsipuai kotokhis'suai, sem'ik spots' im nap'ioyists. ²⁸ Ki pinstun'nokau anniks'isk akenitomixk mostum', ki sta'aw matokotsenitsiau'ats: stun'nok annok' i kots'enits iuokax mostum' ki staaw stakhtsim. ²⁹ Natokumix sistsix kuttomutaiponitau'atsax nitsipun'asaini? Ki tuks'kum matakittotstsiu'ats ksok'kum sauus'ksinoussi Kin'oau. ³⁰ Kitoku'yikinsists ikonuks'topiau. ³¹ Piniko'puk; kitots'itskukaiixkimimipuu akaiem'ix sistsix'. ³² Annok'aie'nupanistsiuok matap'ii nesto'i, osto'i nitaks'enupanistau nin'a spots'im. ³³ Annok' nit'saietokok matap'piuok, osto'i nitak'saietoau nin'a spots'im. ³⁴ Pinstak nimut'oto innust'sinni nokitsit'apixisi ksok'kum: nimat'otopa nokitsit'apixisi innust'sinni, innu'stoan nimut'oto (nokitsit'apiksistos ksok'kum). ³⁵ Nimut'oto nin'au ki un'ni mok'itsipotsistsimotseisau, ki otun'ni ki oksis'tsi, ki aum'si ki maawks'i mokitsipotsistsimotseisau. ³⁶ Ki nin'au aks'ikatummimiuax otopokau'pimix anniks'isk matap'pix oko'ai itsipsts' taupixk. ³⁷ Annok' aais'tupukomimmuiok un'ni nesto'i nimatokotsinanuk'ats: ki annok' aistupukomimmuiok oku'yi ki otun'ni nesto'i nimatokotsinanuk'ats. ³⁸ Ki annok' sauots'issi otaiinan'i sauopokiu'osi nesto'a, nimatokotsinanuk'ats. ³⁹ Annok' ikon'imok opai'tappiisinni, ak'atstomaie; annok' at'stomok opai'tappiisinni, nesto'i itat'stomaie, ai'akokonimaie. ⁴⁰ Annok' kito'tokok nito'tok; ki annok' nito'tokok ito'toyeuai annok' nitse'tokukok. ⁴¹ Annok' ito'toyeuok prophet otsiprophetisaie otak'okuyissi prophet osa'kinosinniaie; ki annok' ito'toyeuok mokom'otsitappiuä oto'komotsitappiisaie, otak'okuyissi mokom'otsitappiuä osa'kinosinniaie. ⁴² Ki annok' ai'akutukuyiuok sto'kimi tuks'kumi anniks'isk inuks'tsimixk otus'ksinimatsossaie, kitau'munistopuu matakattom'ats osa'kinosinniaie.

11

¹ KI un'niniitsiu otai'ksistanistossax na'tsikoputsix otusksinimats'ax itsistupa'atomaie mokusksinimatstoksi ki mokatsim'semoksi ot'akapioyimoauests. ² Annok' John itsipsts'taupissi itai'okiakiopi otokht'sisessts Christ oiapistutsipists'aie, itokot'tsiuax na'tokumix otusksinimats'ax, ³ Ki an'istsiuaiie, kikutamipa annok' aiakoto'ok, ki nok'apsummosinan noke'tsimi? ⁴ Jesus an'istsiuax, mis'tapuk, matan'istsinnomok John annists'isk kitokht'sipuuuests ki kitus'satsipuuuests: ⁵ Naps' tsix us'supiau, us'tsekaiix ikom'otauauokaiiau, leperix issin'aiiau, kuttai'ai'okhtsimix ai'okhtsimiau, enix' aipuu'iau ki kim'atapsix atsımsem'aiiau okhs'itsiniksinni. ⁶ Ki atsım'siu annok' kuttai'itstskımskukıuok nesto'i. ⁷ Ki otsis'tapusax, Jesus otaumutupaiitsinnikoosauaie akai'tappix John, Tsanistappiuä kumutsitappopuai ksis'tapsksokkum kok'satsipuai? Kuttaitstsi'pa apai' sopu'yi itau'utopapokaiiu? ⁸ Ki tsan'istappiu kumut'sitappopuai kok'satsipuai? Kuttaitstsi'pa nin'naii ikikn'istotosiu? Anniks'isk ikikn'istotosixk itot'okoyiau Omux'inax oko'auests. ⁹ Ki tsan'istappiuä kumut'sitappopuai kok'satsipuai? Kuttaitstsi'pa prophet? A, kitan'istopuu skıtsım'ıuaie prophet. ¹⁰ Annok' sinau', sat'sit, nitse'tomotokuttau nito'tokatatsısau kostoksis', ki ake'tomsokapapistutsımaie koksoku'i. ¹¹ Kitau'munistopuu anniks'isk itsipokai'ımmokıx akex, mats'itsıpa ok'skıtsımaıe John Baptist: ki annok' inuks'tsımok spots' im ıtsın'naiısınnı ai'skıtsımaıaıe. ¹² John Baptist ıtsıksıs'tsıkuısts, puk'supıksıstsıkuısts spots'im ıtsın'naiısınnı itusk'o tıtsıpiop, ki uskotui'tsıpımıx itusk'otıtsıpımıaıu. ¹³ Konai'prophetıx ki okok'ıtsımanı aıe'nıpanıstomıaıests otsauomoto'sı John. ¹⁴ Ki mak'otsımenoainıki, am'auk Elias annok' ai'akotook. ¹⁵ Annok' itokh'ıuok mok'okhtsımsı unanıststokht'sıs. ¹⁶ Tsa nitai'akanıpa annok' o'tappıısınok manıstsın'naiıpuaiıu? Netoinıtsı'au pokax annım' itawk'pumauawpım itau'pıx ki ai'sıtsıpsattsıaı otuk'auauax, ¹⁷ Ki an'ıtsıaıuax, kıtsık'ıttomopınan ki

kimat'spiipuu; kitau'yimopinan ki kimau'kaiisuuuēsts kimatakipuuuēstsau. ¹⁸ John oto'tosi matauyiu'ats ki mataisimiu'ats, ki an'ioip pakh'tokinatsiu sauum'itsistaaw. ¹⁹ Nīn'au okku'i oto'tosi, au'yiū ki ai'simiu, ki an'ioip, sūm'mīs, aistoks'oyiu ki aistok'simiu, publicanix ki sauum'itsitappix otūk'auuax. Ki mokōk'sinni o'kosix oto'kōmotsistutokaie. ²⁰ Itau'mūtūpsitsipsattomēsts akap'ioyists annim'otsit'apistutsipists ot'apistutūksists otsauomai'sauaitsitūsax. ²¹ Kitak'oksīnip maka'pi, Chorazin! Kitak'oksīnip maka'pi Bethsaida! Nitsit' tsipstapistutsipists kitakap'ioyimoauēsts nitsittsipstapistutūkkitopiau Tyre ki Sidon istak'apioyists is'taisūmmisauaitsitauopiau isksim'matūkkiaipistsists ki makh'skitsists, ²² Ki kitan'istopuu Okōk'itsimani istiksīs'tsikui manistaksists'papsipi ksēsto'a, aks'isiksistspapiau Tyre ki Sidon. ²³ Ki ksēsto'a Capernaum, kitspīn'noko spots'im, hades kitaks'innissimoko; omūk'apotūksists kitakap'ioyim itap'istutsipiau ittsipstapistutūkkitopiau Sodom, is'taisakiaitaitsiopi. ²⁴ Ki kitan'istopuu, Okōk'itsimani istiksīs'tsikui manistaksists'papsipi ksēsto'au, aks'isiksistspapiu Sodom. ²⁵ Annik' Jesus an'iu, nitōkh'sitūkki nīn'a, spots'im ki ksōk'kum istisn'aimi, kitai'ksisattokiauests annists'isk mokok'ietappix ki kitaipaso'kinomoaiu inūk'sipokax. ²⁶ Ūnnianists'it Nin'a; manistōkh'sipi kitsitsi'tan. ²⁷ Nin'a otokōnai'nanists nitokok: ki matsitstipa isksīnnu'yiaie okku'iaie Nin'a nits'ksīnnuyiaie; matsitstipa isksīnnu'yiaie Un'ni, okku'i nits'ksīnnuyiaie, ki annōk isksīnimats'stokōttseuōk Un'ni. ²⁸ Puksipa'akik kōnai'ikapotūkkix ki ikōnūs'soksistsix, ki kitak'okotopuu issik'sistsikosīnni. ²⁹ Nokhkīn'ni kīn'attok, ki isksīno'kik; nitsik'kīnapsi nimat'omūkimuspa; ki kitak'okonipuu ku'skēttsipōppuuuēsts istik'sistsikosīnni. ³⁰ Nokhkīn'ni ksists'papiu, ki nitopa'tūksīn sōk'otsiu.

12

¹ AN NIK' Jesus Issik'opiiksistsikui itsisūp-poka'atomēsts napaiēnnsimmanists; ki otūksinimats'ax au'notsiāx, ki aiin'asists aumūtūp'otsimīāx ki itaumūtūp'ioattomīāx. ² Ki Pharisees otsinno'ōssauax, anistsiauaie, sūm'mīsau kitūksinimatsax mat'ōkhsiu otap'istutsipuuuēsts annok' issik'opiiksistsikuik. ³ Ki anīs'tsiuax kikūttanistopuu'ats David otap'istutsipi otau'notssi ki otopokom'ix; ⁴ Manist'sipipi Ap'istotokuā oko'ai, manistau'atopiau otsitau'pipi istske'tani annik' kūt'taōkhsiik mōks'auattosi ki otopokom'ix mōks'auattosaxaie, ki kak'ōkhsiu natoī'apiekuax mōksauattosauaie? ⁵ Ki kikūttanistopuu'ats okōk'itsimani natoī'apiekuax manistap'otūkkipiau issik'opiiksistsikui otsitsips'taupisau omūk'atoiapioyīs kimatsikiu'ats. ⁶ Ki kitan'istopuu annom' ittsiu' tuks'kūm ki skit'stom omūk'atoiapioyīs. ⁷ Ki kitsksīni'topi manistap'ipi nitak'ōkh-sitsip kīm'apiisīnni, ki nimatakōkhsitsipats ikit'stūksīnni, kīs'taisauotui'mauopiau kūt-tautuitīiaixk. ⁸ Nin'a okku'i itsin'auattomīnaai issik'opiiksistsikīiii. ⁹ Ota'atsistapusi, otatoī'apioyimoai itsipim; ¹⁰ Ki sat'sit, nīn'au itsips'taupīnai, ki otsīs'i ipo'kōttsiauaie. Ki aisūppo'ōtsesattsiuaie, Kūtai'ōkhsiuats issk'opiiksistsikuīsts ōk'okuttotoōsi? Mōks'enūpanistūssauaie. ¹¹ Ki an'istsiuax, Ūn'nats nīn'au kitopokittappi'immoau maksinan'si tuks'kūmi emūk'ikīna, istisūp'popiīssaie atūn'iaksīn issik'opiiksistsikui, Kūttomai'akstaisautuyiuatsaie? ¹² Nīn'au kūttomai'skitsimiuats emūk'ikīna? Ūn'nikaie itōkh'siu mōk'ōkhsapistutūksi issik'opiiksistsikuīsts. ¹³ Itūman'istsiauaie nīn'au, Sauksikīns'tsiakit. Ki itsauksikīns'tsiakīu; ki ikut'tutsipaie netoī'nitsiauaie otat'otsīsī. ¹⁴ I tūmit'sūksīau Pharisees, ki ikōnau'kōk-itsimattsiuaie manistaks'enitawpīaiaie. ¹⁵ Ki Jesus otsksīnīssaie, itsistapu': ki akai'tappix ipokiuo'iauaie, ki ikōnau'kuttutuyiuax; ¹⁶ Ki sokap'anistsiuax mōkstaiitsīnnikoōsax'aie: ¹⁷ Mōks'enūpanistosi Esias

otan'ipi, ki an'iu, ¹⁸ Süm'mok, nitap'otomok, annök' nitse'niniwattauök; nitük'omimmau, nu'skëttsipöppi nimut'ökhsimmau: nitakitsipotoai'inai nitsista'awi ki akanis'tsinmomoyiuax Gentiles okök'itsimani. ¹⁹ Mataketskau'ats mataksoxipüppisüm'ats; mat'akitstsiapa matap'pi mök'okhtsisaie otse'poawsists moksoku'ists. ²⁰ Apai' otük'itsissi matakšinükiu'ats: flax setsis'si matakütsim'atsaie otsauomai'tüpskisaie okök'itsimani mök'itsskitsstani. ²¹ Ki otsin'ikösim Gentiles ak'aumaitsimiau. ²² Tüks'küm ito'tsipotoau pakhts'istümattseu Sauum'itsiStaaw, naps'tsiu, ki mataipuyiu'ats: ki ikut'tutuyiuäie, ki naps'tsiuä it'süppiu ki küttaipuyiuä itse'puyiu. ²³ Ki kõnai'tappix it'skaietükkiau ki aniau kütamiu'ats David okkiu? ²⁴ Pharisees otokh'tsimsau, an'iau, Am'o nän'au, matomaisaipiksistsiu'atsax Sauum'itsiStaawx, Beelzebub Sauum'itsistaawx otsin'aimoi, umutai'saipiksistopix ²⁵ Ki Jesus isksinnu'yiuax otüs'tapiax ki an'itsiuax, Nin'naiisinni ai'aketotoki ak'eitsinikau; ki akap'ioyis ki nap'ioyis aiaketotokiau matakshipuitsiuats: ²⁶ Sauum'itsitappiuä satüp'iksistussi Sauum'itsitappiuä, aiaketsistotosiu; ki otsin'naiisinni küttomaksipuitsiu'atsaie? ²⁷ Satüp'iksistainikiau Sauum'itsiStaawx, Beelzebub nimut'satüpiksistaiau, Tükka'ko'kosix itsatüpiksistsiu'atsax? Ün'nikaie osto'auai kitak'okökitsimükoau. ²⁸ Ki Satüp'iksistainikiau Sauum'itsistaawx Ap'istotokuä otsista'awmi nimut'satüpiksistaiau Apistotokuä otsin'aiisinni kito'taakoai'ini. ²⁹ Misköpin'ai oko'ai Tsa'akanistokotsitsipim'atsaie, mök'itauksistutsisaie ope'kanistsaie, sauotüm'isksipistüsaie misköpin'ai? Ki ak'otümoksistutsimaie oko'ai. ³⁰ Annök' niküt'taispiimmokök, niköttum'a: annök' niküttaupokomoawk'iakimauök auanit'apiksistükkiu. ³¹ Ün'nikaie kitan'istopuau, amian'istsauumitsitappiisinni ki amian'istitüpsauokömotse'poawsists Apistotokuä akitsksinoaiu matap'pi; ki annök' akitüpsauo'kömotsepuyiuök Atsim'istaaw matakitsksinoau'ats. ³² Annök' itüp'sauokömotsepuyiuök Nin'au Okku'i ak'itsksinoau, ki annök' itüpsauokömotsepuyiuök Atsim'iStaaw mat'akitsksinoau'ats annom' ksök'kum ki aie'nissi otsis'tüpipuitappiisinni, mat'akitsksinoauats. ³³ Ökhs'apistutos mistis', mök'ökhsinasiii: ki makap'istutos mistis' mök'okapinasi: mistis' isksino'au otsin'assinni. ³⁴ Pitse'ksinaipokax! Sauum'itsitappiinoainiki Tsa'a kitakokotünistse'poattopuau'atsaii ökh'sists? Manista'kauooi u'skëttsipöppi, maoi' itai'puyiu. ³⁵ Ökhsin'auä manista'kauooi ökh'si u'skëttsipöppi sau'otsimësts ökh'siists: Sauumitsin'nauä manista'kauooi maka'pi u'skëttsipöppi sau'otsimësts makap'ists. ³⁶ Ki Kitan'istopuau Kõnai'ksistapitse'poawsists otakse'puyisau matap'pix aksenüp'anistomiauësts Okök'itsimani itsiksist'itsikui: ³⁷ Kitse'poawsists kitakokömotsitappiets'okoaiu ki kitse'poawsists kitak'saietokoaiu. ³⁸ Stsik ix Sinak'ix ki Pharisees noküt'anistsiauaie ki an'iau, Nin'a nökökapipinan itots'tsipi ksësto'a. ³⁹ Ki noküt'anistsiuax osauum'itsitappiisinna ki otau'ökotaitappiisinna itok'apsatsimiau; ki mat'akitstsiapa ak'okotawpiau. Tuks'kai ak'okotapiau Jonas prophet. ⁴⁰ Manists'itaupisaie Jonas mammi' o'koanniaie nioks'kai ksistsikuists ki nioks'kai koko'ists; ünniak'anistsitaupiuäie Nin'au Okku'i ksök'kum u'skëttsipöppi nioks'kai ksistsikuists ki nioks'kai koko'ists. ⁴¹ Nineveh itsin'ax, akopoksipapomiauax o'tappiisinna istots'tsissi Okök'itsimani ki akitsautütsepuyiopiau; aisauai'tsitaiau otatsim'semössax Jonas; ki sat'sit, annök' skitsim'iuök Jonas annom' itau'piu. ⁴² Amskap'iksökkuu istsin'nauake akopoksipapomiauäie o'tappiisinna istots'tsissi okök'itsimani, ki akitsauotütsepoyiopiau: umuk'itsipi ksök'kui ito'to mökitokhtsissi Solomon otokök'siniaie; ki annök' skitsim'iuök Solomon annom' itau'piu. ⁴³ Sauum'itsistaaw otsai'piksistüssi nin'au, ikitksök'kuyim itap'auauökau issik'opissinni itap'satsim ki matokonim'atsaie. ⁴⁴ Itümau'anuu nitak'ätsko noko'ai numut'süx; ki oto'si

ikon'ım nam'itaitsiu, namokh'ipaie, ki a'natsıstutsipaie. ⁴⁵ Ki itüm'itappo ki mat'tuyiuax ikıt'sikümi ax sta'awx, itsıs'tüpokapsiax, ki itsipim'inx ki itoko'attomiax: ki otsako'itappiisinni eikıs'tüpokapiuaie ototom'itappiisinni. Neto'i ak'anıstsiuaie ot'okapıtappiisınna. ⁴⁶ Otsa'kiaıtsıpsattosax matap'pix, Sat'sıt, Oksıs'tsi, ki omu'pappiıpix säuauts'im itai'puyiax, ai'puınümiau mök'sıtsıpsattösauaie. ⁴⁷ Tuks'küm an'ıstsiuaie, Sat'sıt, Kiksıs'ta ki kumu'pappiıpix sauauts'im itai'puyiau, ki ai'puınümiau köksiıpsaiisau. ⁴⁸ Ki anni'ısk otan'ıkısk, an'ıstsiuaie, Tükka' niksıs'ta? Tükka' numu'pappiıpix? ⁴⁹ Ki itas'kotuyiuax otsıs' otüs'ksınımatsax ki an'iu Süm'mokau niksıs'tsi ki numu'pappiıpix! ⁵⁰ Annök' ai'aksıstutsımöknıni Spots'im otsıtsı'tani aie, osto'i numu'pappiıpa, neskün', nit'akem, ki niksıs'ta.

13

¹ ETO'IK ksıstsıku'ık Jesus it süks' ki tsım nap'ıoyıs, ki omük'sikımi ıssoots'i itakau' piu. ² Isto'tuitappiıx oto'taakax, ki akh'ıosasıs itsıtsüppo'piu, ki itakau'piu; ki isto'tuitap-piıx ikön'ıtüssuıpuyiau ıssoots'i. ³ Ki an'ıstsiuax akauo'iau parables ki an'iu, Sat'sıt, aisüppıpum'auä itui'süppıpummau: ⁴ Ki otai'süppıpummössi, moksoku'yi stık'ısts itsın'nıssiests, ki paiu'tax itotoıax'ests ki itau'attomiax'ests. ⁵ Stık'ısts okotoksskui itsın'nıssiests otsıts'inüxksökkuaspi; ki otsai'spixksökkuaspi itsık'kümsüskiıau: ⁶ Oto'tümısköpsi natos'i, itse'tsınıtsiau; ki otsau'okötseksau itopo'köttsiau. ⁷ Stık'ısts itsın'nıssiıau ksıssi'ix: ki ksıssi'ix itsüskiıau ki ito'satsııauax: ⁸ Stık'ısts ökhs'ksökkuı itsın'nıssıau, kiıtsın'asiau, stık'ısts kepıp'pui, stık'ısts nai'ıppui stık'ısts niıp'pui. ⁹ Annök' ito'kiuök, ünanıstokh'tsıms. ¹⁰ Ki; üksınımats'ax ito'toyıauaie, ki an'ıstsiuaie, Kumauk'sıtsıpsattaiıksıxıau parables? ¹¹ Noküt'anıstsiuax, kitokokoau kök'ıtsksıniısuai spots'im itsın'naiıssıni itse'kipi, ki osto'auai matokotau'axau. ¹² Annök' nan'naniuök, ak'okotauaie, ki akakai'naniu: annök küttainan'ııuök, otsınanattopi ak'otsıpaie. ¹³ Ün'nıkaie numut'ünıstıtsıpsattaiıau parables, ısşüppıs'au möksta'apsau; okh'tsımsau mökstau'okhtsımsau, mökstai'ıskınnıssıau. ¹⁴ Aıen'üpanıstom'ests Esaias, otan'ıpi, okh'tsımeniki kitak'okhtsim, ki kimat'akoksınıpa; ki süppi'niki kitaküts'api, ki kimat'aksınıpa: ¹⁵ Am'o o'tappiıssınna u'skëttsıpöppısts mı'ests, ki okhtok'oauests matomaıpumokhtsımiu'axau, ki oöps'puauax naps'tsiıax; möksta'apsax moöps'pix, möksta'okhtsımsests mokhtok'ısts, mökstau'okhtsımsests mu' skëttsıpöppısts, mökstaisauai'tsıtasaı, nok'staukuttutuawsau. ¹⁶ Atsım'sıau kööps'puauax, aiıpiıau; ki kokhtok'ısts, ai'okhtsımiıau. ¹⁷ Kit au'münıstopuau, akaiem'ix prophetıx ki mököm'otsıtappıx ai'puınümiau mök'satsısauests annısts'ısk kıtai'nıpuauıstsk ki matsıınım'axauests; ki mök'okhtsısauests annısts'ısk kıtai'okhtsıpuauıstsk, ki matokhtsım'axauests. ¹⁸ Okhtok ai'süppıpummauä parable. ¹⁹ Ma tap' pi okhtsıs'sı nın'naiıssıni itse'poawsın, ki sauo'kömotokhtsıssi, itüm'ıpuksıpu Sauum'ıtsıtappıuä ki ito'kasattomaie annık' itsüp'ıpumattopısk u'skëttsıpöppi. Annök'auk mat'sımaie itsüpıpum'ani moksoku'i. ²⁰ Annök' mat'sımök itsüpıpum'ani ok'otokskui, ai'okhtsımiu epo'awsınu, ki otse'tametüksınnı mat'sımaie; ²¹ Mat'auıtsıtstıpa kök'seksi, ki matakısümsu'ats; ikikın'etüksınnı ki ükksıstutük'sınnı otos'au, atsım'epoawsınnı ün'nıkaie ito'toıau, its'kım'skükiu. ²² Annök' mat'sımök itsüpıpum'ani ksıssi'ix, ai'okhtsımiu atsım'epoawsın; ki annok' pai'tappiıssınnı ıstap'ıtsıtani, ki spükıs'sısts ito'satstomiauaie atsım'epoawsınnı, ki matsınasıu'ats. ²³ Annök' mat'sımök itsüpıpum'ani ökhs'ksökkuı, ai'okhtsımiu Atsım'epoawsınnı, ki mököm'otokhtsımaie; ki itsın'asıu, stıkıx, kepıp'puyi, stık'ix nai'ıppuyi, stık'ix niıp'puyi. ²⁴ Stık'i parable an'ıstsiuax, ki an'iu, Spots'ım'ıstssınnaiıssınnı netum'anıstsiu Nın'au, annök' ai'süppıpumauök ök'h'sıssüppıpum'ani otsın'sımmıan;

25 otai'okasax otap'automokix, okatum'i ito'toyiuai, ki ökh'sisüpipumani ipa'soksüp'pipumau makap'süpipumani, ki itsis'tapu. 26 Ki otsüs'kissi mattuyis, ki otsin'assi, itüm'in'akuo makap'süpipumani. 27 Ki Nin'au otapautomokix otsito'taakax ki an'istsiauaie, Nin'a, Kiküt'taiinsimattop'a ökh'sisüpipumani kitsinsimman? Tsema ito'to makap'süpipumani? 28 An'istsiuax, Katum'a otap'istntüksinaie. Ap'automokix otan'ikax kiküt'ökhsitükkipa nö'ittotosinan nö'sauotsisinaianau? 29 Ki an'iu, Sa; sauau'tsimnoainikiau, makap'süpipumani, kökskaküm'sanotsipnaini ökh'sisüpipumani. 30 Unnianist'süskisan mök'itotosi pokiak'sinni: Ki pokiak'sinni oto'si, nitak'otümanistaiiau ai'pokiakix, matom'omoipotokan makap'süpipumani, ki is'ksipikan kök'ksietsinsissuau; ki istüp'omoipotokan napaien'insimman nitapaien'iokoai. 31 Stsik'i parable an'istsiuax, ki an'iu, Spots' im istsin'naiisinni netüm'anistsiu mustard istsin'simman, annik' mat'simök ninau, ki ai'süpipumau otsin'simman; 32 Itsis'tüpskaiinükotsiaie könai'insimmanists; ki süs'kiissi, itsis'tüpomükkuiau insim'mansts, ki itsis'tsisasiu, ki paiu'tax itotoiau ki itoko'attomiax isto'küniksists. 33 Stsik'i parable an'istsiuax; Spots' im istsin'naiisinni nitüm'anistsin itai'kopütstaupi, annik' mat'simök ake'u, ki kaias'attom niuks' kümi omük'okosix, napaien itui'tsiau, ki ikönai'kopütstopiau. 34 Am'ostsk Jesus ikönai'sitsipsattsiaust matap'pix parables itai'sitsipsattsia; ki sauomai'sitsipsissi parable matomaisitsipsatsiausax: 35 Möksenüp'anistossi Prophet otanipi, ki an'iu, nimutaksipa'kuiaiki parables; nitakse'poattopiau annists'isk kai'sattop'istks kök'kumä sauomap'ästotoawsi. 36 Ki Jesus aiis'tüpskuyiuax matap'pix, ki itsit'sipim nap'ioyis: ki otüksinimats ax otsitota'akax, ki an'iau nokksinim'atsokinan parable makap'itaisüppipumaupi insim'man. 37 Noküt'anistsiuax, Annök' itai'süpipumauök ökh'si insimmani Nin'au okku'yi am'ini; 38 Insim'man konai'tappia; ökh'si insimmani, nin'naiisinni isto'kos'ix; ki makap'iinsimmani, Sauum'itsitappia o'kosix; 39 Katum'a annök' ai'süppipumattomests, Sauum'itsitappia itamiu; pokiak'sinni kökkum aiksiuo'si; ki aipo'kiakix, atsim'otokatatsiau, 40 Manists'aumoipitükkipiau makap'insimmanists ki manistse'tsinitspia; ak'üniststsiu aiksiuo'si annom' kök'kum. 41 Nin'au okku'i aks'istüpskuyiuax otatsim'otokatatsix, ki ak'omoipotsimiauests ikönau'kapiists ki anniks'isk matap'pixk, sauum'itsitappia ak'omoipotoyiuax; 42 Ki akitsipst'apiksistsiaua omüx'tsi; annim' ak'itstsia a sain'sinni, ki satse'kinani. 43 Moköm'otsitappix akotümik'künasuyeau, manistsik'künasuyipi nato' si, un'oauai otsin'naiisinni, akotsik' künasuyiauaie. Annök' itokh'iuök ünaniestokh'tsims. 44 Stsiki, Spots'im istsin'naiisinni nitüm'anistsiu treasure kaias'attomaie insim'man; kon'issi nin'au, mat'aiksatattomaie, ki otsetam'etüksinni itsis'tapu ki ipum'atopiests otokönai'nanists, ki ipum'attomaie annik' insim'manik. 45 Stsik'i, Spotsim istsin'naiisinni nitüm'anistsiu awkh'pumapiekuün otap'sümmössi ökh'six pearls: 46 Kon'issi tuks'kümi pearl akai'ixkimasiu, itsis'tapu, ki ipum'atopiests otokönai'nanists ki ipum'attau. 47 Stsik'i, spots' im istsin'naiisinni nitüm'aniststsiu itau'mikaupi, annök itsuia'püximökaie omük'sikimi, ki itomian'istomoipitükkiiu: 48 Itui'tsissaie, itopits'üssköpattomiauaie issoots'i, ki ito'piaiu, ki ökh'six itaisüppitsiaiu iskix; ki makaps'ix istsis'tapiksistsiaiu. 49 Ak'otümanistsiu aiksiuos'i kök'kum: atsim'otokatatsix ak'sipuksüpsüxiau, ki akai'aketaipiksistsiaiu Sauum'itsitappix ki moköm'otsitappix; 50 Ki akitsipst'apiksistsiaiu (sauum'itsitappix) omüx'tsii; annim' ak'itstsia a sain'sinni ki satse'kinani. 51 Jesus an'istsiuax kikai'okhsimipuaustsau annists'isk? An'istsiauaie, A, nin'an. 52 Itüm'anistsiuax Annök' ai'sinakiuök üksinimats'au spots'im istsin'naiisinni, nitüm'aniststsiu nin'au, iko'yiüök, sauautsimests treasure manists' ki ük'aisists. 53 Ki itünists'tsiu, Jesus otaiksiu'attosests annists'isk parables, itsistüpa'atomaie.

54 Ki otsito'tosi otau'ūtauōšini otat'oiapioyimoai itsipst'ūsksinimatsiuax, ki ek'skaieütökkiau, ki, an'iau, Tse'ma itotsim'atsēsts am'ok mokök'sinik, ki am'ostsk ot'omükapistutüksists? 55 Küttomai'sauamiu'ats ai'satsakiuā okku'i? Küttomaisauainiköttsiu'ats Oksistsi, Mary? Ki omu'pappiipix küttomaisauainiköttsiu'atsax James, ki Joses, ki Simon, ki Judas? 56 Ki ot'akemix oküttomaisaiiokönopokomok'atsax? Am'o Nin'au, Tse'ma itotsim'atsēsts annists'isk? 57 Ki it'stsskimskükiax osto'i. Ki Jesus an'istsiuax, prophet itūs'tsaköttau, sauomai'tapposiēsts otau'ōšini ki otauūt'okoai. 58 Otsauomai'tuksuai ün'nikaie itsauomapistutükkiu annim' akatio'yiēsts ükkük'umapotüksists.

14

1 ANNIK' Herod tetrarch okhtsim'attomēsts Jesus otap'istutsipists, 2 Ki an'istsiuax otap'otomokix am'omauk John Baptist; enio'sinni mat'sipuai; ün'nikaie ükkük'umapotüksists itap'itutsimēsts. 3 Herod ükai'eēniauae John, ki aiis'ksipistsiuai, ki itsok'iuai osto'iaie Herodias, us Philip otokeman'inaai. 4 Tük'ka John an'istsiuai matökhsiu'ats kök'otoōssi. 5 Ki otai'aksenitossaie, stun'nuyiuax matap' pix, tük'ka isksinnu'yiuaxauai prophet. 6 Ki otai'totstsissi Herod otsit'sipokaipi, Herodias otün'ni itüt'sikipiu, ki itsüp'istutuyiuai Herod. 7 Itsiksis'toatsiuai atoün'issinni mök'ittokotossaie otan'istopiaie. 8 Ki oksis'tsi otsis'tok, ki an'iu, John Baptist otokön' itsüp'potoat omük'okos ki annom' istoko'kit. 9 Ki omüx'ina itsik'oketükkiu: ki otütoanis'si ki otopokau'yemix, ün'nikaie itani'u mök'okotōsaie. 10 Ki itüp'skökiu, ki itsi'kawkokitsiuai John itsipsts'okiawpiaie. 11 Ki otokön'itsipuk'sipipotopaie, omük'okos itsüp'potopaie, ki ikotauai'e ake'kuün: ki ito'tsipputuyiuai oksis'tsi. 12 Ki otüs'ksinimatsax itoto'iau ki mat'simiau mostüm' i, ki ai'akotomiau, ki it'appoiiau ki itünis'tiiu Jesus. 13 Jesus otokh'tsimi, itsis'tüpaatomaie akli'iosatsis itsui'akhiosiu, ki ksis'tapsksökkum itüpanistappo'aie: ki matap'pix otokh'tsiau itsiksiuopokiuo'iauaie, otakap'ioyimoauēsts süx'iau. 14 Ki Jesus itopitsissa'atomaie, ki nan'nuyiuax akai'tappix, ki kaiim'iuax, ki ikut'tutuyiuax otai'oktokosimoauax. 15 Ki otai'istükköpsi, otüs'ksinimatsax otsitota'akax, ki an'istsiuai, annom' ksis'tapsksökkumasiu, ki au'mütüputükku; o'tappiisinna ün'nistüps'skos, mök'ittapposi akap'ioyists, mök'opumattosi aau'ōšin. 16 Ki Jesus an'istsiuax, matokuiistapu'iauats; kotok' möks'auattopiau. 17 Ki an'istsiuai, annom' nitsinan'anists nisittu'yi ke'tanists ki na'tokümi mammix'. 18 An'iu, puk'sipipotokikau. 19 Ki an'istsiuax könai'tappix mök'opasax mattu'yikui; ki mat'simēsts nisittu'yists ke'tanists ki na'tokümi mam mix', ki, otpisüp'si itatsim'etsimēsts, ki itau'minotsimēsts; ki ikotsiu'ax otüs'ksinimatsax ke'tanists, ki otüs'ksinimatsax ikotsiu'āsts o'tappiisinna. 20 Ki ikönau'yiau, ki itoku'yiau: ki mat'simēsts iau pi'nikēsts ittsi'ists na'tsikoputtuyi isksimmatük'iissokaiists. 21 Ki aiiniks'isk au'yixk nisitsi' omük'sikepippix nin'ax, ki akex, ki pokax'. 22 Ki Jesus eikak'imatsiuax otüs'ksinimatsax mök'it'süppopisax akh'iosatsis, mökotom'apümмосax, otsakiaiis'tüpskoōsaie tappiis'n'na. 23 Ki otsis'tüpskoōsax otappiis'n'nä, itsitamisso' nitum'mo mökatsimoiikasi; ki otau'tükkussi itsittau'piu. 24 Ki akli'iosatsis ai'itütsikioo, ki ipawkh'paikimskawp: tük'ka, umut'totsüppopi. 25 Ki nissoo'yi iskska'tüksinni koku'yi Jesus itsitappo'ax, omük'sikimi itokh'itauauökau. 26 Ki otüs'ksinimatsax otsinno'ossauai umuttokhitauau'okani omük'sikimi, ap'aitsitaiu, ki an'iau, Sta'awina; ki oko'pusuai itokum'iau. 27 Ki Jesus kaiip'sitsipsatsiuax, ki an'iu, Ökh'sitükkik; nitam'i; Piniko'puk. 28 Ki Peter noküt'anistsiuai, Nin'a küm'ämieniki ani'kit ksēsto'a nök'itotosi nök'itsitüpaauökasi omük'sikimi. 29 Ki an'iu, Puk'siput. Ki Peter otinnisa'atossi

akh'iosatsis, itokh'itauauõkau omük'sikimi mõk'ittapposi Jesus. ³⁰ Ki otsinõs'si eik'sopuyi, itsiko'pum: ki otaumutüp'süppopiisi omük'sikimi ita'sainiepuuiu, ki au'aniu Nin'a, Kõmotse'piokit. ³¹ Ki Jesus itüp'sauksikõns'tsakiuaie ki itsen'iauaie, ki an'istsiuaie, ksësto'a enükaumai'tükkiua, kumauk'saietükkiks? ³² Otsito'tosau akh'iosatsis, itsiksist'sopu. ³³ Anniks'isk itsüp'popixk akh'iosatsis itoto'iauaie ki atsimmim'miauaie ki an'iaiu, E'mümi kitam'i Ap'istotok'iuä okku'i. ³⁴ Ki otau'pümmossau, itoto'iau Gennesaret istau'õssini. ³⁵ Ki annim' istõsin'ax, ots'ksõnuoõssau, itüp'skükiua kõnõs'ksõkkum sa'akapotsi, ki itotsip'iauaie ikõnai'oktokosix: ³⁶ Ki au'kõmõnõstsiuaie (Jesus) mõkskaks'ixenõsax oso'kõsim itsõaiin'ikaists: ki manõsts'eipi kaien'imix ün'nineetsimi sokap'okuttotoax.

15

¹ AI'SINAKIX ki Pharisees, Jerusalem itsitappimix otsit'totaakax Jesus, ki an'iau, ² Tõanõstapiuats umut'ünõstüpaipixipiau ükaitappix otün'issuaiauõests? Oyõs'sax ke'tan, matõstsõmiu'ax. ³ Noküt'anõstsiuax ku'maukanõstüpaipixipuaiõsks Ap'istotokiuaõ otse'poawsõnni kõk'satsõsaa kiksõs'tapõnõssuai? ⁴ Ap'istotokiuaõ an'iu, atsimmim'mõsau kõn'a ki kiksõs'ta; ki, annõk' ai'pakosõnikuyiuõk un'ni ki oksõs'tsi, unnianõstse'õnsä. ⁵ Ki kitan'ipuau annõk' an'õstsiuõk un'ni ki oksõs'tsi, kotük'sõnaie, kitak'ototokuinanipi nõsto'a, ⁶ Ki küt'atsimmimmiuax un'ni ki oksõs'tsi, paio'toau. Kitse'poawsuauõests kumut'saiepumapõstõtsipaie Ap'istotokiuaõ otse'poawsõn. ⁷ Kitsiksõs'tapokõmmotsitappiansuai! Esaias prophet kit'sokapenõpanikoau, ki an'iu, ⁸ Am' ox matap'pix nimut'astokokiau maau'õests, ki nimut'atsimmimmiokiau oto'õniuauõests: ki u'skõttõsipõppuanõests nõtõp'piokokiõests. ⁹ Nõtsiksõs'tapatsimmimmiokiau, õk'aumaitõpõsts ät'suaiõksõnimats'iauaõ nõn'ax otan'ipuauõests. ¹⁰ Ki nan'nikõttõsiuax o'tappiõsõnna ki an'õstsiuax, Okh'tok, ki sokap'okhtok; ¹¹ Annik' itsüp'popiik maõi'i matokapõstotok'atsaie nõn'aii; annik' sük'siik maõi'i itokapõstõtuyiu'iu'aie nõn'aii. ¹² Ki otõksõnimats'ax otsõtota'akax ki otan'ikax kiküt'õksõnõpa Pharisees otsõs'küksau otokh'tõsõsau annik' epo'awsõnik? ¹³ Ki noküt'õniu, kõnai'süpipumanõsts Nin'a spots'im oküt'taisüpipumattõpõstõsõ ak'süsõkõpattõpiõests. ¹⁴ Amau'patokau; naps'tõiotüppõnnükiau naps'tõsõ. Ki naps'tõsuaõ ätõppõn'nõssi naptsõi'i, atün'iaksõnni akai'akitsüppõpiiau. ¹⁵ Peter itõman'õstsiuaie, nokõksõnim'atsokõnan am'om parable. ¹⁶ Ki Jesus an'iu, kikütõtsakõiasauaiokhtõsimõpiuaua? ¹⁷ Kikütõtsauaiokhtõsimõpiuaua, annik' itsüp'opiik maõi'i, itüp'süppõpiu mo'koanni ki ipsai'põsõp? ¹⁸ Ki annõsts'õsk itsõks'õsk maõi'i u'skõttõsipõppi itsõks'iax; ki itokap'õstõtuyiauaie nõn'aii. ¹⁹ U'skõttõsipõppi itsõks'õests sauum'itsõsõtanõsts, inõk'sõsts, auõk'otanõsts kõmos'õsts, istõp'saiepõstõnni, atauõn'õssõsts; ²⁰ Am'ostõsk itokap'õstõtuyiauaie nõn'ai'i; ki maks'oyõssi otsauomõs'tõsõmõssi matokapõstõtuyiuats nõn'aii. ²¹ Jesus itõmõstõpa'atomaie, ki Tyre ki Sidon istõsõots'õsts itsõtõp'po. ²² Ki sat' sit, Canaan ista'ke itsux'iu annõsts'õsk isõots'õstõsk, ki itasaine'poattõsiuaie, ki an'iu, Kõm'okõit Nin'a, David okku'i! Nõtõn'na eiko'ksõstõtõtoau maka'põstaaw. ²³ Ki matsõtsõsõpõstõtsõsõatsõsõ. Ki otõksõnimatsõsõ otsõtota'akax ki otau'kõmõnikax ki an'iax Ünnõstõp'skõs; nitõksõsõuasaine'põukõnan. ²⁴ Ki noküt'anõstsiuax, nikak'itõpõskõko Israeli istat'stanõx emük'ikõnõiõx. ²⁵ Otsõtõmitõta'akaie ki otõtsõm'mõmmõkaie, ki an'iu, Nin'a Spum'mõkit! ²⁶ Ki noküt'anõstsiuaie, matõkhsõu'ats mõk'õtsõssi pokax otsau'õsõnoaii mõkitõp'apõxõsõests imõtõx'. ²⁷ Ki (ake'uaõ) an'iu, E'mõniu, Nin'a; ki imõtõx' au'attõmõiau põnikõests inõnõssi'õsts otsõn'aimõauai otsõtõu'yõpiaie. ²⁸ Jesus itõmõk'anõstsiuaie, Ake', omük'o kõtõaumai'tõksõnni: Ünnõnõstõsõts'õstõsõ kitsõtsõtõtõpi. Ki otõn'ni ikuttõtõtoai'õnai annik' itai'ksõstõsikumõpõk. ²⁹ Ki Jesus itsõs'tõpõatõmaie annim', ki itast'tõto Galilee istõmük'sikõmi; ki ita'mõsõsõ

nitum'mo ki itau'piu annim'. ³⁰ Ki akai'tappix otsito'taakax, ki ipokom'iauaux ūs'tsekaiix, naps'tsix, küttaiai'puyix, iko'müksix, ki akaiēm'ix stsik'ix ki Jesus okt'sists itsin'apiksistsiauaux; ki ikut'tutuyiuax: ³¹ Ki kõnai'tappix ek'skaietükkiau, otsinno'össauax küttaiai'puyix otse'puyissax, ki iko'müksix otokut'totoösax, ki ūs'tsekaiix otatau'ökäsax, ki naps'tsix otsaps'ax: ki ūs'tsaköttsiau Israel istap'istotokii. ³² Jesus itümīn'niköttsiuax otūsksinimats'ax, ki an'iu, nitai'kimaiau o'tappiisinna nioks'kai ksistsiku'ists nitopokau'pimokiau, ki matokoyiu'axau: ki nimat'aksistüpskoauaxau otau'notssau ökskakūmitseni'au moksoku'i. ³³ Ki otūsksinimatsax an'istsiauaie Tse'ma nökitotsipinan'a ke'tani manisto'mükopiau mök'otkuisests o'tappiisinna? ³⁴ Ki Jesus anistsiuax, Tsanetso'a ke'tanists kitsinan'oauests? Ki an'iau, İkit'sikaiiau, ki unna'tosimi inük'umix. ³⁵ Ki an'istsiuax o'tappiisinna, ksök'kum mökittopasax'ax. ³⁶ Ki mat'simests ikit'sikaiests ke'tanists ki mammix', ki a'tsimoiikau, ki a'mīnotsimests, ki ikotsiuax otūsksinimats'ax, ki ūksinimats'ax ikotsiu'ax o'tappiisinna. ³⁷ Ki ikõnau'yiau, ki ikuyi'au; ki mat'simiau pinikests itskim'iauests ikit'sikaii İksimmatük'isokaiists itui' tsists. ³⁸ Anniks'isk au'yixk nissoyim'i omük'sikepippix nin'ax, ki akex, ki pokai. ³⁹ Ki itsis'tüpskuyiu o'tappiisinn'a, ki itsit'süppopiu akh'iosatsis, ki ito'to Magdala İstssootsists'i.

16

¹ PHARISEES ki Saducees ipok'itotoiau ki as'saksksinnuyiauaie, ai'puinūmiau mökanis'tsinnooösax spots'im İstap'stosinni. ² Noküt'anistsiuax, autükkus' si, kitan'ipuan ak'etameksistsi ku; amawk'İssoksistsikuists. ³ Ki ksiskünna'tünnissi, ak'akapiksistsiku annok' ksistsikui, amawkİssoksistsikuists ki İkikīn'inatsiu. Kitsiksİs'tapokāmotsitappiansuai! Kitokot'ainipuu assoksİs'tsikuists ostokso'auests; ki kimatokot'ainipuu annists'isk ksistsiku'İstsk İstap'stosİsts. ⁴ Otsauum'İstİtappiİsİn'na ki otau'ökotaitappiİsİn'na ap'satsİmİau apsto'sİnni; ki matakokotau'axau apsto'sİnni; prophet Jonas otap'stosİnni akokotauaie'. Ki skİtsiu'ax ki İtsİs'tapu. ⁵ Ki otūs'ksİnİmatsax otau'pūmmosau pakht'sesaiİksİnİmİau mök'atüksau ke'tani. ⁶ Jesus itüm'anİstsİuax Mokök'İk ki İskskats'İk Pharisees ki Saducees İtsİ'kopütSketatsİsau. ⁷ Ki ai'sİtsİpsattseİau, ki an'iau, nimatotsipinan'a ke'tani, ⁸ Jesus otsinno'ösax, an'İstsİuax, İnük'aumaitükkix, kumauk'sİtsİpsattseİpuauaİsk, kitsauo'tüksuai ke'tani? ⁹ KİKüt'taisakİaisauokhtsimİpuaua, kİKüttaisauİksİnİpuaua nİsİto'müksİkepİppİx matap'pİx İtsİsİttu'İstsk ke'tanİsts, ki tsanetso'ā kitots'İpuauests İksİmmatük'İsokaiİsts? ¹⁰ Nİstoyİm'i omük'sİkepİppİx matap'pİx İstokİtsİkaİsts ke'tanİsts ki tsanetso'ā kitots'İpuauests İksİmmatük'İsokaiİsts? ¹¹ Kumauk'staİokhtsimİpuauaİsk kimat'sİtsİpsattopuu'ats ke'tani, kökİskskatsİssuai Pharisees ki Saducees İtsİ'koputSketatsİsau? ¹² Itüm'İksİnİmİau matsemİu'atsax möksİskatsİsaİe ke'tani İtsİ'koputSketatsİs, ki ai'semİuaxmöks'İskatsİsaİe Pharisees ki Saducees ots'ksİnİmats'tüksuaiax. ¹³ Jesus otsİto'tosİ Cesarea Philippi, ai'süppoötsesattsiuax otūsksİnİmats'ax, Tsa anİu'axau matap'pİ nesto'a nin'au öku'i nökö'ümsi? ¹⁴ Ki an'iau, stsik'ix John Baptist: stsik'ix, Elias: ki stsik'ix, Jeremias, ki stsik'ā prophet. ¹⁵ An'İstsİuax Tsa kitak'anİpuau nökö'üm-si? ¹⁶ Ki Simon Peter noküt'anİstsİuaİe ksęsto'ākauk Christ, Ap'İstotokuİā İpai'tappİuük öku'i. ¹⁷ Jesus noküt'anİstsİuaİe kitatsİm'si, Simon Bar Jonas. İk'sİsakuyi ki aa'pūni kimat'ūsksİnİmatsok'astsau: nin'a spots'im kitusksİnİmats'ok. ¹⁸ Ki kita'atanİsto, ksęsto'ākauk Peter, ki am'om ok'otokūm nitak'İttokhitokoİska church; ki Hades İstokh'sepİstanİsts matakatsİu'atsaİe. ¹⁹ Ki kitai'akokoto spots'im İtsİn'naiİsİnni İtotai'kauaipİxtükiopi; ksök'kum kitai'akomianİstomopİpi, spots'im ak'İtomopİpo; ksök' kum kitai'akomianİstapotsİppi spots'im

ak'itapotsip. ²⁰ Itüm'anistsiuax otüsksinimats'ax mökstaitsinnikoösax'aie osto'i otüm'si Jesus Christ. ²¹ Annik' Jesus itaumütüp'anistsinomoyiuax otüsksinimats'ax manistakittappopi Jerusalem, manistaks'ipuinaistoto'awpianaie omüx'imix ki omük'atoiapiekuax ki ai'sinakix, ki manistaks'enitawpiauaie, manistaks'ipuauistotoawpiauaie nioks'kai ksistsikui. ²² Peter itümo'toyiuai, ki aumütüp'sitsipsattsiauaie, ki an'iu, Nin'a kökünistsip'piokosi; matakittotstsiu'ats ksësto'a. ²³ Ki itapotükau'aie, ki an'istsiauaie Peter apüt'tokokit, Satan; kök'kitstsskimsküki; kimatsskümau'ats Ap'istotokiüä kitsksska'tüksists annom' ksökkum. ²⁴ Itümanistsiuax otüsksinimats'ax Isttsi'ki matap'pi makopokiuo'össi nësto'a, ünnianist'auütsikimatsistotos, ki ünnianistto'tsis otawai'staksinni, ki ünnianistopokiuos nësto'a. ²⁵ Annök'aiakitsikömotsepiosiuok opai'tappiisinni, akatstomaie': ki annök' itai'akatstomök opai'tappiisinni, nëstoi umutak'atstomaie, ai'akokonimaie. ²⁶ Tsanetso'ä matap'pi ak'okuüstüpasokuiim'ats minan'attüssi könüs'ksökkum, ki atsto'si otsipai'tappiisinni? Awx'a otai'akokotawpiaie opai'tappiisinni? ²⁷ Nin'au okku'i akototo'yinaie Un'ni ots'tsapinasinni ki oto'tokatatsix akopokiuo'iax, ki könai'tappix manistsi'piësts otap'otüksuauësts ak'ünistokotsiuax. ²⁸ Kit au'münistopuau stsik'ix annom' itai'puyiau, matakattotsim'axau eino'sinni otsauomai'noösau nün'au okku'i otsin'aipuksipusi möks'inaiisi.

17

¹ OTAIXIUO'ËSTS nauyi ksistsikuists Jesus mat'toyiuax. Peter, James, ki John oskün', ki itünistüp'iuax spi'tummo. ² Ki otsakiainoösauaie it'oketsistümüinai; ki ostoksis'i ikkün'natsiauaie manist'ikkünnasuyipi nato'si, ki otsistotos'ists ksix'inatsiësts manisti'ksixinatspi ksistsikui. ³ Ki sat'sit, itsina'kuaiëmiau Moses ki Elias, ki ai'sitsipsattsiauaie. ⁴ Peter itüm'anistsiauaie Jesus, Nin'ä, ökh'siu annom' nök'ittaupisinan: ökh'sitükkieniki, nökapistutsisinan annom' nioks'kai api' manists; tuks'käii köksinan'attosi, ki tüks'kaii Moses möksinan'attosi, ki tuks'kaii Elias mök sinanattosi. ⁵ Otsakiai'puyissi, sat'sit ikkün'aisoksisikuyi ituyi'künakoaiu: ki sat'sit, epo'awsinni itots'tsiu assoksis' tsikui, ki an'iu, Am'o nitük'omimokos nitsekökh'simmau; okh'tok. ⁶ Ki üksinimats'ax otokh'tsisauaie itopi'iau ostokso'auësts, ki eks'kaikopumiau. ⁷ Ki Jesus ito'to, ki i tsixen'iuax, ki an'iu, Nipuauk', ki piniko'puk. ⁸ Ki ot'süpsau matsinnuyiau'axau matappix, kaks'innuyiau Jesus. ⁹ Ki nituin'moyi otsinissat'tosau, Jesus itsem'iuax, ki an'iu, Pinanis'tok matap'pi kitsinip'uauësts, Nün'au okku'i otsauomät'sipuausi einsin'ni. ¹⁰ Ki otüs'ksinimatsax aisüppoöttsesat tsiauaie, ki an'iau, mauk'auaniüksixau ai'sinakix ak'otomoto Elias? ¹¹ Ki Jesus noküt'anistsiuax, E'münü, Elias ak'otomoto, ki akokönu'kömototom. ¹² Ki kitan'istopuau, Elias ük'auto, ki matsksinnuyiu'axauaie ki nitsis'tutuyiauaie manistüp'stapiu. Neto'yi akünistai'puinattsiauaie Nün'au okku'i. ¹³ Itüm'isksinimiau üksinimats'ax umutai'sitsipsi John Baptist. ¹⁴ Otsito'tosau o'tappiisinn'na, nün'aii otsito'taakaie itsito'topistuksisano'piinaie, ki an'iu, ¹⁵ Nin'a kim'is noko'a; au'atusinau ki eks'ipuünüm: ai'kapitsuiopiu istsii ki ai'kapitsuiopiu okke'. ¹⁶ Ki nitsitotsip'iaiauaie kitüksinimats'ax ki matokotokuttotu yiuaxauaie. ¹⁷ Jesus itüm'äniu, o'sauomaitükkesinna ki otapok'apitappisinna! Tsanetso'a kitakopokau'pimopa? Tsanetso'a kitak'itsitattopu aua? Puksipip'potokik. ¹⁸ Ki Jesus seitsip'sattsiauaie sauum'itsistaaw; ki itsüksiinai; ki annik' pokau' ikut'totoau. ¹⁹ Üksinimats'ax itüm'itotoiauaie Jesus ki an'iau, numauk'sauokotsatüppiksistünan? ²⁰ Ki Jesus an'istsiuax, Kitsauomai'tüksinni: kitau'münistopuau, kemük'enükotsissi kitaumai'tüksinni, manist'omükopi mustard itotai'süpipumauopi kitakokot'anistop am'om netum'moyi ök'ümistüpotosi

omim', ki ak'itüpitsiu; ki matakitsipa kiküt'taakokotsistutsipuaii. ²¹ Am'oi ũnanistap'pi matomai'süxiuats saits'tsisiau a'tsimoiikani ki sauau'yisinni. ²² Ki otsa'kiitapissau Galilee, Jesus an'istsiuax, Nin'au okku'i ak'okotau matap'piix: ²³ Ki aks'inittsiauae, ki nioks'kasi ksistsiku'ists, akütsitsipua'atsau. Ki eks'kaikikinetükkiau. ²⁴ Ki otsitto'tosau Capernaum, anniks'isk au'tujixk mix'kim, itoto'iau Peter, ki an'iau, küttoimisauaiponitau'atskitsin'aim? ²⁵ An'iu, A, ki otsipis'si nap'ioyis Jesus i'tomsitsipsattsiauae, ki an'iu Tsa kitsta'pa, Simon? Tükka' au'tuyiua mix'kim ksökkum istsin'ax? Otauüt'okosix, ki pie'tappix? ²⁶ Peter an'istsiauae. Pie'tappix. Jesus an'istsiauae, o'kosoauax matakotümaiponitau'atsax. ²⁷ Ki, nõkstaissau'kosatsösau is'tüpak omük'sikimi, ki suia'piksistsis amik'atsis, ki mammi kitotom'omikani mattos'; ki pakuiin'ainiki kitak'okonoau mix'kim: annök' mattos', ki ko'tsissau, kitak'siponitanuni.

18

¹ AN NIK' otüksinimats'ax itoto'iau Jesus ki an'iau, Tükka' mästüpomüksim'a spots' im istsin'naiisinni? ² Ki Jesus itsin'iköttsiauae inük'sipoka ki itüt'sikipotoyiuax. ³ Ki an'iu, kitau'münistopuau saissau'aitsinoeniki, ki saie'tumanistsinoeniki inük'sipokax, kimataksipi'puaua spots'im istsin'naiisinni. ⁴ Annök' aks'inüksipokaistutosiuök manist'inükstsimipi am'o pokai'i, itsis'tüpomüksim spots'im istsinnaiisinni. ⁵ Ki annök' ak'autuyiuök tuks'kai inük'sipokaiistotosiisk, nęsto'i nitau'tok. ⁶ Ki annök'istsskim'skükiats'iuök tuks'kümi anniks'isk inük'sipokaxk nitau'maitokixk, ökh'siu pikiak'iokotoki kin'attossaie, ki inets'issi omük'sikimi. ⁷ Istsskim'sküksinni it'okapiu ksökkum, Istsskim'sküksists ak'itotoiau; ki annök' nin'auök paiuk'sipippotomök istsskim'sküksinni, aks'ksinimaie maka'pi! ⁸ ũn'nikaie kotsis' ki koköt'si istsskim'skükiats'otsenikiau, köksinit'au, ki mis'tüpapiksistaiu: itökh'siu kök'kitsipissi opai' tappiisinni köks'istsekaiisi ki kök'opoköksi, kökstaitüp'apixikösi küttaiaiapunstsiuasi ki kitai'akokötsists ki kitai'akötsists. ⁹ Ki koöps'pi istsskim'skükiatsotseniki, sauau'tos, ki mis'tüpapiksistsis: itökh'siu kök'kitsipissi opai'tappiisinni tuks'küm moöps'pa; kökstaitüp'apixikosi küt'taiaiapunstsiuasii, ki kitaiakoöpsix. ¹⁰ Mokök'ik kök'stauksistotoawsi tuks'kümä am'oksk inüks'tsimix: kitan'istopuau spots'im oto'tokatatsuauax üsk'skatsimiau Nin'a ostoksis'aie spotsim otsitau'pipi ¹¹ Nin'au okkui ito'to mökitsikömotse'piösaie annök' at'stauök. ¹² Tsa kitüs'tapuau? Nin'an minan'attüssi kepip'pi emük'ikinax ki tuks'kümi itünis'tapu, küttoimisauüsskitsimiu'axau piksip'pi piksi'koputsi, ki küttoimisauaitappo'ats netum'moists, ki küttoimisauapsümmiuats annök' nittüppu'ök? ¹³ Ki iküm'okonoössaie, kitau'münistopuau manistse'tametükkiapiax piksip'pi piksi'koputsi otsaiis'tapusax itsis'tüpskaietametükkiu annök' ikon'imauök. ¹⁴ Neto'i omat'sitsitanats Kin'ä spots'im tuks'kümi anniks'isk inüx'tsimixk mök'saiinakuaiissau. ¹⁵ Stsik'i, kumu'pappiipi sauokömotsistototseniki, matan'istsis otsauokömotsitappiisinni, ksęsto'a ki osto'i namis tsitappiik; okh'totseniki kitse'motsau kumu'pappiipi. ¹⁶ Ki saiiokh'totseniki, tuks'küm tsöktau na'tokumix pokitappomisau, könai'poawsists möks'eikosau, otokh'tsisau natsitappix, tsoktau nioks'kaitappix. ¹⁷ Ki sauokli'toü sax, anistsis'church: ki sauök'h'tsissi church, ũnnianists'is sai'etükkiuä ki publican. ¹⁸ Kitau'münistopuau, kitsit'aiipipi ksök'küm, akitaiipip spots'im: ki kitsitapotsippi ksökkum, akütsitapotsip spots'im. ¹⁹ Kimat'anistopuau, netum'anistsitsitainoainiki kitak'aukömönisuai, Nin'a spots'im aks'istutomoyiuaxaie. ²⁰ Natokümi tsoktau nioks'kümi nitsin'ikösim itsitomo'oaupi nit'sitaitütsikiaupi. ²¹ Peter itümitotoaie, ki an'istsiauae, Tsanetso'awtau numu'pappiipa nõksauumitsistu-tuyissi, ki

nöks'ksinnoõssi? Akokitsikaiasts? ²² Jesus an'istsiuaiie, Kimatanistopa ikit'sikaiēsts, ikitsikippuiēsts ikit'sikaiēsts. ²³ Spots'im istsin'naiisinni nitum'anistsiu omūx'ina annök' ak'okökitsimaiauök otsitappim'ix. ²⁴ Ki otai'mütüpükstükkiisi tuks'küm ot'sittotsipptokaie, ke'pi omük'sikepippoyi mix'kimix otai'akokotopixaie. ²⁵ Otsai'itstsissi mökokotōsai'e, Otsin'aim an'iinaie mök'apikosaie, ki otokem'an ki o'kosix ki otokōnai'nanists, ki mökotoku'yisax mīx'kimix. ²⁶ Otsitappimi itopistuksisano'piinaie ki atsimmimmi'inaie ki an'iinaie Nin'a, pinane'tükkit ki kitaksūpanis'tsokoto. ²⁷ Ki annök' matap'piuök otsin'aim kaiim'iuaiie ki paio'toyiuaiie ki ūnnim iks'ksinnuyiuaiie. ²⁸ Ki neto'ök matap'piuök sūx'iu, ki tuksküm'i otopok'apotükkimix ikon'oyiuaiie otai'akokok'isk kep'p'pii a'pūnasainix; ki een'iuaiie, ki paiu'tšiniuaiie ki an'iu, Ponitat' kitai'akokokipix. ²⁹ Ki otopokapotükkim'i itoipistuksisanopiinaie, ki aukōm'ōnistsiuaiie, ki an'iu, pinane'tükkit ki kitaksūpanis'tsokoto. ³⁰ Ki matōkhsitükkiu'ats; ki itappo' ki itsipsts'tapiksistsiuaiie itai'okiakiopi, otsauomaisūpanistsiponitasaie mökstaisūksaie. ³¹ Otopok'apotükkimix otsinis'sax eks'kaikikinētükkiu, ki ito'toiau, ki otsin'aimoauai aiitsinikuyiauēsts. ³² Ki otsin'aim otsin'nikōttossaie, an'istsiuaiie, Sauum'itapotükkiuā, kitai'akokokipix kitsin'omokitan'ikipi: ³³ Kanis'tsikimopi kumauk'sauanistsikimaisks kitopokap'otükkimokā? ³⁴ Ki otsin'aim ists'e'tükki'inai, ki itsitūpumūts'kaiuaiie pu'inaitappix otsauomai'sūppiponitassaie. ³⁵ Neto'i Nin'a spots'im kitak'anistotokoau saisin'iminoainiki ku'sskētsipōpuauēsts kumut'aukīmaupuai kumu'pappiipix.

19

¹ KI Jesus annists'isk epo'awsists otaiksiu'attosēsts Galilee itsistūpa'atomaie. Ki Judæa istssoots'ists, Jordan mīs'taputsim, itoto': ² Ki akai'tappix ipokiuo'iauaie; ki annim' ikut'totoyiuax. ³ Pharisees itoto'iauaie, ki as'saksksinnuyiuaiie ki an'istsiuaiie, ōkhsiu'ats nin'au kōnai' nūkūnistapists mök'anistūpskoōsaie otokem'an? ⁴ Ki nokūt'anistsiuax kikūtanistop'ats sinak'sin, annök istsit-sap'istutuyiuōkax ap'istutuyiuax nin'au ki ake'u. ⁵ Ūn'nikaie nin'au itai'akskitsiu ax un'ni ki oksis'tsi, ki ai'akūkomimmiu otokem'an: ki akitum'anistoksisakumiau. ⁶ Ūn'nikaie matsistokūm'axau, itse'tumanistoksisakumiau. Ap'istotokiua otsipo'totopists, pinits'tsis matap'pi mökai'aketotosēsts. ⁷ An'istsiuaiie, ni auk'anii Moses ōk'okotōsi sinak'sin, ki ōk'ūnistūpskoawsi? ⁸ An'istsiuax Moses, kumut'sipotomokoau kitse'usskētsipōppisuai, kōkotūnistūp'skoōssuai kotokem'anoauax; ki istsitsi'i matūtūnistsiu'ats. ⁹ Ki kitanistopuau annök' akūnistūp'skuyiuōk otokem'an, sauauōkotasaie, ki otai'kaokemaitaii stsik'i itau'ōkotau: ki annök' ikem'attauōk itūp'skoauōk, itau'ōkotau. ¹⁰ Otūs ksīnimatsax anistsiuaiie Ūnnianists'issau nin'au ki otokem'an, matōkhsiu'ats mök'okemsi. ¹¹ Ki an'istsiuax kōnai'tappix matokot'otsimaxaie annik' epo'awsinik, anniks'isk iko'taxk nittsīmiauaie. ¹² Ittsi'i iuai'itax itsipo'kaiiau; ki stsik'ix matappix iuai'itsiauax, ki stsik'ix iuai'itastotosiau, Spots' im istsinnaisinni umut'uaiitastotospiau. Annök' ikot'totsimōk ūnnianistots'isaie. ¹³ Inūk'sipokax itotsipotoaii mökittokhitsikīns'tsaksax, ki mökitatsimoiikasi: ki ūksinimats'ax an'istsiuax unnai'e. ¹⁴ Ki Jesus an'iu, Pokitsim'mokau inūk'sipokax ki pinanis'tokau nōkstai'puksipaaiisau. Ūn'nianistaps'iau spots' im istsin'naiisinni. ¹⁵ Ki itokhitsikīns'tsakiuax, ki itsis'tūpaatomaie. ¹⁶ Ki, sūppit, tuks'kūmi itsitotoiinaie ki an'iu, Ōkhsin'ai, tsanistap'ia nōk'ōkhsistutsipi, nōkkuinan'si ūsk'sipaitappiisinni? ¹⁷ Ki an'istsiuaiie, Kumauk'ainikūk'iks ōkh'si? Matūtsitstsipa ōkhsi, nitūks'kūm, Ap'istotokiua, itōkh'siu: makitsipim'eniki opai'tappiisinni, sat'sitēsts ōkōk'itsimanists. ¹⁸ An'istsiuaiie Tsistsimā? Jesus an'iu, kimataksenik'ipa,

kimatakau'ökotapa, kimataksikömos'pa, kimatakitüp'saiepitspa. ¹⁹ Ūkomīm'mīsau kīn'a ki kiksīs'ta; ki, kitak'anīstūkomīm̄mau kitopokau'pimau kanīstūk'omīm̄mospi. ²⁰ Man'ikōppi an'īstsuaie. Nītokōnūs' satsipiau am'ostsk nitsök'umapiisi. Tsanīstap'iaua nikūt'tomūssatsipi? ²¹ Jesus an'īstsuaie maksūpanīs'tsīm̄iniki matap'ikōttoat kitsinan'ipi ki ko'tsīsau kīm'atapsix, ki kitak'okuinani treasure spots'im: ki puk'siput, pokiuot' nēsto'a. ²² Ki man'ikōppi otokh'tsīm'si annik' epo'awsīnik, itsīkikīn'īistapu: tūk'ka ek'akauoi otsinan'īsts. ²³ Jesus itūm'anīstsiuax otūsksīnīm̄ats'ax, kitau'mūnīstopuau, ako'tsapsiua ak'skotoitsipim spots'im īstsīn'naiisīnni. ²⁴ Ki kimat'anīstopuau aks'īstūpiksīstspapiu'camel mōkotsisūppoksūx atūnau'ksis īstakūn'ikai, ki mataksīksīstspapiu'ats ako'tsapsiua mōk'itsipīssi spots'im īstsīn'naiisīnni. ²⁵ Otūsksīnīm̄atsax otokh'tsīmsax ek'skaietūkkiau, ki an'iaua, Tūkka' akokotsikōmotse'piau? ²⁶ Ki Jesus ūs'sūmmiuax, ki an'īstsiuax matap'pix matokotsīstutsīm'axau; Ap'īstotokuia ikotokōn'apīstutsīm̄ests. ²⁷ Peter itūm'anīstsiuaie, sat' sīt, nitokōnūsskipīnan ki nitopokiuo'pīnan ksēstu'a. Tsa nitakanīstokuinan'ipīnan? ²⁸ Ki Jesus an'īstsiuax, kitau'mūnīstopuau, ksēsto'au kitopokiuo'puau nesto'a, Nīn'au okkui otak'ittokhittaupīssi ots'tsapīnaiso'pōtsīs, ksēsto'au kitak'ittokh ittau pipuau na'tsikoputtuyīsts asso'pōtsīsts kōkitokōk'itsīm̄attosau Israel īstsīstīkoputsix matap'pix. ²⁹ Ki annīks'isk skīm'ixk oko'auēsts, ki annīks'isk skīts' ixk umu'pappīpuauax ki ot'akemoauax ki un'oauax, ki oksīst'oauax ki otkem'anoauax ki o'kosoauax, kiotsīn'sīm̄manoauax, nēsto'i itskīm' iauēsts, kepīp'pi ak'okuyiau, ki akokuinan'attomiaua ūsk'sipaitappīisīnni. ³⁰ Ki akai'tappix matom'six ak'sakoīssīau, ki sako'īssix ak'otomsīau.

20

¹ SPOTS' IM īstsīn'naiisīnni netoi'nītsiu nīn'au, nap'ioyīs īstsīn'aim, annōk kōk'kōnisuxiuōk mōk'anīstosi ap'autūkkix, mōkapotomoyīsax otsīn'sīm̄man. ² Ki ōkh'situkkīsax mōkokuyīsax tuks'kai ksīstīkui tūks'kūmi apūn'asaini itūp'skuyuiax otsīn'sīm̄mani. ³ Ki nioks'kai itai'ksīstīkumiopi mat'suxiu, ki stsīk'ix nan'nuyiuax nam'itai'puyiāx itau'pumopi, ⁴ Ki an'īstsiuax nokōt'sitappoak īnsīm'man, ki mokōm'otsīssi kitak'okotopuau, ki itappo'iaua, ⁵ Nau'yi itai'ksīstīkumiopi, ki piksu'yi itai'ksīstīkumiopi, mat'sūxiu, ki netoi' mat'anīstsiu. ⁶ Ki nītsiko'puttuyi itai'ksīstīkumiopi, itsūx'iu ki ikon'oyiuax stsīk'ix nam'itai'puyix, ki an'īstsiuax konai'ksīstīkuyi kumaukai'amitai'pūisks annom'? ⁷ An'īstsiuaie mats'itstīpa matap'pi nōk' anīkīnan. An'īstsiuax, Nokōt'sitappoak īnsīm'man; ki mokōm'otsīssi kitak'okuinanīpuau. ⁸ Ki autūkkus'si, īnsīm'man īstsīn'aim an'īstsiuaie otap'otomoki, nīnikōt'sīsau ap'autūkkix, ki ko'tsīsau saiak'inosattaupiau, matom'okotsīsau sako'īssix, ki tūm'okotsīsau matom'six. ⁹ Ki īstoto'sau nītsiko'puttuyi itai'ksīstīkumiopi itaumūtūp'apotūkkix, kōnai'īnax ikōno'kuyiau apūn'asaini. ¹⁰ Ki matom'six īsto'sau, ūs'taiua mōkoku'yīsauaie stsīk'i; ki ikōno'kuyiau apūn'asaini. ¹¹ Ki otoku'yīsauaie, itūpaukape'poawtsīuaie nap'ioyīs īstōkhsīn'ai, ¹² Ki an' iau, annīks'isk sako'īsīxk nītuk'skau itai'ksīstīkumiopi itapotūkkiau, ki kanīstokotaiua kanīst'okokipīnan ki ksīstīku'i īstīksīs'tutsīssīnni nītap'autūkkipīnan. ¹³ Ki an'īstsiuaie tuks'kūmi, Napī'a, kimat'omaikīm̄atsīstotopa: kikūt'tomaiōkhsītūkkīpa tuks'kūmi apūn'asaini? ¹⁴ Matsīt' kitsinan' ki mīs'taput; nītak'anīstokotau am'o sako'īssīu kanīst'okotopi. ¹⁵ Kūttomōkhsīuats nītsinan' nanīstīstīstīpī nōk'anīstutsīssi? Kūtaukapiu'ats koōps'pi, mōk'ōkhsīssi nītsinan'? ¹⁶ Ki sako'īssix akotom'sīau, ki matom'six ak'sakoīssīau; tūkka akaiēm'ix nī'nikōttaīua, ki un'natosīm̄ix mat'toaiua. ¹⁷ Ki Jesus otsītūpamīssosi Jerusalem, na'tsikoputtsix otūs'ksīnīm̄atsax itūnīstūpīp'īikax,

ki an'istsiuax, ¹⁸ Sat' sit aitūpamissau'op Jerusalem, ki nīn'au okku'i akitūpomūts'kau omūk'atoiapiekuax ki ai'sinakix, ki akūnistokōkitsimūt'tsiiauaie mōks'eīnsaie. ¹⁹ Ki akūsitūp'omūtskau Gentiles mōkitapapīstotoōssauaie, ki mōkitstipīs'ossauaie, ki mōkauai'stōsuaie; otsoks'kaiksīstsikusi ak'ūtsipuu. ²⁰ Zebedee oku'ix oksīs'toauai ipok'itotomiauax oku'ix, ki atsimmīm'miauaie, ki au'kōmōnīstsiuaie tuks'kaii. ²¹ Ki an'istsiuaie, Tsa kanīstsitsitapa? An'istsiu aie. Anit am'ox nitai'akokosīx mōkittaupīsau kitsīn'naiisīnni, tuks'kūma netots'i, ki tuks'kūma e'aksīsauotsi. ²² Jesus an'iu, kimatsksīnip'uaua kitau'kōmōnikipuai, Kikūtaiakokotsīmipuu annōk' kos'ōk nimutai'aksīmipūk? Kikūtaiakokotūstapīnūkipuu ūsta'pīnūksīnni nimutai'akūstapīnūkipi? An'istsiuaie, nitokot'ūnīstspīnan. ²³ An'istsiuax kitak'ūtsīmipuu no'kosā, ki kitak'ūstapīnūkipuu ūsta'pīnūksīnni nimut'akūstapīnūkiipi; ki nimatsinanēstsau kōkokotosuai kōkittaupīsui netots'i ki e'aksīsauotsi nesto'a, ki anniks'isk matap'pixk Nin'a ūk'aisūppūtsīstotomoyiuax, otaksinan'oaiau. ²⁴ Ke' pix otokh'tsīmsau īstimmīm'miauaax na'tsitappix ipapīimmotseiix. ²⁵ Ki Jesus ninikōt'siuax, ki an'istsiuax, kits'ksīnipuu Gentiles otsīn'aimoauax otain'aiīskotokoaiuaax ki anniks'isk omūx'inaxk nokōtai'naiīskotokoaiuaax. ²⁶ Ki mataketūmanistsiu'ā ksēsto'au: annōk' ak'omūksīmōk, ūnanīstap'otūksi; ²⁷ Ki annōk' kitaks'īnnaūkōk ūnanīstap'otūksi: ²⁸ Nin'au okku'i matūtoto'ats mōk'apotomoōsaie, mōk'apotomoōsi umut'oto, ki mōk'itatsuaumūtskotosi akaitappix opai'tappiisīnni. ²⁹ Ki otsīstūpaatosau Jericho, akai'tappix ipokiuo'iauaie. ³⁰ Ki satsit, natsitappix naps'tsix pitsiko'-otsim i tau' pix otokh'tsīsau Jesus umutak'itsskosaie awk'umiau, ki an'iau, kīm'okinan, Nin'a David okku'i. ³¹ Ki o' tappiisīn'na ai'semiauax mōkstaie'puyīsax: ki matsīstawk'umiau ki an'iau kīm'okinan, Nin'a, David okku'i. ³² Ki Jesus itsipu'yiu, ki nan'nikōttsiuax, ki an'iu, Tsa kōk'anīstutopuu? ³³ An'istsiuaie, Nin'a mōksikauopiisaii noōps'pīnanix. ³⁴ Ki Jesus kaiīm'iuax, ki itsīksen'iuax oōps'puauax, ki oōps'puauax kau'opiau, ki itopokiuo'iauaie.

21

¹ OTSITASTOTOSAU Jerusalem otsitotosau Bethphage, itum'uasuaie Olives an'īstop Jesus itūp'skuyiuax na'tsitappix otūksīnīmats'ax, ² Ki an'istsiuax, akap'ioyīs astsi'īm īstsiipi'ik, kikitakstūmkonau ūsk'omūkstokiua aks'īksipīstau, ki o'kosepokai ak'opokitaipuyimiu: apo'tokau ki puk'sipīppotokīkau. ³ Ki sītsīpsatsenoainiki matap'pi, kitak'anīstaiiu Nin'a au'anīstsiuax; ki ak'otūmūtsitūpskuyiuax. ⁴ I kōnan'īstutsip mōks'enūpanīstosi otan'iipiaie prophet ki an'iu, ⁵ An'īstok Sion otūn'ni, Sūm'mīs kitsīn'aimau kitsipuksipa'ak, ikīnīs'siu, ki ūskomūk'stoki itokhitopiu, ki o'kosepokai ūskomūk'stoki o'kosaie. ⁶ Ki ūksīnīmats'ax itappo'iau, ki Jesus itūn'īstutsimīax manistanīstopiax. ⁷ Ki itsipuksipīp'pīauaie ūskomūk'stoki ki okose'pokai, ki itokh'itstomiau otsīstotos'ouaēsts ki itsittokhitstī'iauaie osto'i, ⁸ Ki ek'akaitappix saie'kuyīiauaie otsīstotos'suauēsts moksokui; ki stsīk'ix kaiak'īmīau okūn'īksīsts ki moksoku'i itōkh'tūmīauēsts. ⁹ Ki anniks'isk matap'pixk itomaumattoyīxk ki itopokiuo'ixk, awk'umiau, ki an'iau, Hosanna ūnnianīstsitūp'itsīs David okkui: Atsīm'siu annōk' aipuksipu'ōk nin'a otsīn'īkōsīm; Hosanna mīs'tūpspiu. ¹⁰ Otsīstipīs'si Jerusalem, konai'akapioyīs ap'aitsitaiau, ki an'iau, Tūkka'ats? ¹¹ Ki akai'tappix an'iau annōk'auk Jesus Nazareth itsiprophet, Galilee īstauōsīm'im. ¹² Ki Jesus itsipim Ap'īstotokiua otatoi'apioyīs ki anniks'isk itsipst'anmūtskotūkīxk, ki itsipstawk'pumaxk natoī'apioyīs, itsai'tūpīksīstsiuax, ki au'ōtsuautuyīxk otsit'aisīnakipuuēsts ima'pīxīmēsts, ki au'mūtskotūkīxk kūkku'ix otsasso'pōtsuauēsts ima'pīxīmēsts. ¹³ Ki an'istsiuax, Sīn'aip, Noko'ai ak'anīstop a'tsīmōiīkapioyīs, ki ksēsto'au kanīs'tutsipuu kōmos'iepītsix oko'auai. ¹⁴ Ki

naps'tsix ki ũs'tsekaiix itsipstotoyiauaie Natoi'apioyis; ki ikuttotoyiuax. ¹⁵ Ki omŭk'atoiapiekuax ki aisinakix, otinis'ests skai'pissitapists otap'istutsipists, ki pokax otsitsipst'awkkumsau natoi'apioyis, otan'issau Hosanna ũnnianistsitŭp'itsis David okku'i, eks'kaaisauoĥhsitŭkkiau. ¹⁶ Ki anistsiauaie, kikŭttaiaioĥhsip'a otan'iipiau am'oxi? Ki Jesus an'istsiuax, A; kikŭttomisauanistopa sinaksin, pokax ki ũs'stax maau'auests kumut'totssŭpanistsistutsip itsak'sin? ¹⁷ Ki itskit'siuax ki akap'ioyis ittŭp'sŭxkitsimaie Bethany; ki annim' itsok'au. ¹⁸ Ki ksiskŭna'tŭnni mat'skitapposi akap'ioyis, itun'otsiu. ¹⁹ Ki otsitsinno'oſi moksoku'i omŭx'iniistsisi, itoto'aie ki matsitokonimau'atsaie, nam'itaitsii suo'pokists, ki anistsiauaie, ũnnianist'sauŭksaiin as it ksęsto'a. Ki omŭx'inistsis sotŭm'ikŭnipisui. ²⁰ Ki ũksŭnĭmatsax otsinis'au, skai'etŭkkiau, ki an'iau, Mau'maikipikŭnipisui! ²¹ Jesus an'istsiuax, kitau'mŭnistopuau Aumaitŭkkienoainiki, saietŭkkienoeniki itsistuts'ipi omŭx'inistsisi kimataksikaksistutsipa, ki nokŭt'anistominoainiki am'o nitum'moi, ũnistŭp'itsit, ki ũnistŭp'apiksistŭkit omŭk'sikimi; ak'ũnistutsip. ²² Kitak'omianistau'kŭmŭnipuai a'tsimoiikainoeniki aumai'tŭkkienoeniki, kitak'okoksui. ²³ Ki otsitsipis'si natoi'apioyis, omŭkatoiapiekuax ki matappix ot'omŭximoauax otŭs'ksinimatstŭksi ito'toiauaie, ki an'iau, Tŭŭnĭstapotŭmappsin'na kumut'anistutsipiau am'ostsk? Tŭkka' kit'okokaii am'ok otŭmappsinnik? ²⁴ Ki Jesus an'istsiuax kitak'oksŭppoŭtsesattopuau tuks'kaii anik'ienoainiki kitak'ŭtanistopuau otŭmap'sinni numut'auanistutsipi am'ostsk. ²⁵ John ŭtŭs'tapinŭksinni, Tŭŭma itotstsiu'ats? Spots'im, ki matap'pi? Ki ai'sitsipsattseiau, ki an'iau, mak'aninaniki spots' im; nitak'anikinan, kumauk'stauaumaitoauaiisksix? ²⁶ Ki mak'aninaniki ma tap' pi, nitstŭnnauŭnaniau matap'pix; tŭk'ka ikŭn'auaniau John mŭkoprophetsi. ²⁷ Ki anistsiauaie Jesus, ki an'iau, Nimatokot'anipinan. Ki an'istsiuax, kimatokot'anistopuau otŭmap'sinni nimut'auanistutsipiau am'ostsk. ²⁸ Ki Tŭŭŭ kit'stapuau? Tuks'kŭmi matap'pi, na'tokŭm o'kosix; Ki matom'sii itoto'aie, ki an'iu, noko'a, matap'otŭk kit annok' ksistsiku'i nitsin'simman. ²⁹ An'iu Nimat'akittappopa: ki itsako'isauaitsitau ki itsitap'po. ³⁰ Ki matstŭk'i itoto'aie ki mat'anistsiauaie. Ki an'iu nitak'ittappo, nin'a; ki matsitappo'atsaie. ³¹ Tŭma' amoxi ũs'satsima un'ni otsitsi'taniaie? An'istsiauaie, Matom'siu'a. Jesus an'istsiuax, kitau'mŭnistopuau kitsauomai'pisuai Apistotokiŭa itsin'naiisinni publicanix ki mats'akex ai'aksipimiau. ³² Tŭk'ka John kitsitota'akuau mokom'otsitappiisinni istokh'sokui, ki kimataumaitoauau'ats: ki publicanix ki mats'akex au'maituyiauaie: ki ksęsto'au kitsinis'uai kimatsakoisauaitsitapuaua kŭkaumai'toausui. ³³ Okh'tsik stŭk'i parable, itstsiu' tuks'kŭmi nin'au, nap'ioyis itsin'aim, itsŭppipumattomaie insim'man min'istsix, ki itsistse'piskŭnattomaie, ki itatun'iakui itsin'iokkeimskaupi, ki spiap'ioyis itap'istutsimaie, ki itŭk'kumatokuyiuax ai'insimax ki itsi'pio: ³⁴ Ki otas'tsissi mŭn'ists otai'akitsetspiests itŭp'skuyiuax otap'otomokix aiinsimax mŭk'okuyissi itsin'ists. ³⁵ Ki ai'insimax mat'tuyiuax otap'otomokix, ki tuks'kŭmi, itauaiak'iauaie, ki stŭk'i initsi'auaie, ki stŭk'i okotokix itau'aiakiauaie. ³⁶ Ki mats'itŭpskuyiuax stŭk'ix otapotomokix: ki netoi' an'istutuyiauaax. ³⁷ Ki sako'okhsim, itŭp'skuyiu okku'i, ki aniu, ak'atsimmimimiau noko'a, ³⁸ Ki ai'insimax otsinno'oſsau okku'i an'istseiau Am'o otak'sinan; ki, ŭks'enitai, ki nŭksinan'attopinaniau otsinan. ³⁹ Ki een'iauaie, ki itsai'tŭpiksistsiauaie insim'man, ki initsi'auaie. ⁴⁰ Oto'si insim'man itsin'aim, Tŭŭŭ akanistutuyia'atsax anniks'isk ai'insimaxk? ⁴¹ Anistsiauaie, ak'saiinaknaiatsistutuyiuax anniks'isk saum'itsitappixk, ki ai'akŭkkumatuyiuax otsin'simman stŭk'ix ai'insimax, anniks'isk aiakokotsiauaie itsin'ists aits'isau. ⁴² Jesus an'istsiuax, kikŭttomaisauanistopuaiisksix natoi'sinaksists, Ok'otoki, annŭk itsis'tŭpapiksistauŭk aiokotoksapiokoiskaiau, netoi'nitsiu koke'i istotom'okotok;

am'ok Nin'a ot'ap'istutüksinni ki skaie'tsip noöps'p'inanists? ⁴³ Ün'nikaie kumut'anistopuau Spots'im istsin'naiisinni ak'otsip ksęsto'au ki ak'okotau noke'tappix, anniks'isk aks'inasiixk. ⁴⁴ Ki annök' ai'akittutütsinnissiuük annök' ok'otoki, aksi'ksisiu, ki annök' matap'iuök ai'akittutütsinnissiuük okotoki aksipin'iau. ⁴⁵ Ki omük'atoiapiekuax ki Pharisees otokh'tsimsau parables, isksinim'iau osto'auai umutai'puyisaie. ⁴⁶ Ki otap'sümmösax mök'sixenösax, üs'stönnuyiauax akai'tappix, tük'ka ü, 'taiau mök'siprophetsi.

22

¹ KI Jesus mat'anistsiuax parables, ki an'iu, ² Spots'im istsin'naiisinni netoi'nitsiu tuks'kümi omüx'inau, okuyi otokem'si. ³ Ki itüp'skuyiuax otap'otomokix moks'nikötösaxax anniks'isk otüm'axk: ki matüskak'sipuksipuax. ⁴ Ki mats'itüpskuyiuax stsik'ix otap'otomokix, ki an'istsiuax anistok'au anniks'isk üm'axk, Sat'sik, nikaw'apastutsip nitso'össin: nitap'otskinamix ki nitun'istakhtsimix ükainitaiiau ük'okönaiksistsiiu: Puksipa'atok okem'sinni. ⁵ Ki ap'etsimiauie, ki oksoku'ouaests itappoiau, tuks'kümi otsin'simman, stsik'i otsit'aumütskotütkipi: ⁶ Ki stsik'ix mat'tuyiuax otap'otomokix, ki au'ksistutuyiuax, ki initsiu'ax. ⁷ Ki omüx'ina otokh'tsimi, itsis'tsetükkiu: ki itüp'skuyiuax otseän'akemix, ki itsaiinakuaiistutuyiuax anniks'isk inik'ixk, ki itsin'simaie otakap'ioyimoauaie. ⁸ Itüm'anistsiuax otap'otomokix, ük'aiksistsiu mak'okemsinni, ki anniks'isk üm'axk matsipumapsiu'ax, ⁹ Itap'poak moksoku'ists ki kit'okönaukonoax üm'mokau mak'okemsinni. ¹⁰ Ki anniks'isk apotükkixk itsitap'poiau moksoku'ists, ki ikönau'moipiauax ot'okönokonoauax makap'six ki ökh'six: ki itsüpanis'tsimiau üm'max. ¹¹ Ki omüx'ina otsipis'si möks'innoössax ümma, nan'nuyiuaiie nin'aii ikem'sinni istsiso'kösimi, mat'süpsköstomaie; ¹² Ki an'istsiuaiie, Napi'a, Tsa kanis'tsipipa kitsauomai'süpsköstossi ikem'sinni istsiso'kösimi? Ki matsepuyiu'ats. ¹³ Omüx'ina itüm'anistsiuax otap'otomokix is'ksipistok otsists' ki oköt'sists, ki is'tüppippis, ki satüp'iksistsis ski'natsi; ak'itstsiu asain'sinni, ki papüx'ekinikani. ¹⁴ Akai'tappix naniköttaiau: un'natosimix mat'toaiiau. ¹⁵ Itüm'is'tapuiiau Pharisees, ki itauüt'ünistsiiu mökitokonimösauaie ote'poawsistsaie. ¹⁶ Ki ipokitüp'skuyiauax otüksinimatsauauax ki Herodians, ki an'istsiuaiie, Nin'a, nits'ksinipinan kitau'müni ki kitau'münisksinimatstükki Ap'istotokuia oksoku'i, ki kimatsümman'ax matap'pix: tük'ka, kimatsatsipats manistüp'apitappiipiau. ¹⁷ Anik'inan, Tsa kit'stapa? Ökh'siuats mök'otsiponitasi Cęsar, tsöktau mat'öksiuats? ¹⁸ Ki Jesus nan'imaie otsau'okömotsitappiisuai, ki an'iu kumauk'saksksinokipuuaiists kitsiks's'tapokömotsitappiansuai? ¹⁹ Ünis'tsinümmokik mixkim, kumut'siponitapi. Ki ito'tsipotuyiauie nitai'pünasainiini. ²⁰ Ki an'istsiuax, tükka' am'o ostoks's'ä, ki tükka' osinaksin'ats? ²¹ An'istsiuaiie, Cęsar otsinan'. Itüm'anistsiuax kotok' Cęsar otsinan'ists, ki Ap'istotokuia kotok' otsinan'ists. ²² Otokh'tsimsau annists'isk epo'awsistsk itskai'etükkiau, ki itskit'siuaiie, ki oksoku'auai itappo'iau. ²³ Neto'ik ksistsiku'ik, Saducees, anniks'isk an'iisk matsitstipats matsipuau'osinni itoto'iauaie, ki ai'süppoötsesattsiauaie, ²⁴ Ki an'iau, Nin'a, Moses itüni'u enis'si nin'au, ki saüttsissi pokax, oskün' akokem'attsin'aii otokem'an, ki ak'ksistauüttomuyiuaiie us'i pökax'. ²⁵ Annok' ikit'sikümiau umu'pappiipix; ki matom'si otokem'attosi, its en'iu, ki otsai'itstissi o'kosix itskit'siuaiie otokem'an oskün' mök'okemattosaie: ²⁶ Neto'initsiu osküni enis'aie, ki omat'osküni ki ikit'sikümiau ikönen'iau. ²⁷ Ki itsako'ieniu ake'u. ²⁸ Matsipuau'osinni tükka' otakokeman'atsaie, ikit'sikümix? Tük'ka ikönau'tuyiauie. ²⁹ Jesus an'istsiuax. Kitai'patsistutsipuau kimatsksinipuauests natois'inaksists ki ototümmap'sinni Ap'istotokuia. ³⁰ Matsipuau'sax matokemiu'axau matapikau'axau. Netoi'nitsiau

Ap'istotokiuä otatsim'otokatatsix Spots'im. ³¹ Annik' matsipuu'awsinnik kikuttomisauanistop'ats annik' kitan'iipik Ap'istotokiuä. ³² Nesto'akauk Abraham otsinan Ap'istotokiuä ki Isaac otsinan' Ap'istotokiuä, ki Jacob otsinan' Ap'istotokiuä Ap'istotokiuä enix' matsinan'ouuats, sa'kaiatappiix otsinan'ouuax Ap'istotokiuä. ³³ Ki akai'tappiix otokh'tsimsau skai'etsimiau otuksinimats'tuksinni. ³⁴ Ki Pharisees otokh'tsimsau ot'omaupütsössax Saducees, itauütomoi'piotseiau. ³⁵ Ki tuks'kümi, lawyer, ai'süppoöttsesattsuaie, ki as'aksksinnuyuaie, ki an'iu, ³⁶ Nia'a, tse'a omük'o okök'itsimani istse'poawsists? ³⁷ Jesus an'istsuaie, Kitak'ükomimmau, Nin'a Ap'istotokiuä kitokönai'uskëttsipöppi, kitokönai'staaw, ki kitokönai'tsitani. ³⁸ Am'oi matom'iu ki omük'o epo'awsinni. ³⁹ Ki pok'iotomi netoi'nitsiu, Kitak'ünistükomimmau kïtopokau'pimok kanistük'omimmospi. ⁴⁰ Annists'isk na'tokaistsk epo'awsists, ikönaukökitsimanists ki prophetix otan'ipists ikön'itaitsiiests. ⁴¹ Otsakiaumoi'piotseisau Pharisees, Jesus süppo'öttsesattsuax, ⁴² Ki an'iu, Tsa kitstatau'ats Christ? Tükka' oko'atsaie? An'istsuaie David okoai'e. ⁴³ An'istsuax, David umut'ainistainiköttaupiaie Nin'ä, otanipi, ⁴⁴ Ap'istotokiuä an'istsuaie nin'a, netots'i tüpo'piit, nökö'ünistutoösau kikatun'ix kitsitautütsekau'pipi? ⁴⁵ David niniköt'tüssi Nin'a, Tsa otak'anistoko'atsaie? ⁴⁶ Ki matap'pi matsitstipa mökö'okotsitsipsättosi tuks'kai epo'awsinni, ki annik' ksistsiku'ik matap'pi matokot'sakosüppoöttsesattau.

23

¹ JESUS itum'sitsipsuax akai'tappix ki otuksinimats'ax, ² Ki an'iu, Ai'sinakix ki Pharisees, Moses otsiso'pötsisaie itau'piau: ³ Ünrikaie kitomian'istanipuai sat'sik ki nistutsik'. Ki manistsis'tutsipiau, pinan is'tutsik: tük'ka itan'iau, ki matsistutükkiu'axau. ⁴ Issoksis'tsists itau'monimiauests soku'ests mököpa'tosau ki matap'pix otsistsoauests itotom'iauests; ki osto'auai matakotsistüpakiotsim'axauests tuks'kümi okit'suauax. ⁵ Otokönap'otüksuauests itsistuts'imiauests möksinnu'yisau matap'pix: itopüx'istutsimiauests phylacteries, ki itomüx'istutsimests otsaieno'tüksuauests, ⁶ Ki ükome'tsimiauests oye'tanists istotom'iapioyists, ki nato'apioyists istotom'isopötsists. ⁷ Ki otsitau'pisau itau'pumaupi aiksemattsini'otseisinni, ki möks'iniköttosau, Rabbi, Rabbi. ⁸ Pinis'tsinikükik Rabbi: tuks'küma kitsin'aimoauä, Christ: ki ksësto'au kitokönaix'okoauax. ⁹ Ki Pini'niköttok matap'pi, annom' ksök'kum, kin'a; tuks'küma kin'oaua annök' spots'im itau'piuök. ¹⁰ Ki pinitsin'ikükik Nin'ax: tuks'küma kitsin'aimoaua, Christ. ¹¹ Annök' omüx'imök ksësto'au, kitak'apotomokoau. ¹² Annök' ak'omuxistutosiuök, aks'inüxistutoau; ki annök' aksinüx'istutosiuök, ak'omüxistutoau. ¹³ Kitaks'ksinipuu maka'pi ksësto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiksis'tapokömotsitappiansuai! Kitsitaiok'iauaiau matap'pix Spots'im istsin'naiisinni: ksësto'au kimatsitaiipuu'ats, ki aiaksipimix kimats'epokkitsetomauaxau mökö'itsipisau. ¹⁴ Kitaks'ksinipuu maka'pi ksësto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiksis'tapokömotsitappiansuai! Nam'akex oko'auests kitau'atopuaiau, ki kitaisümiksistapatsimoiikapuu: mis'tüpkapii kitakoku'yisuai. ¹⁵ Kitaks'ksinipuu maka'pi ksësto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiksis'tapokömotsitappiansuai kitotka'atau ksök'kum ki omük'sikimi kök'itokonoösi tuks'küma matap'iuä mökitanis'tsitsitasi kanistsitsi'tawpi kitau-maitu'yissi, kanistüm'ipuai ksësto'au Hell oku'yix kitak'anistsistokiaiistutoauau. ¹⁶ Kitaks'ksinipuu maka'pi ksësto'au kitsaps'tsiotüpünükipuu, kitan'ipuu annök' akitup'ütäuünüök omük'atoiapioyis matsikiu'ats, ki annök' akitup'ütäuünüök omük'atoiapioyis isto'tokuüxkim, aks'istutsimaie! ¹⁷ Kitüt'tsapspuu, kitsaps'tsiipuu: Tsima' omük'o. Otoku'üxkim, ki omük'atoiapioyis annik'

itatsim'mimmiik otoku'iixkim. ¹⁸ Ki annök' akitüp'ütäuñiuök altar, matsikiu'ats; ki annök' akitüp'ütäuñiuök kotük'sinni altar itokhits'tsiipi, ai'aksistutsimaie. ¹⁹ Kitüt'tsapspuau, kitsaps'tsiapuau Tsima' omük'o, kotük'sinni, ki altar annök' itatsim'etsimök kotük'sinni? ²⁰ Annök' aiakitüp'ütäuñiuök altar, itüp'ütäuñiu altar ki mian'isttokhitstsi. ²¹ Ki annök' aiakitüp'ütäuñiuök omük'atoiapioyis, itüp'ütäuñiu omük'atoiapioyis ki annök' iko'attomök. ²² Ki annök' aiakitüp'ütäuñiuök spots' im, itüp'ütäuñiu Ap'istotokuia otsipiso'pötsis ki annök' itokhittaupiuök. ²³ Kitaks'ksinipuau makapi ksësto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiks's'tapokömotsitappiansuai! Kitai'ponitasuai mint ki anise ki cummin, ki issoku'ists kimatsatsipuauëstsau, okök'itsimanists, kim'apiisinni ki aumai'tüksinni: am'osts ökh'si kök'satsösuaiau; ki mat'ökhsiuats kök staiistutsissuai stsik'ists. ²⁴ Kits' apstsiotüp'ünükipuau, kitai'soautsauau inüx'soïksissi, ki kitait'ssttimauau camel: ²⁵ Kitaks'ksinipuau maka'pi ksësto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiks's'tapokömotsitappiansuai! Kö'sä ki saiëtso'kosi sauauts'i kitüs'siipuaiau, ki pistots'im itui'tsiau minik'otüksinni ki auüt'tseisinni. ²⁶ Kitsaps'tsii Pharisee, matom'siitau pistots'im kos'ä ki saiëtso'kosa mök'ütsitsiksixissi sauauts'i, ²⁷ Kitsaks'ksinipuau maka'pi ksësto'au ai'sinakix ki Pharisee kitsiks's'tapokömotsitappiansuai! Ksikoken'imanists kine'tümanistspuau ai'ökhsinipiau sauauts'istsi, ki pistots' im itui'tsiau enix' okin'ouaësts ki makap'ists. ²⁸ Netoi'nitsiii ksësto'au kito'kömotsitappiinipuau matap'pi, ki pistots'im kitotuitskitsipuai ksis'tapokömotsitappiisinni ki sauum'itsitappiisinni. ²⁹ Kitaks'ksinipuau maka'pi ksësto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiks's'tapokömotsitappiansuai! Kitap'istutsipuaiau prophetix otoken'imanoauests, ki kita'nütsistutsipuaiau moköm'otsitappix otoken'imanoauests, ³⁰ Ki kitanipuau nitsa'kiaitappiipinanopi nin'anix otsa'kiaitappiisau nis'tasauopoksistokemaumünanopiau prophetix otsa'apünoauests. ³¹ Ün'nikaie kit'auütanipuau, ksësto'auükauk anniks'isk matap'pixk initsixk' prophetsix o'kosoauax. ³² Tu'itok kin'ouaax otsauum'itsitappiisuauests. ³³ Pitseksinax, opix'exinasinna, Tsa'a kitakanistupis'tapixsattopats Hell istokök'itsimani? ³⁴ Ün'nikaie, sat'sik kitakittüp'skoiiau ksësto'au prophetix, ki mokök'ietappix ki ai'sinakix: ki stsik'ix kitax'enitauaiau ki kitiikau'aistauaiau; ki stsik'ix kitakitsipstütsipis'auaiau kitatoi'apioyimoauests, ki kitak'auksistutuauaiau amian'istakap'ioyists otai'akitsipisau: ³⁵ Mökittokh'ittaitssissi ksësto'au kõnau'kömotsitappiaapüni ksök'kum itsai'kimskaai. Abel moköm'otsitappiua otsa'apün itüpots'tsiuaie Zacharias, Barachias okku'i otsa'apüniaie annök', kitsitsenitauauök itüt'sikatsi omük'atoiapioyis ki altar. ³⁶ Kitau'münistopuau kõnai'sistskä aunok' o'tappiisinna akitotu'iësts. ³⁷ Jerusalem, Jerusalem ksësto'auä kitai'nitauaie prophetix, ki anniks'isk itüp'skuaxk ksësto'auä ok'otokix kumutauauaiak'iauaiau, nõkstanistsikapumoi'piauopi ko'kosoauax nipuau'ä manistau'moipiopi o'kosix ki kimat'ökhsitsipuau'ats! ³⁸ Sat'sik, Koko'auai nam'itaitsiu kit'skitomoko. ³⁹ Kitan'istopuau, issoots'i kimatakainokipuaua sauanenoainiki Atsim'siu annök' paiuksipu'ök Ap'istotokuia otsin'ikösim.

24

¹ KI Jesus itsüx'iu ki itsis'tüpaatomaie omük'atoiapioyis ki otüsksinimatsax itoto'iauaie mökanis'tsinnomoösauaie omük'atoiapioyis istap'istutüksinni. ² Ki Jesus an'istsiuax kiküttaisauainipuauastsau kõnai'istsk? Kitau'münistopuau, matakskit'aua okotoki mökstaiina'piksistosi. ³ Otsit'tokhitaupissi nitum'moyi Olives, üksinimats'ax isimitoto'iauaie, ki an'iau, Anik'inan Tsanistsis' akanistsiu'astsau? Ki tsa akanistsiu'a kitsipuksipusinni, ki punksök'kuasisi? ⁴ Ki

Jesus an'istsiuax Iskskats'ik kökstaipistsiksistutu'yisuai. ⁵ Akai'tappix ak'ütsitotoiau nitsin'ikösim ki ak'aniau Christ nęsto'akauk; ki ak'sipistsiksistutuyiaua akai'tappix. ⁶ Ki kitakokhtsimattopuau auakaw'tseisists ki mak'auakawtseisists: Sats'sik kökstai'apaititasuai; konai'istsk ak'itstsiu; ki umut'aketsinikawpi matomoto'ats. ⁷ Aiok'auaua aksipua'tseiau aiokauai'i ki nin'naiisinni aksipua'atomiau nin'naiisinni; ki ak'unnatosiu aau'össinni, ki ak'itstsiu okh'tokosists, ki ksök'kumä otaks'ikauopiisists, ki akokönau'toitstsiu. ⁸ Am'osts Istokönau'mütüpipuinauwkuyii' sists. ⁹ Kitakaumüts'kakipuau kökitapauksistutoksi, ki kitaks'enikoaiu: ki könai'okauaua kumutaks'tsimimmokoau nitsin'ikösim. ¹⁰ Ki akai'tappix akistskimskükiau ki akaumüts'katseiau, ki akau'kimotseiau. ¹¹ Ki akaiëm'ix ksıs'tapsix prophetix aksipuauiu ki aksipisksis'tutuyiaua. ¹² Ki sauo'kömotsitappiisinni otakau'osi, akai'tappix otükome'tüksuui akstuyiaue. ¹³ Ki annök' eikak'ımauök umuk'itsipi aksikömotse'piau. ¹⁴ Ki am'ok nin'naiisinni istökh'sitsiniksinni ak'anistop könüs'ksökkum, könai'okoaua möks'ksiniisauaie; ki umuk'itsipi ak'otümitoto. ¹⁵ Ninim'innoainiki üs'tsimetsipi Daniel otan'istopi atsım'apii istai'puyissi (annök' an'istomök ünnists'ksinissi:) ¹⁶ Anniks'isk Judæa itau'pixk ünnianistitüpoks'kasau nitum'moists: ¹⁷ Annok' itokh'itaupiuök oko'ai pinünists'inissaatos mök'sauautsissi itsipsts'tsii oko'ai: ¹⁸ Annök' insimman itau'piuök pinüt'ünistsskos mök'otsissi otsistotos'ists. ¹⁹ Anniks'isk ipitap'piix ki üs'takataxk aksksinimiau makapi annists'ists ksistsiku'ists! ²⁰ Atsımoikak kök'stautsımutasuai stuyissi, ki issik'opiiksistsikui. ²¹ Annik' omüx'ipuinasinni ak'itstsiu, itsitsis'si ksök'küm, ki annok' manists'ipuınapsi, aksis'tüpünistsipuınapsiu, ki is'sotsk matakotümanistsipuınapsiu'ats. ²² Ki annists'ists ksistsiku'ists sauun'natsistutsisests mat'akitstsiu matap'pi itsikömotse'piaiau; aumai'tükkixk, osto'auai itunnats'istutsımests annists'ists ksistsiku'ists. ²³ Kümits'tsiki matap'pi kitai'akaniki Süm'mis, am'auk Christ, ki om'auk; pinau'maitos. ²⁴ Ksıs'tapsix Christix akitsipuauiu ki ksıs'tapsix prophetix, ki akanis'tsinnükiau omük'apstosists ki pisats'kasists; ki iküm'itstsiiki aks'ipistsiksistutuyiaua aumai'tükkixk. ²⁵ Sat'sik, kikau'anistopuau. ²⁶ Küm'anistsenikiau sat'sit ksıs'tapsksökkuyi ün'amauk; pini'tappoat; Sa'sit, simiap'ioyists ün'amauk; pinaumai'tükkik. ²⁷ Ksistsikum' manisttotsipuksipupi umut'autstsiipi apinök'kuyi, ki manistsitüpikünatspi ame'totsi; netoi' ak'üniststsiu nin'au okku'i otos'aie. ²⁸ Mıksinii otsits'tsiipi, ün'nim pi'tax akomooi'iau. ²⁹ Annists'ists ksistsiku'istsk istsipu'inasists otaiksiuos'au, nato'si akski'nüm, ki kokum'ikesüm matakanakımauats, ki kök'atosix akotots'inissiau, ki spots'im otsis'köpsinni akauüt'apixip: ³⁰ Ki Nin'auä okku'i otap'stosinni akitsinakoai spots'im: ki ksök'kum istokönai'tappix ak'otümauyesiau, ki aks'innoyiau Nin'au okku'i spots'im istsissöksis'tsikuists itsipsts'otosi, otümap'sinni ki omüxik'kunnasinni akopoto. ³¹ Ki ak'itüpskuyiaua otatsım'otokatatsix ak'söksikkiak, ki aumai'tükkixk akitotomoi'piiuaux, nissoo'ists sopu'ists ki spots'im umuk'itsipi: ³² Annok', isksinik parable omüx'inistsis; okün'iksi otsa'kiükkınissisi, ki otsuio'pokassi, kitsksinipuaui nepu'yi itasts'tsiu; ³³ Neto'i maks'inimenoainiki annists'isk, isksinik, mökaststsissi, ito'to okh'sepistanists. ³⁴ Kitau'münistopuau am'oi o'tappiisınaii matakstapua'ats otsauomaisüpanis'tsiosau annists'isk. ³⁵ Spots'im ki ksök'kum ak'eitsinikau, ki nitse'poawsists mataketsinikau'ętsau. ³⁶ Annik' ksistsiku'ik ki annik' itai'ksistsikumıopik matsksinım'ats matap'pi, Spots'im istso'tokatatsix matsksinım'axauaie, Nin'a nits'ksinımaie. ³⁷ Noe otsisksis'tsikumists manists'ipiests, netoi' ak'anisttsiiests Nin'au okku'i otos'aie ³⁸ Otsauomo'könaiokkeuasi ksökkum manıstau'yipiau ki manıstai'sımipiau, manıstok'kemipiau manısta'piköttükkipiau, itüp'itsiu annik' ksistsikuik, Noe

otsit'süppopïssi akh'iosatsis. ³⁹ Ki matsksinim'axau otsauomo'kõnaiokkeuasi ki itsau'inakuaiistutuaiau; netoi' ak'anistsiu Nin'au okku'i oto'saie. ⁴⁰ Natsitappiix akotūmitau'piiāu insim'man: nituks'kūmi ak'otoau, ki stsik'i ak'skitau. ⁴¹ Natsitappiix akex' akītaipik'iakiau; nituks'kūmi ak'otoau, ki stsik'i ak'skitau. ⁴² Ūn'nikaie mokōkik: kimats'ksinipuau annik' itai'ksistsikumioipik kitsin'aimoau otai'akitotopik. ⁴³ Am'okā isksinik', Napioyis istōkhsin'auā otsksinim'opi annik' itai'ksistsikumioipik otai'akitotosi kōmos'iepitsiūā is'taiūskskūmiuopi, istai'saiepukitsetsimopi oko'ai istokitsim'i mōkopokse'isaie. ⁴⁴ Ūn'nikaie ūk'aisüppuiapistotosik; kitsit'sisauaitsitatopuai, Nin'au okku'i ak'itoto. ⁴⁵ Tūkka' aumai'tūkki ap'otūkkiūā, ki mokōk'i apotūkkiūā annōk' otsin'aim otīnaiāts'okōk oko'ai istsitappim'ix, mōk'okōmotokotōsax otso'ōsinoauēsts? ⁴⁶ Atsim'siu annōk ap'otūkkiūōk, otsin'aim oto'saie otak'okonokaie netoi' it'ūnistsistutsimaie. ⁴⁷ Kitau'mūnistopuau, akokōnitainaiāts'iuāie otokōnai'nanists. ⁴⁸ Ki annōk sauum'itapotūkkiūōk, makotots'anissi u'skēttsipōppi ai'sūmsiu nitsin'aim; ⁴⁹ Ki makaumūtūpauaiak'iūssi ot'opokapotūkkimax, ki makopoks'oyimūssi ki mak'opoksīmimūssi ai'simix; ⁵⁰ Annōk' ap'otūkkiūōk otsin'aim ak'oto annik' kustsiku'ik otsauomūsks'kūmosaie, ki annik' itai'ksistsikumioipik otsauomūs'ksinniissi, ⁵¹ Ki akaiaketsin'iuāie, ki aiakokotsiuāie mōk'itaupīssaie otsitau'pipiāx ksīstapokōmotsitāppiansix: annim' ak'itstsiu asain'sinni ki satse'kinani.

25

¹ SPOTS' IM istsin'naiisinni aketum'anistsiau ke'pix ake'kuax, anniks'isk mat'tuyixk ot'anakimatsuauēsts, ki itsux'iau mōkota'tsemōsau annōk' ai'akokemiuōk. ² Ki nis'itsix mokōk'iau, ki nis'itsix mat'tsapsiau. ³ Anniks'isk mat'tsapsixk nito'tsimiau ot'anakimatsuauēsts, ki, mattotūkkiu'axau okke'anakimatsis: ⁴ Ki mokōk'ixk ipok'iotscmīau otanakimatsuauēsts okke'anakimatsis, kos'ix itsūp'pitūkkiau. ⁵ Annōk' ai'akokkemiuōk otai'sūmsi, ikōnai'okano'piiāu ki ikōnai'okax. ⁶ Ki itūt'sikiikokoi ikum'iūstutsip, sat'sik, ak'okemiuā ai'puksipu; Sūksik' kōkotatsemōssuai. ⁷ Itūmokōnaipuu'iau am'ox ake'kuax, ki ikōn'itaisūppasuyinūkiaiu otanakimatsuauēsts. ⁸ Ki mat'tsapsix an'istsiauaux mokōk'ix, kok'inan kitōk'keanakimatsuai; tūk'ka, nitan'akimatsinanēsts ūk'aiisīnikaiaiu. ⁹ Ki mokōk'ix an'istsiauaux, Sa; matakakauo'ats ksēstūn'un: Is'tapuk aumūts'kotūkkix kōk'opumattosuai. ¹⁰ Ki otsakiaitapposau mōk'opumattosau, aiakokemi ito'to; ki anniks'isk sopuiap'istotosixk ipok'sipimīauāie okkem'sinni: ki ai'okip. ¹¹ Sako'okhtsi mat'tsapsix nokūt'otoiau ki an'iau, Nin'a, nin'a, kauai'pīxikinān. ¹² Ki an'istsiauaux, kitau'mūnistopuau kimats'ksinopuauats. ¹³ Ūn'nikaie mokōkik', tūk'ka, kimats' ksīnipuauats annik' ksistsiku'ik ki annik' itai'ksistsikumioipik Nin'au okku'i otai'akitotopik. ¹⁴ Spots'im istsin'naiisinni netum'anistsiu nin'au annōk' piuo'ōk, ki ninikōt'tsiuax otap'otomokix, ki ikotsiu'ax otsinan'ists. ¹⁵ Ki tuks'kai ikotsiu'aie nīsitsi'i itawk'pumaupix ki stsik'i na'tokai, ki stsik'i nituks'kai; ki kōnai'tappix itanistokotsiu'ax manist'okotsistutsipiau; ki itau'matto. ¹⁶ Annōk' ikuyiu'ok nīsitsi'i itawk'pumaupix itsis'tapu, ki itau'mūtskotūkkiu, ki ikuyiu' stsik'ix nīsitsix itawk'pumaupix. ¹⁷ Ki netoi annōk' ikuyiu'ōk na'tokūmi, ikuyiu' stsik'ix na'tokūmīx. ¹⁸ Ki annōk' ikuyiu'ōk nituks'kūmi itsis'tapu, ki itatūn'akiu ksōk'kum, ki ai'ksasattomaie otsin'aim otsixkimim'iaie. ¹⁹ Otai'sūmmosi, am'ox ap'otūkkix otsin'aimoauai itoto'yīnai, ki ipokoks'tūkimīuax. ²⁰ Ki annōk' ikuyiu'ōk nīsitsi'i itawk'pumaupix ito'to ki ito'tsīpatopiau stsik'ix nīsitsix itawk'pumaupix, ki an'iu, Nin'a, kit'okōk nīsitsi'i itawk'pumaupix: Sat'sit nitokuinan' matsis'itsix. ²¹ Otsin'aim an'istsiuāie,

kitökh'stututükki, ökh'sapotükkiuä ki emün'apotükkiuä: kitse'mүнүссатсипиäu un'natosësts, kitakñai'atso akauo'iësts: Kitsin'aim otse'tametüksinni i'sticipi'it. ²² Annök' iku'yiuök natoküm itawk'pumaupix ito'to ki an'iu, Nin'a, kit'okok natokümi itawk'pumaupix: Sat'sit, nimat'okuinani mats'i'stokai itawk'pumaupix. ²³ Otsin'aim an'i'stsiuaie, kitökh'stututükki, ökh'sapotükkiuä ki emün'apotükkiuä; kitse'mүнүссатсипиäu un'natosësts, kitakñai'atso akauo'iësts: Kitsin'aim otse'tametüksinni i'sticipi'it. ²⁴ Annök' ikuyiu'ök tuks'kümi itawk'pumaupi ito'to ki an'iu, Nin'a kits'ksino ksësto'a kitse'ñai, kiküt'tomaisüppipumattopi kitai'pokiaki, ki kiküttomauanit'apixipi kitomoi'pitükki; ²⁵ Ki nitsiko'pum, ki nitsit'tappo ki nitai'ksasattop ksök'kum kitsinanä itawk'pumaupi: Sat'sit, kitsinan. ²⁶ Otsin'aim an'i'stsiuaie, kitsaum'apotükkiuä ki kitsistap'apotükkiuä, kitsksinoki nitai'pokiaki niküttomai'süppipumattopi, ki nitomoi'pitükki, ni күттотомуанит'апи́пи: ²⁷ Kumaukstauokotaiisksixau au'awtsoomütskotükkix nitsix'kimimix, ki nitsitotopi nökh'staitokuyitopi nitsinan'ix ki umut'okuyesix. ²⁸ Mattomok'aie itawk'pumaupi, ki kotok' annök iku'yiuök ke'pix itawk'pumaupix. ²⁹ Anniks'isk iku'yixk ak'okotaiäu, ki otaksinanoaiäu akauo'i: ki annök' itsau'okuyiuök ak'otomoau annik' ooko'ösñik. ³⁰ Ki i'stüp'satüpiksistsis ap'otükkiuä itsau'okuyiuä ski'natsii: ak'itstsiu asain'sinni ki satse'kinani. ³¹ Otak'itotosi Nin'au okku'i ottsa'pinasinni ipokom'össau otokönatsim'otokatatsix, ak'otümotokhitaupiu otsistsapisso'pötsis: ³² Ki akokönipotamoi'piaiaiu ikönai'okauaua: ki aiakanistaiaketaipiksistaiaiu emük'ikñinaikuün manistai'aketaipiksistopix emük'ikñinax ki apomük'ikñinax: ³³ Ki akotüpi'puiax emük'ikñinax onet'otsis ki ap'omükikñinax otse'aksissauotsis. ³⁴ Omüx'ina akotüm'anistsiuax anniks'isk onetotsis itau'pixk, Puk'sipuk, Nin'a otat-sims'imix, ki nñ'naiisinni matsik' annik' kitapüstutomokiik, otsauomap'astutoössi ksök'kum. ³⁵ Nitse'nots, ki kit'okokipuaü au'ösñ; nitse'naki, ki kitsit'tutokokipuaü: nitsi'piitappi, ki kito'tokipuaü: ³⁶ Nimatsistotospa, ki kitsis'totosatskokipuaü; nitokh'tokos, ki kitsipis'kotokipuaü; itai'okiakiopi nitsitau'pi, ki kitsittotaakipuaü. ³⁷ Moköm'otsitappix akotüm'anistsiuaie, Nin'a, tsanistsi'i kit sits' In o pin an kitau'nots, ki kits is' so pi Q an? Ki kitse'naki, ki kitiitakopinan. ³⁸ Tsanistsi'i kitsits'ñopñan, kitsi'piitappiisi ki kito'tosñin? Ki kimatsistotospa, ki kitsistotos'atskopñan? ³⁹ Tsanistsi'i kitsits'ñopñan kitai'okhtokos, ki kitsitau'pissi itai'okiakiopi ki kitsito'taatosñan? ⁴⁰ Ki omüx'ina ak'anistsiuax, kitau'münistopuaü kanistitüpi'stutsipuai tuks'küma inüx'tsima am'ox nix'okoax, kitanists'i'stutomokipuaü. ⁴¹ Akotüm'anistsiuax anniks'isk ote'aksisauts is'itapuk emütskax mökseñsau, üksustsinasii is'itapuk, ek'aisepütsistotomoiiaüax au'tutsokuä ki oto'tokatatsix: ⁴² Tük'ka, nitau'nots, ki kimatsissok'ipuaü: nitse'naki, ki kimat'tutukkokipuaü: ⁴³ Nitsi'pitappi, ki kimat'otokipuaü: nimats'istotospa, ki kimatsistotosats'kokipuaü: nitokh'tokos, ki nitsitau'pi itai'okiakiopi, ki kimat'sipiskotokipuaü. ⁴⁴ Osto'auai ak'otümanistsiuaie, Nin'a Tsanistsi'i kitsits'ñopñan kitau'nots, ki kitse'naksi, ki kit'sipitappisi, ki kitokh'tokosi, ki kitsitau'pissi itai'okiakiopi kökstaikawk'anistotösñan? ⁴⁵ Ai'akotümanistsiuax, kitau'münistopu au kanist'saiitüpi'stutsipuai tuks'küma inüx'tsima amox, kimat'anistsistutomokipuaü. ⁴⁶ Ki am'oxi aksistüpitappo'iaü üsk'sitauksistototspi: ki moköm'otsitappix akittappoiaü üsk'sipaitappiisinni.

26

¹ KI itünistsiu, Jesus otaiksiste'poattosësts am'östs epo'awsists, itün'istsiuax otüsksñimatsax, ² Kitsksinipuaü aisto'küssi ksistsiku'ists ak'itstsiu passover, ki Nin'au okka'i itaumüts'kau mök'i'stiksistoxösi. ³ Omük'atoiapiekuax, ki aisinakix, ki matap'pix otsin'aimoauax itümitüpaumoiaü sp'a'toiapiekuün Caiaphas oko'aii. ⁴ Ki

ai'sitsipsattseiau mök'anistokotsisšimmiotoösauaie Jesus, ki mök'itsenitösauaie.
⁵ Ki an'iau, pinits'tsis oye'tani itsiksīs'tsikui ökskakümistsikīniau matap'pix.
⁶ Jesus otsitau'pīssi Bethany, Simon leper oko'ai otsitsipsts'taupīssi,
⁷ Ake'ua itoto'aie, ipa'tükkiu alabaster atūxak'sin puye' itsüp'patomaie,
akai'inxkīmasiuaie, ki otau'yisaie itsita'suyīninmaie otokön'iaie. ⁸ Ki
otüksinimats'ax otsinīs'saxaie, istse'tükkiax, ki an'iau mauk'etsinikatopi? ⁹ Am'ok
ipum'atotopi is'taiekekaiīxkīmasiuopi, ki kīm'atapsix is'tauokotauopiauaie.
¹⁰ Jesus otokh'tsīmsi, an'istsiuax, kumauk'sauaiksīxinoauaiisksīx ake'uā ökh'siu
nitapīstutu'yipi. ¹¹ Ksēsto'au, kīmatapsix kitusk'sauopoksemokoaiau; ki
nēsto'a kimat'ūsksauopoksemokipuaa. ¹² Am'ok puye' nostūm'i otsita'suyīnīssi
itsistuts'imaie mökītsopuiapīstutuyīssi nōkitak'itsasi. ¹³ Kitau'mūnistopuau
am'oi ökhs'itsiniksīnni amianīstan'īstopi kōnūs'ksökkumā, am'ok, am'o ake'uā
otap'īstutsipi ak'ūtanīstomaie, mök'itūsksīnoōsi. ¹⁴ Na'tsikoputsix, tuks'kūmä,
anīstau Judas Iscariot, itappo omük'atoiapiekuax, ¹⁵ Ki an'iu, tsanīstap'pi
kitak'okokipuaii, ki nitakitūp'omutskau ksēsto'au? Ki nitsi'tuyiauaie niip'pii
ksīxīx'kīmīx. ¹⁶ Ki annik' itot'apsatsim mök'itamūtskōsaie. ¹⁷ Ke'tani
kūt'taikopūtstsi, istotom'iksīs'tsikui, ūksinimats'ax itoto'iau Jesus, ki
an'istsiuaie, Tse'a kit'stapa kōk'sopuiapīstutosinan kōk'kitsoyīsi passover?
¹⁸ Ki an'iu is'tapuk akap'ioyīs, ki om'ūmä nīn'auūmä anīstok', Nin'a, an'iu,
nitsiksīstikum'i aststsi'u: koko'ai nitūs'ksinimatsax nitak'opoksoyimaiau passover.
¹⁹ Ki ūksinimats'ax manīstan'īstopiāx itan'īsttutsīmīāx; ki itso'poustsīstutsīmīāu
passover. ²⁰ Ki otau'tūkkusi, ipokitau'pimiūax na'tsikoputsix. ²¹ Ki otau'yīsau,
an'iu, kitau'mūnistopuau tuks'kūmä ksēsto'au kītakaumūts'kauki. ²² Ki
eks'kaiīkikīn'etūkkiau, ki ikōnau'mūtūpanīstsiuaie, Nin'a nēsto'akats? ²³ Ki
an'iu, annök okīt'sīs nitopoksīstapīmakemauok kos'i nitakaumūts'kauk. ²⁴ Nin'au
okku'i itanīsts'itappo nitsin'awpi: ak'itūpokapiu annök' nīn'auök imūts'kaiuök
Nīn'au okku'! Kūt'taipokaiiuopi annök' nīn'auök, is'taökh'siuopi. ²⁵ Judas anni'isk
itse'mūtskaukisk, itūm'anīstsiuaie, Nin'a nēsto'akats? An'istsiuaie, kitan'i. ²⁶ Ki
otau'yīsau Jesus ito'tsīmaie ke'tani ki itatsīm'īstutsīmaie, ki itaumin'īmaie, kī
ikotsiu'ax ūksinimats'ax, ki an'iu, Matsīk', oyik'; am'oiāuk nostūm'i. ²⁷ Ki
mat'tuyiaie kos'i ki thanks ikotūk'kiu, ki ikotsiu'ax, ki an'iu kōnai'sīmattok;
²⁸ Am'okauk nitsa'apūn, mananīsts'etoksīnni itūp'itsiu itsai'kīmskau akai'tappix
otsauum'itsitappiisuauešts mök'sinīsēsts. ²⁹ Ki kitan'īstopuau nimatakūtsīmattopa
am'ok mīniokke sauomo'pokitsipstsīmattomīnaniki manīs'si nin'a ots'īnnaīšīnni.
³⁰ Ki otinik'sau natoī'īniksīnni itūp'sūxīau nitum'moyi Olives. ³¹ Jesus
itūm'anīstsiuax, nēsto'a kītak'okōnūsskīmskūkipuau annök'ā koko'ikā:
tūk'ka, sīn'aip, nitak'auaiakiau annök' ūks'kūmiuök emūk'ikīnax, ki
ot'omūkikīnauāsīnna īsto'mūkikīnax akūneto'iau. ³² Aiksistatsipuaue'nikī
kitakitūpotoma'topuau Galilee. ³³ Peter an'istsiuaie, ikūm'okōnūstsskīmskūkīssau
ksēsto'a, nimat'akīstsskīmskūkipa. ³⁴ Jesus an'istsiuaie, kitau'mūnistō, Annök'
koko'ik otsauomit'awkkumsi nīpuau'ā nioks' kai kitakani kimatsksīnok'ipa.
³⁵ Peter an'istsiuaie ökskakūmopoks'eniop, nimat'akanīpa kimatsksīnopa;
neto'i ikōnau'aniāx ūksinimats'ax. ³⁶ Jesus itūmitūpopokomiūax Gethsemāne
an'īstop, ki an'istsiuax otūksinimatsax, annom' stau'pik, nitakittappo omim'
nōkītūt'tsīmōiikasi. ³⁷ Ki mat'tuyiūax Peter, ki Zebedee otsīstok'iokeyix,
ki itaumūtūpīkikīn'etukki ki itau'mūtūpeikapitsitau. ³⁸ Itūm'anīstsiuax
nitsitūpīkikīnetukki e'īnsīnni: annom' stau'pik, ki ök'itūskskatūkkiop. ³⁹ Ki
pa'tsiīstūpaatsiūax, ki isstokopi'u ostoksīs', ki itūt'tsīmōiikau ki an'iu, Nin'a,
ikūm'okotsitstīssi am'oi kos'a ūnnianistīs'tūpipotoōssi; nimatakītsitan'ats,
ksēsto'a kitak'itsitan. ⁴⁰ Ki matskitoto'ax otūksinimats'ax, ki ikon'oyiūax

oto'kaniax, ki an'istsiaaie Peter, Awx'ats? Kiküttaukotüskskümmokipa tuks'kai itai'ksistsikumioipi? ⁴¹ Mokök'etsik ki a'tsimoikak, kökstaitsipissuai issaks'ksinüksinni; sta'aw itsitsi'tatomaie ki ix'isakuyi matsi'uats. ⁴² Ki mats'istapu ki itüt'tsimoikau, ki an'iu, Nin'a, am'oi kos'a sauomot'aisimmieniki sauomis'tüpipotomokeniki, kitak'itsitan. ⁴³ Ki mat'oto ki mat'okonoyiuax otsok'asax: tük'ka issoksim'au oöps'puauax. ⁴⁴ Ki itskitsuax, ki mats'istapu, ki nioks'kai itüt'tsimoikau, ki netoi' au'aniu. ⁴⁵ Itüm'itotoiax otüsksinimats'ax ki an'istsiuax okak' annok, ki issik'sistsikok: sat'sik asttsiu' itai'ksistsikumioipix, ki Nin'au okku'i itüp'aumütskau sauum'itsitappix otsu'auësts. ⁴⁶ Nipuak', ökittäppau'op: annök' nitakaumüts'kauök asttsiu'. ⁴⁷ Ki otsa'kiai epuyissi, Sat'sik, Judas, na'tsikoputsix tuks'küma ito'to ki akai'tappix ipokom'iauaie inus'stoanix ki söksis'tsists ipa'tükkix, itototoiau omük'atoiapiekuax ki matap'pix otsin'aimeoauax. ⁴⁸ Ki annök' imüts'kauökaie ikotsiu'ax apsto'sinni, ki an'iu, annök' nitak'sinnauskipkauök, an'nökauk: mi'eenok. ⁴⁹ Ki iköm'itoto Jesus, ki aniu, Hail, Nin'a; ki itsin'nauskipiuaie. ⁵⁰ Ki Jesus an'istsiaaie, Napi'ä, kumauk'sipuksipuksiks? Itümitoto'iauaie ki een'iauaie Jesus, ki mat'tuyiauaie. ⁵¹ Ki sat' sit, anniks'isk ipokom'iskaie Jesus, tuks'küma itsitüpiüks'itsakuaie otsin'usstoan itsau'tuyiauaie, ki sp'atoiapiekuün tuks'kümi otap'automok ot'auaiakiokaie, ki kök'sinimaie okhtok'isaie. ⁵² Jesus itüm'anistsiaaie, kitsin'usstoanä otsits'tsipi isttsi'is; anniks'isk matap'pix mat'tuyix inus'stoan, inus'stoan itax'enittaiu. ⁵³ Kit'stapa nökkütokotsitüp'atsimoikani nin'ä, ki annok' nökökuyissi otsitsksistsikoputsix legionix otatsim'otokatatsix? ⁵⁴ Tsa akokototümunistsistutsipa natois'inaksists, mök'itünistsissi? ⁵⁵ Neto'ik itai'ksistsikumioipik Jesus an'istsiuax akai'tappix, kiküt'anistsipuksipa'akipuaua kanist'sitappopuau kömos'iepitsi annök' pa'tükkiuök inus'stoax ki söksis'tsists, kök'otoksuai? Anis'tsiksistsikuists kitopokau'pimopuau omük'atoiapioyis köküksinimats'opuau ki kimatseen'okipuauä. ⁵⁶ Ki am'ostsk ikönaiistutsipi möks'enüpanistosau prophetix osinak'suauësts. Ikönüksinimatsax itüm'skittsiiu ki ai'tsimmutaiu. ⁵⁷ Ki anniks'isk een'ixkaie Jesus itüp'ipiauaie Caiaphas, sp'atoiapiekuün, itomoi'piawpiau ai'sinakix ki omüks'imix nin'ax. ⁵⁸ Ki Peter piaapütsitüpa'tseuaie sp'atoiapiekuün oko'ai, kiitsipim' ki ipokau'pimiuaax ap'otükkix mökitokönai'nisi. ⁵⁹ Annok', omük'atoiapiekuax ki omüks'imix nin'ax ki ikönau'kökitsimax, istüp'iksistapenüpanissinni ap'satsimiau möks'enitösauaie Jesus; ⁶⁰ Ki matokonim'axau; otsito'tosax akai'tappix aiksistapenüpanix, matokonim'axau. Sako'okhtsim ito'toiau na'tsitappiix ai'tapksisenüpanix, ⁶¹ Ki an'iau, am'o nin'au an'iu nitokot'opüksinip Ap'istotok'iuä otatoi'apioyis ki nitokot'sokapistutsip nioks'kai ksistsiku'i. ⁶² Ki Sp'atoi'apiekuün itsipuu', ki an'istsiaaie, kitakstaie'puyipa? Tsanistapiu'a am'ox kitse'nüpanipiau? ⁶³ Ki Jesus matsepuyiu'ats. Ki Sp'atoi'apiekuün mat'anistsiaaie, kita'tauünisto Äp'istotokiuä ipai'tappiiuä, kök'aniksinnan iküm'ümeniki Christ, Ap'istotokiuä okku'i. ⁶⁴ Jesus an'istsiaaie, kitsemüniani; ki kitan'isto sako'okhtsim kitaks'inoauai'ini Nin'au okku'i, otsitau'pissi otümap'sinni istset'otsisi ki umutsipuk'sipusi Spots'im istsisöksis'tsikuists. ⁶⁵ Sp'atoi'apiekuün itümai'pinotsimësts otsistotos'ists ki an'iu, itüpepo'atomaie Ap'istotokiuä; nitak'otsikipinana stsik'ix e'enüpanix? Sat'sik, kikai'okhtouau oksis'tapiniköttsimani. ⁶⁶ Tsa kit'stapuauä? An'iau, möks'einsi. ⁶⁷ Itüm'itaisokuttüttsiauaie ostöksis'aie, ki oto'auësts itsitauaiak'iauaie: ki stsik'ix omi'tsirikinstspuauësts itsitauaiak'iauaie. ⁶⁸ Ki an'iau, ksësto'a Christ e'enüpanikinan, Tukka' kitauaiak'ioka? ⁶⁹ Annok' Peter sauautsim itau'piu, istokitsim'i pistots'im: ki ake'kuün itoto'aie, ki an'iu, ksësto'a kitopokom'au Jesus Galilee istsitappim'i. ⁷⁰ Ki paiot'anistsiuax matap'pix nimatsksinoau'ats

nimatsksšinipa kitan'ipi ⁷¹ Ki otsitüp'süxsi kītsim'iapioyis, stsik'i ake'kuun nan'nuyenaie ki an'istsiuax anniks'isk matap'pixk itau'pixk, ani'o nin'au nokūt'opoksimiuaie Jesus, Nazareth itsitappim'i. ⁷² Ki mata'toūniu, ki an'iu, nimatsksšin oau'ats nīn'au. ⁷³ Ki otai'pīstsišisūmmosi anniks'isk itai'puyixk itoto'iauaie, ki an'istsiauaie Peter, E'mūniu, ksēsto'akauk tuks'kūmā: kitse'poawsists kitse'ēnūpaniki. ⁷⁴ Itūmaumūtūpipako'sīnepuyiu, ki itaumūtūpūtau'ūniu, nimats'ksīnoau'ats nīn'au. Ki nipuau'ā sokīt'okumiu. ⁷⁵ Ki Peter īsksinīm'aie Jesus ote'poawsinniaie, annik' itanīs'tsiuaie, otsauomokh'kumsi nipuau'a nioks'kai kitak'ani kimatsksšinokīpats. Ki itsūx'iu, ki itsok'auasainiu.

27

¹ OTAP'INÖKKUSI, kōnau'mūkatoiapiekuax ki matap'pix otsin'aimoauax itūp'okōkitsīmaiaiu Jesus mōks'enitōsuaie; ² Ki otai'īsksipīstōssuaie, itūnistūppīp'iauaie, ki itūp'aumūtskaiauaie Pontius Pilate, anni'isk nīnai'isk. ³ Judas, anni'isk otse'mūtskaukisk, otsinno'ōsaie, otanīs'sax mōks'eīnsi, itsisauai'tsitau, ki mat'skittotsīpotuyiuax omūk'atoiapiekuax ki omūks'imix nīn'ax nīp'pix ksīxix'kīmīx, ⁴ Ki an'iu, nikai'saumitsitappi nitse'mūtskatop mokōm'otsapūnni. Ki an'iau, Tsanīstappi nitokanīstappikīpīnan'a? Ksēsto'a kitak'satsip. ⁵ Ki itsipsts'istūpapīksīstsīuax ksīxix'kīmīx omūk'atoiapioyis, ki itsīs'tapu, ki itsiko'kōpsiu. ⁶ Ki omūk'atoiapiekuax mat'tuyiauaax ksīxix'kīmīx, ki an'iau, matōkhsīu'ats ōk'itsūppītsōsau atsīm'isokaiīs, tūk'ka aa'pūnni ipum'attomiau. ⁷ Ki itau'kōkotomotseiaiu ki itopum'attomiau potter otsin'sīmman, pie'tappix mok'itstsōsau. ⁸ Ūn'nikaie itūsk'sunnīstainikōttop a'apūnni īstsin'sīmman. ⁹ Itūmeēnūpanīstomaie annik' otan'ipikaie Jeremy prophet, ki an'iu, Ki mat'tuyiauaax nīp'pix ksīxix'kīmīx, umutopum'attopiaie annōk' Israel itūniau ūnni mōkanīstsīxkīmāsi; ¹⁰ Ki itopum'attomiauaie potter otsin'sīmman, nanīstūn'ik Ap'īstotokuā. ¹¹ Ki Jesus paio'tsipuyimiuaie, nīn'aii; ki nīn'auā ai'sūppoōttsesattsīuaie, ki an'iu kikūtam'ipa Jews otsin'aimoauai? Ki Jesus an'istsīuaie, kitan'i. ¹² Ki Omūk'atoiapiekuax ki omux'īnax ote'ēnūpanīstōsuaie, matsepuyiu'ats. ¹³ Pilate itūm'anīstsīuaie, kikūttaisauokhtoau'axau akauo'yi kitse'nūpanikoīsts? ¹⁴ Ki tuks'kai epo'awsīn matanīstsiu'atsaie; ki Nīn'auā eik'skaietūkkiu. ¹⁵ Annok' oye'tani nīn'aua itūksaipotoyīuaie tukskūm'i eēn'naii ot'statauaie matap'pix. ¹⁶ Annik', nannan'attsiaiu tuks'kūmi eēn'naii, Barabbas an'īstau. ¹⁷ Ūn'nikaie otokōnau'moōsax, Pilate itūnīs'tsiuax, Tūkka' kīt'statauā kōks'ipotomosuai? Tsōktau Barabbas, tsōktau Jesus, annōk' anīstauōk Christ? ¹⁸ Tūk'ka īsksinīm'aie umutsīksīssat'siuōsau, itaumūts'kau. ¹⁹ Otsitau'pīssi okōk'itsimani īstsiso'pōtsīs, otokem'an itūpūt'okōttsīuaie ki an'istsīuaie, pinotokan'īstappikit om'ā mokōm'otsitappiūā: tūk'ka akauo'iēsts nit'okuyipīsts pu'inasīsts nī'papaukanīsts annok' ksīstsīku'ik, osto'i itots'tsiēsts. ²⁰ Ki omūk'atoiapiekuax ki omūx'īnax eikakīmattsīuaax matap'pix mōk'aukōmōnīstōsuaie Barabbas, ki Jesus mōks'eīnsaie. ²¹ Nīn'auā an'istsīuax, Tūkka' na'tokūmix kitstatauaia kōks'ipotomoōssuai? An'iau Barabbas. ²² Pilate an'istsīuax Tsa nitakūnnīstutoau'ats Jesus, anīstauōk Christ. Ikōn'auanīstiauaie, ūnnianīstauai'īstais. ²³ Ki nīn'auā an'iu, kumauk'anīstauaīsksiks? Tsanīstapiu'āts otsaum'itsīstutūksīnni? Ki akauo'yi itsokse'puyiau ūnnianīstauai'īstais. ²⁴ Otsīnīs'si, otsau'otokanīstappikīssaie, ki otai'akitstsīssi āsīnata'pii ito'tūkkiu okke', ki itūs'tsīmīiu otsipot'aipuyīmōsax matap'pix, ki itūniu', nīmat'ototoīmoko'ā am'o mokōm'otsitappiāā otsa'apūnni: ksēsto'auā sat'sīk. ²⁵ Itūmokōnai'puyiau matap'pix, otsa'apūnni ūnnianīsttots'tsīsaie nēstūn'an ki no'kosīnanīx. ²⁶ Itūmīpo'tomoyīuax Barabbas: ki otai'ksīstīstīpīsōsaie Jesus, emūts'kaiuaie ōksīksīs'toxōsaie. ²⁷ Nīnauā

otseännakem'ix itüp'p'iauaie Jesus itokõno'paupi, ki itokõnaumoi'piiuaie eën'nakex.
 28 Ki itsau'tomoyiauaie otsistotos'istsaie, ki mawks'isokõsimi itsüps'kaiauaie.
 29 Otai'amitsinissau ksissiistsümmokõni, itsis'tsümmokiauaie ki apai'i itstom'iauaie onet'otsisaie: ki auanaukopistuksis'akõttisiauaie, ki ai'ksistapanistsiauaie, ki an'iau, Hail, Jews otsin'aimoauai! 30 Ki ai'sokotuttsiauaie, ki matsimiau apai'i ki otokõn'iaie itsitau'aiak iauaie. 31 Otai'ksistsiksistapanistüsuaie, asso'kõsimi itsauts'imiauaie, ki otau'ütsisokõsimaie itsüps'kaiauaie, ki itsistap'p'iauaie mõk'auaiistasauaie. 32 Ki otsüks'au, ikonoyiauaie nän'aii Cyrene iststappim'i, otsinikõsim Simon: isskuopa'atsiauaie otawai'staksin, 33 Ki otsito'tosau Golgotha an'istop, itokõsasiik, müksikinükotokõnik, 34 Ikotsi'auaie moksimatossaiiai' istsipoku'yi ki gall ipa'sokasuyinimiauie: ki otüt'totsisaie, mat'skaksimattom'atsaie. 35 Ki itau'aiistaiiauaie, ki otsistotos'ists, ki aiaketotsipiests, itsi'kõtsotsiests: mõks'eөнүpanistos annik' otan'ipik prophet, itai'aketotsipiests nitsistotos'ists ki itsi'kõtsopnaaiua. 36 Ki ito'piiuaie ki üs'sümmiauaie annim'; 37 Ki itstom'iauaie otokõn'i spots'i ksistapanissinni sinaip', Am'ok Jesus, Jews otsin'aimoauai. 38 Na'tsitappix kõmos'iepitsix ipauai'istauax tuksküm'i onet'otsisi ki stsik'i otse'aksissautsüs. 39 Ki anniks'isk itsits'skuixk au'kapsitsipsattsiauaie, ki auauükia'p'ixiau, 40 Ki an'iau ksõsto'a annõk' ipüxin'imõk omükatoi'apioyis, ki nioks'kai ksistsikuists itsiksist'apistutsimõk, kõmotse'piosit. Iküm'ümeniki Ap'istotokuia okku'i inisa'atoat auai'staksin. 41 Neto'i omük'atoiapiekuax netoi'nitaiksistapanistsiauaie, kiai'sinakix ki omüx'imix ipokaniau, 42 Kõmotse'piuax stsik'ix ki matokotsikõmotsepiosiu'ats. Ikümüm'issi Israel otsin'aim, ünianistsinnisa'atos auai'staksin, ki nitakaumai'tauünan. 43 Au'maituyiauaie Ap'istotoki'i: annok' ünianistsikõmotse'piõsaie, maksinan'attüsaie: tük'ka iünüu', nõsto'akauk Ap'istotokuia okku'i. 44 Kõmos'iepitsix ipok'auaistapixk neto'yistsk nokütsitüp'apiximiauests okhpe'kists. 45 Nau'yi itai'ksistsikümüiopi konüs'ksõkkumä itüp'skinatsiu piksu'yi itaiksistsikumüiopi. 46 Ki otsipik'susi itai'ksistsikumüiopi, Jesus aisokse'puyiu. Ki itüni'u, Eli, Eli, lama sabachthani? Annik' ito'kõsasiik, Nitap'istotokim, Nitap'istotokim, kumauk'skikiks? 47 Stsik'ix itai'puyixk, otokh'tsimsau', an'iau, Am'o ninau nan'nikõttisiauaie Elias. 48 Ki tuks'kümä itauks'kasiu ito'tukkiu ai'ksippuyinip, ki ito'kimiuaie istsipoku'yi, ki itstom'iaie apai'i, ki ikotsiu'iaie mõksimattosaiiai'. 49 Stsik'ix an'iau, ki'ka, õk'satsip maks'ikümüipuksipusi mõksikõmotse'piõsaie. 50 Jesus ota'atsoksepuyissi, itaumüts'kaiauaie Sta'aw. 51 Ki Sat'sit, omük'atoiapioyis itsi'koksok'iakiopi ai'aketsinikau, spots'im itots'ipinikau; ki ksõk'kumä itsi'papuyiu, ki ok'otokskuists ai'aketoppiua; 52 Ki a ken 'i man ists kau'oppiua; ki atsim'six anniks'isk ai'okaxk akaiem ostüm'oauests itsipua'ax, 53 Ki ota'atsipua'wsi Jesus, itsux'iau aken'imanists, ki itüp'ipimiau atsimakap'ioyisi, ki otsinok'oaiauaie akai'tappiix. 54 Annok' eënakin'au'ä, ki otopokom'ixk, otopoküs'satükkimaxk Jesus, otsinno'õsau ksõk'kumi otsi'papuyiisi, ki otsinõs'sau annists'isk istutsip'istsk, eks'kaikopumiau, ki an'iau am'o emün'iümüiu Ap'istotokuia okku'i. 55 Ki akai'tappix akex' pie'tsi itüs'sümmiauaie, anniks'isk itotopokiuo'iixk Jesus Galilee, ki apotomoyiixkaie: 56 Ki ipokom'iauaie Mary Magdalene, ki Mary, James ki Joses oksis'toauaii, ki Zebedee okku'ix oksis'toauai. 57 Otau'tükkussi, akotsin'auä Arimathæa iststappim'i anistau Joseph, ito'to, tuks'küma Jesus otüsksinimats'aie: 58 Itappo' Pilate, ki ikõm'õnistomaie Jesus stüm' i aie. Pilate itümün'iu mõkaumütskatosaie mostüm'i. 59 Ki Joseph otots'issi mostüm'i, itsisso'monimaie ksixistokh'aipistsi, 60 Ki itsipststotomaie otauüt'sinani aken'iman, maniu'iaie, annik' itatün'ipik ok'otokskui: ki omük'okotoki itüp'auapimiauie aken'imani istokitsim'i, ki itsistapu. 61 Ki Mary Magdalene, ki stsik'i Mary, itotau'piauaie aken'imani. 62 Ki annik' ksistsiku'ik otõkhs'apistutosau,

mat'apinökkusi, omük'atoiapiekuax ki Pharisees ikönitoto'iauaie Pilate, ⁶³ Ki an'iau, Nin'a, nitüskksinipinan om'ä ai'pistsiksistutükkiuä otan'ipi, otsakiaitap'piisi, nioks'kai ksistsiku'i nitak'aatsipuu. ⁶⁴ Anit' ökhs'istutsissī aken'imani nioks'kai ksistsiku'ists, otüs'ksinimatsax mökstai'sepiotosax, mökstai'kömosaī'sax, mökstai'anistosauax matap'pix, ük'aipuu: ki sako'ipatsistutüksinni aks'istüpskīts top matom'ipatsistutüksinni. ⁶⁵ Pilate an'istsiuax mattok'au eēn'akex; is'tapuk, mi'istutsik. ⁶⁶ Ki itappo' iau, ki mi'istutsimiau ake'niman, isksküm'iauaie ok'otoksökh'sepistan, ki istsi'iauaie eēn'akex.

28

¹ ISSĪK'SĪSTSIKUYII ksistsiku'i otai'ksiuosaie, otaumütüpapinök'kusaie issik'atoiksistsikui, Mary Magdalene ki stsik'i Mary itoto'iau möks'iniisau ake'nimani. ² Ki, sat'sit, ksök'kumä ai'papuyiu: tük'ka Ap'istotokiaua oto'tokatatsīs spots' im itsinnisso'iīnai, ki ito'to ki matskoap'imiaie ok'otoksökh'sepistan ki itop'aiuaie. ³ Ostoksīs'si netoinitai'natsiuaie popos'ists, ki kaii'ksistotosiu neto'i kon'skui: ⁴ Ki üsk'skatükkix stun'noyiauaie, ki ai'papuyeian netoi'nitsiiaua enix'. ⁵ Ki oto'tokatatsīs an'istsiuax a kex', piniko'puk; nits'ksinip kitap'üssümmauau Jesus annök' kaiis'toksauök. ⁶ Matsinakuaiēm'ats: tük'ka, ük'aipuu otan'ipi. Puk'sipuk, sat'sik otsit'sipi Nin'ä. ⁷ Ki kipi'tappoak, ki anistok'ax otüs'ksinimatsax otse'insinni ükaipua'atomaie; ki, sat'sit, kitse'tomomattaak Galilee; omim' kitak'itsinnoauau: sat'sik, kikau'anistopuu. ⁸ Ki itsikip'istupaatomiauaie ake'niman ai'kopumau, ki eks'kaetametükkiau; ki auks'kasiau mokitots'ipotosauaie otüs'ksinimatsaxaie otse'poawsiniaie. ⁹ Ki otsitappo'sauax mökitsinnikoösauax otüs'ksinimatsaxaie, süm'mīs, Jesus ito'tatsemiauaie ki an'istsiuax All hail! Ki ito'toiauaie ki eīn'imiauaie oköt'sistsaie, ki ita'tsimmimmiauaie. ¹⁰ Jesus itüm'itünistsiuax, Pinikopuk; mīs'tapuk, anistok'au nix'okoax mök'ittapposau Galilee, ki omim' nitak'itsinokiaua. ¹¹ Annok' otsa'kiaitapposau, süm'mīs, stsik'ix üsk'skatükii itoto'iau akap'ioyīs, ki aitsin'nikoyiauaie omük'atoiapiekuax nitap'ii. ¹² Kiotokönau'moösau ki omüx'inax otokönai'puyisau, ikotsi'auax eēn'akex akaiēm'i itawk'pumaupix, ¹³ Ki an'istsiauaie, ünnik' otüs'ksimmimatsax nitsa'kiaiakasinan, sepioto'iax ki itsikömos'attsiauaie. ¹⁴ Ki nin'a okhtsis'saie, nitaksemunan ki kitakitsikömotse'piopinan. ¹⁵ Mat'toyiauaie itawk'pumaupix, ki otsksinimatseipuaiaiax iia'tutsimiau ki annik' anissin'nik Jews sa'kiauanistomiax. ¹⁶ Nitsi'koputsiax otüs'ksinimatsax itappo'iax Galilee nitum'mo, Jesus otan'istopi. ¹⁷ Ki otsinno'ösauaie itatsim'mimmiauaie: ki stsik'ix sai'etükkiax. ¹⁸ Ki Jesus ito'toax ki ai'sitsipsattsiauaie, ki an'istsiuax, könau'tümapsinni spots'im ki ksök'kum nit'okoko. ¹⁹ Ün'nikaie, is'tapuk, isksinimats'okau könau'mianistsitappii, üs'tapinokau niniköt'tokēsts otsin'ikösimēsts kin'un, ki okku'i, ki atsīm'istaaw: ²⁰ Isksinimats'okau mök'satsisauēsts kitan'istopuuēsts; ki sat'sit, kitüsk'sopoksemopuu anistsiksīs'tsikuists aiksiuo'si ksök'kum.